KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

လူ့အခွင့်အရေးသတင်းလွှာ

စာစဉ် (၂၃)၊
၂၀၂၄ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ

စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ လုပ်ဆောင်မှု

ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေးကဏ္ဍ

မြေမြှုပ်မိုင်း

လက်နက်ကြီး

ပစ်ခတ်မှုများအကြောင်း

အရပ်သားများအပေါ် ကျူးလွန်မှုများ

KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

မျှော်မှန်းချက်

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့(KHRG)သည် အနာဂတ်တွင် မြန်မာပြည်မှတိုင်းရင်းသားနှင့် ပြည်သူလူထုများအားလုံး တရားမျှတမှုနှင့် တန်းတူအခွင့်အရေးများ အပြည့်အဝရရှိစေရန် မျှော်မှန်းချက်အခိုင်အမာထားရှိထားပါသည်။

လုပ်ဆောင်ချက်

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့(KHRG)သည် လွတ်လပ်သော လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည်အတွင်း လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရွာသားများ၏အသံများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများအပေါ် သူတို့၏အခွင့်အရေးများကို ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်း၊ တုန့်ပြန်ကာကွယ်ခြင်းစသည့် နည်းဗျူဟာများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ရွာသားများ၏အသံ၊ အမြင်သဘောထားနှင့် အဓိက တောင်းဆိုမှုများကို ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်သော ဩဇာအာဏာရှိသူများအားလွှမ်းမိုးနိုင်ရန် ရွာသားများ၏လုပ်ဆောင်နိုင်စွမ်းနှင့် ၎င်းတို့၏လူ့အခွင့်အရေးများတောင်းဆိုရာတွင် အခွင့်အလမ်းပိုမိုရရှိလာစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုနည်းအတူ ပြည်တွင်းပြည်ပအဖွဲ့အစည်းများကိုလည်း ရွာသားများ၏ မိမိကိုယ်ကိုကာကွယ်သည့်နည်းလမ်းများအား ဝိုင်းဝန်းပံ့ပိုးပေးရန် တိုက်တွန်းလှုံ့ဆော်ပါသည်။

နောက်ခံသမိုင်း အကျဉ်းချုပ်

၁၉၉၂ ခုနှစ်တွင် စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့သည် လွတ်လပ်သောလူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်ပြီး မြန်မာပြည်အတွင်းလူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ရွာသားများ၏အသံများကို မှတ်တမ်းတင်ခြင်းနှင့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်ခံရမှုများအပေါ် သူတို့၏အခွင့်အရေးများကို ပြန်လည်တောင်းဆိုခြင်း၊ တုံ့ပြန်ကာကွယ်ခြင်း စသည့်နည်းဗျူဟာများအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းဖြင့်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။ ထို့အပြင် ရရှိသည့်သတင်းအချက်အလက်များကို ဖြန့်ဝေပေးခြင်းနှင့် ချိုးဖောက်မှုများကို ကာကွယ်လျှက်ရှိသည့် ရွာသားများ၏နည်းဗျူဟာများအား ပိုမိုကောင်းမွန်လာစေရန် ၎င်းတို့နှင့်ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုများလုပ်ခြင်းဖြင့် မြန်မာပြည်ရှိ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေ ပိုမိုတိုးတက်ကောင်းမွန်လာစေရန် ကြိုးပမ်းလျှက်ရှိနေပါသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏လုပ်ငန်းများကို အသေးစိတ်သိရှိလိုပါက www.khrg.org တွင် ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။

စာစဉ်မိတ်ဆက်

ဝမ်းမြောက်ခြင်းများစွာဖြင့် (၂၃) ကြိမ်မြောက်သတင်းလွှာကို KHRG မှ တစ်ဖန် ထုတ်ဝေနိုင်ခဲ့ပြီဖြစ်ပါသည်။ ဤသတင်းလွှာကို တစ်နှစ်တွင်နှစ်ကြိမ် ထုတ်ဝေလျှက်ရှိပါသည်။ ယခုအကြိမ်ထုတ်ဝေသည့် ဤသတင်းလွှာကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ မှ ဩဂုတ်လအထိ KHRG မှလက်ခံရရှိခဲ့သည့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့် ၎င်းမတိုင်မီအချိန်မှ သတင်းဖြစ်ရပ်များလည်း ထည့်သွင်းရေးသားထားပါသည်။

ဤသတင်းလွှာအား ဖြန့်ဝေရသည့်ရည်ရွယ်ချက်မှာ KHRG မှ လက်ခံရရှိခဲ့သော အချက်အလက်များကို ခရိုင်(၇)ခုအတွင်းရှိ ပြည်သူလူထုများအကြား မျှဝေပေးလိုခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ စာဖတ်သူများသည် ခရိုင်တစ်ခုချင်းစီမှ ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် အမျိုးမျိုးသောလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ဖတ်ရှုနိုင်ရန်၊ ကရင်ပြည်နယ်ရှိ ခရိုင်အားလုံးမှ လူ့အခွင့်အရေးအခြေအနေများကို သိရှိရန်နှင့် မျက်စိပွင့်နားပွင့်လာရန်ရည်ရွယ်၍ ထုတ်ဝေခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ဤ KHRG သတင်းလွှာတွင် ပါရှိသောအချက်အလက်များကို ကရင်ပြည်နယ်၏ ခရိုင်(၇)ခုဖြစ်သော **ဒူးသထူ (သထုံ)ခရိုင်၊ တောအူး(တောင်ငူ)ခရိုင်၊ ခလယ်လွီထူ(ညောင်လေးပင်)ခရိုင်၊ ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်၊ မူတြော်(ဖာပွန်)ခရိုင်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဘားအံခရိုင်**တို့မှ ကောက်ယူ၍ ရေးသားတင်ဆက်ထားပါသည်။ ဤသတင်းလွှာထဲမှ လူ့အခွင့်အရေးချိုး ဖောက်မှုပြဿနာတစ်ခုချင်းစီသည် ခရိုင်အားလုံးတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အချို့နေရာတွင် ချိုးဖောက်မှုပုံစံတူညီမှုရှိကြပြီး အချို့တွင် ကွဲပြားမှုများရှိနေသည်ကို စာဖတ်သူများအနေဖြင့် သိရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ဤဖော်ပြပါသတင်းစာစောင်ထဲ၌စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု၊ လက်နက် ကြီးပစ်ခတ်မှု၊ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေး အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏ လုပ်ဆောင်မှုများ၊ ပညာရေးနှင့် ကျန်းမာရေး၊ စစ်ကောင်စီနှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ အရပ်သားများအား အဓမ္မဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် လက်စဖျောက်ခြင်း၊ လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု၊ စစ်ဖက်ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှု၊ မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက်ကြီးကျည်အကြွင်းအကျန်များကြောင့် အရပ်သားထိခိုက်သေဆုံးမှုများ စသည့် အကြောင်းအရာများ ပါဝင်ပါသည်။။

နောက်ဆုံးအနေဖြင့် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို စာဖတ်သူများမှ သိရှိနားလည်ပြီး ရွာသားများရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့ရသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအပေါ် ၎င်းတို့၏ခံစားချက်များကို စာဖတ်သူများအနေဖြင့် ရှုမြင်ခံစားနိုင်မည်ဟု KHRG မှ ယုံကြည်ပါသည်။ ထို့အပြင် ဖြစ်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ရွာသားများကြုံတွေ့ခံစားရသည့် ပြဿနာရပ်များအား ရှေ့ဆက်၍ အနာဂတ်တွင် အတူတကွကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်မည့် နည်းလမ်းများရှာဖွေရန်ဖြစ်ပါသည်။

စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း KHRG လှုပ်ရှားရာ ခရိုင် (၇) ခုအတွင်းရှိ အရပ်သားဒေသတွင် စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်ခဲ့သောဖြစ်စဉ်များကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ စစ်ကောင်စီအနေဖြင့် လေယာဉ်နှင့်ဒရုန်းများကို အသုံးပြု၍ ကျေးရွာအတွင်းနှင့်ကျေးရွာအနီးတစ်ဝိုက်ရှိ စိုက်ပျိုးခင်းများတွင် ပစ်ခတ်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းသည် ကြီးမားသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုတစ်ခုဖြစ်သည်။ စစ်အာဏာသိမ်းပြီးနောက် ယခုအချိန်ထိ စစ်ကောင်စီသည် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကို အသုံးပြုနေလျက်ရှိသည်။ အများအားဖြင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားနေစဉ်အတွင်း သို့မဟုတ် KNLA နှင့် PDF တပ်ဖွဲ့တို့မှ စစ်ကောင်စီ၏တပ်စခန်းများကို တိုက်ခိုက်သိမ်းယူသည့်အခြေအနေတွင် စစ်ကောင်စီသည် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကို အသုံးပြုလေ့ရှိပြီး တခါတရံတွင် တိုက်ပွဲမဖြစ်ပွားသော်လည်း ဒေသအတွင်း လေကြောင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်လေ့ရှိသည်။ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အထူးသဖြင့် တပ်စခန်းများအနီးနားတွင်နေထိုင်ကြသော ရွာသူရွာသားများသည် သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရရှိကြပြီး အများစုမှာ နေရပ်မှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသည်။ ထို့အပြင် လူနေအိမ်များ၊ ကျောင်းများ၊ ဘာသာရေးအဆောက်အဦးများအပါအဝင်စိုက်ပျိုးခင်းများပျက်စီးသွားပြီး တိရစ္ဆာန်များလည်း သေကြေပျက်စီးရသည်။ KHRG မှ မှတ်တမ်းပြုစုထားသော လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်များကို ခရိုင်အလိုက် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ သို့သော်လည်း KHRG အနေဖြင့် တစ်ချို့သောလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်များကို မြေပြင်တွင် သွားရောက်မှတ်တမ်းမပြုစုနိုင်သည့် အခြေအနေလည်းရှိကြောင်း အသိပေးလိုပါသည်။

ဒူးသထူခရိုင်

KHRG မှတ်တမ်းများအရ ဒူးသထူခရိုင်အတွင်း စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းဖြင့် ဗုံးအလုံး(၃၂)လုံးပစ်ချခဲ့ပြီး နှစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲဘဲရှိနေသည်။ လေကြောင်းဖြင့်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းကြောင့် ရွာသားငါးဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထိုငါးဦးတွင် မိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦးနှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ဦးလည်းပါဝင်သည်။ ရွာသားများ၏နေအိမ် (၃၂)လုံး၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းသုံးလုံး၊ ဘုရားစေတီတစ်ဆူ၊ ကျောင်းအဆောက်အဦးငါးလုံးနှင့် အခြားအဆောက်အဦးများလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများ၏တိရစ္ဆာန်များ သေဆုံးခဲ့ပြီး မွေးမြူရေးအဆောက်အဦးများနှင့် လယ်ယာစိုက်ခင်းများလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်နှစ်စီးသည် ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ မင်းစောကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝဘ---ကျေးရွာတွင် ဗုံးသီးများ သုံးကြိမ်ကြဲခဲ့သည့်အတွက် ရွာသားတစ်ဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး ကျောင်းအဆောက်အဦးသုံးလုံး၊ လူနေအိမ်(၁၀)လုံးနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ စုစုပေါင်းဗုံး (၁၂) လုံးကြဲချခဲ့ပြီး နှစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲရှိနေသည်။

ဆက်လက်၍ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့၌ မနက်ကိုးနာရီခန့်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဘားအံမြို့နယ်၊ ဟတ္တလိုက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝမ---ကျေးရွာတွင် ဗုံးသီးလေးလုံးပစ်ချခဲ့သည်။ အဆိုပါပစ်ချလိုက်သည့်ဗုံးသီးနှစ်လုံးသည် ဝယ---ဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်းခေါင်မိုးနှင့် ဘုရားစေတီတစ်ဆူ ထိမှန်ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ဝယ--- ဘုန်းကြီးကျောင်းအနီးနားတွင် ရှိသော လယ်ယာထဲတွင်လည်း ဗုံးသီးတစ်လုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထိုလယ်ယာသည် ဝမ--- ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ စောခတ---၏ လယ်ယာဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ဝမ---ရွာသားများဖြစ်သော စောခထ--- ၏လယ်ယာနှင့် စောခဒ--- လယ်ယာအကြားတွင် ဗုံးတစ်လုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲသည်။ ထို့နောက် မနက်ကိုးနာရီတွင် စျက--- ကျေးရွာအတွင်း ဗုံးသုံးလုံးပစ်ချခဲ့ပြီး နှစ်လုံးမှာ ကျေးရွာဘုန်းကြီးကျောင်းဝင်းထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲ၍ အဖွားတစ်ဦးနှင့် မြေးဖြစ်သူတစ်ဦးအား ဗုံးအစအနထိမှန်ခဲ့သည်။ မြေးဖြစ်သူမှာ လက်မောင်းအောက်ပိုင်းတွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ အဖွားဖြစ်သူမှာ ညာဖက်ခြေမျက်စိတွင် ဒဏ်ရာရခဲ့သည့်အပြင် ခြေချောင်းများကြားရှိ အကြောသုံးချောင်းပြတ်ထွက်သွားပြီး ခြေဖနောင့်ရှိအကြောနှစ်ချောင်းလည်း ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင် နှစ်ခန်းတွဲအိမ်သာ တစ်လုံးလည်း ပျက်

စီးသွားခဲ့သည်။ အခြားဖုံးသီးတစ်လုံးမှာ စောခန--- ၏နေအိမ်ခြံထဲတွင်လည်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ကောင်စီသည် ဝရ--- ကျေးရွာအတွင်း ဖုံးလေးလုံး ပစ်ချခဲ့ပြန်သည်။ ဖုံးသုံးလုံးမှာ အသက်(၆၀)နှစ်အရွယ်ရှိသည့် စောခပ---၏လယ်ယာထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး တစ်လုံးမှာ ကျွဲခြံထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ကောင်စီသည် ဖုံးခုနှစ်လုံးထပ်မံပစ်ချခဲ့ပြီး စောခဖ----၏ ခြံဝင်းထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ စောခဖ---၏ ခြံဝင်းထဲတွင် ဖုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲသည့်နေရာသည် ဝရ---ကျေးရွာသို့သွားမည့်လမ်းနှင့် ပေ (၂၀၊ ၃၀) ကွာဝေးသည်။ လမ်းအလယ်တွင်လည်း ဖုံးတစ်လုံး ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ထိုဒေသအတွင်း နာရီဝက်ခန့် ဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။

ဆက်လက်ပြီး ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့၌ ည (၁၁း၃၀)မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ မင်းစောကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝလ---ကျေးရွာတွင် ဖုံးနှစ်လုံးပစ်ချခဲ့သည်။ ကလေးတစ်ဦးနှင့် အသက်(၂၁)နှစ်အရွယ်ရှိသည့် မိန်းကလေးတစ်ဦးဖြစ်သူ နော်ခဘ--- အား ထိမှန်ခဲ့သည်။ နော်ခဘ--- သည် အိမ်အောက်တွင် အိပ်ပျော်နေစဉ် ဖုံးထိမှန်ခဲ့ပြီး သူ၏ညာဖက်ခြေဖနောင့်တွင် ဒဏ်ရာရရှိ၍ ရွာထဲတွင်သာ ဆေးကုသမှုရယူခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စာသင်ကျောင်းနှစ်လုံး၊ ခန်းမတစ်ဆောင်၊ ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်တစ်ဆိုင်နှင့် လူနေအိမ် (၂၁)လုံး ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ဤဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံရွာသားတစ်ဦးက **"စစ်ကောင်စီလေယာဉ်တွေ ကျွန်တော်တို့ရွာမှာ လာပြီးဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်တာကိုကြည့်မယ်ဆိုရင် ရွာအနီးအနားမှာ တပ်စခန်းလည်းမရှိဘူး။ တိုက်ပွဲဖြစ်တာလည်းမရှိဘူး။ ရွာသူရွာသားတွေရဲ့နေအိမ်တွေ၊ ကျောင်းတွေ၊ အဆောက်အဦးတွေကို ဖျက်ဆီးချင်တဲ့ရည် ရွယ်ချက်နဲ့ လုပ်တာပဲလို့ ကျွန်တော်ထင်တယ်။"** ဤကဲ့သို့လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်ခြင်းကြောင့် ရွာသူ၊ရွာသားများအနေဖြင့် အသက်အန္တရာယ်ရှိသည့်အတွက် တောထဲတွင်ဖြစ်စေ၊ ချောင်းဘေးနားတွင်ဖြစ်စေ၊ မိမိတို့ဆွေမျိုးသားချင်းများထံတွင်ဖြစ်စေ ထွက်ပြေးပုန်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

တောအူးခရိုင်

တောအူးခရိုင်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီလေယာဉ်နှင့် ဒရုန်းများသည် ကျေးရွာများတွင် ဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦးသေဆုံးသွားပြီး ရွာသားငါးဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာရရှိသည့် ရွာသားငါးဦးထဲတွင် မိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦးနှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ဦးပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် ဘုရားကျောင်းတစ်ကျောင်း၊ လူနေအိမ်ခြောက်လုံး၊ နွားခြံတစ်ခြံလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ဤလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်များကို အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့၌ မနက် (၁၀း၄၀)မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီစစ်လေယာဉ်သည် တိုက်ပွဲမဖြစ်ပွားဘဲ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ထီးဒေးဒေသ၊ ဟဂ--- ကျေးရွာတွင် ဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး လူနေအိမ်နှစ်လုံးနှင့် နွားတင်း ကုတ်တစ်လုံးပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ဤဖြစ်စဉ်တွင် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းမှ အကူအညီများ လာရောက်ပေးခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ပျက်စီးသွားသည့်အိမ်၏ပိုင်ရှင်ပြောပြချက်အရ အဆိုပါအိမ်နှစ်လုံးနှင့် နွားတင်းကုတ်တစ်လုံး၏ကာလတန်ဖိုးမှာ မြန်မာငွေကျပ် သိန်းနှစ်ရာဝန်းကျင်ရှိသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့၌ ညနေလေးနာရီကျော်တွင် တောင်ငူမြို့မှ စစ်ကောင်စီစစ်လေယာဉ်တစ်စီးသည် ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ကလေဝါမူထော်ဒေသ၊ ဝဝ--- ကျေးရွာအနီးတစ်ဝိုက်တွင် ဖုံးငါးလုံးကြဲခဲ့သည်။ ဖုံးသုံးလုံးသည် ဘုရားကျောင်းဝင်းထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲ၍ ဘုရားကျောင်းပျက်စီးသွားပြီး အသက် (၄)နှစ်ဝန်း ကျင်အရွယ်ရှိသော ကလေးမတစ်ဦးအား ထိမှန်သေဆုံးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မိန်းကလေးငယ်တစ်ဦး (၁၄ နှစ်) ၊ အခြားမိန်းကလေးငယ်တစ်ဦး (၇ နှစ်)၊ နော်ခမ--- (၂၀ နှစ်)၊ စောခယ--- (၃၀ နှစ်)နှင့် နော်ခရ--- (၄၅ နှစ်) တို့အား ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ နော်ခမ--- မှာ သူ၏လက်မတွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ စောခယ--- မှာ သူ၏ညှပ်ရိုးတွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ နော်ခရ--- မှာ သူ၏ဘယ်ဖက်လက်တွင် ဖုံးအစအနထိမှန်ပြီး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

ခလယ်လွီထူခရိုင်

ခလယ်လွီထူခရိုင်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီသည် လေယာဉ်များနှင့်ဒရုန်းများကို အသုံးပြု၍ ဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခြင်းနှင့် အော်လီဂန်လက်နက်များသုံး၍လည်း ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ အနည်းဆုံး ဖုံး(၂၅)လုံး ပစ်ချခဲ့ပြီး နှစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲဘဲရှိနေသည်။ ဖုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရွာသားသုံးဦးထိမှန်သေဆုံးခဲ့ပြီး ငါးဦးဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ သေဆုံးသွားသည့် ရွာသားသုံးဦးတွင် အသက်(၁၇)နှစ် အရွယ် ယောကျ်ားလေးတစ်ဦးလည်းပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် ဘုရားကျောင်းတစ်ကျောင်း၊ လူနေအိမ်ခြောက်လုံး၊ မြို့နယ်ရုံးအဆောက်အဦးသုံးလုံးနှင့် ရွာသားများပိုင်ဆိုင်မှုများလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၄ ရက်နေ့၌ နေ့လယ် (၁၂း၃၀)မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီဂျက်လေယာဉ်တစ်စီးသည် လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ပလန်ဒိုဒေသရှိ ရွာသားများ၏အလုပ်ခွင်နေရာဖြစ်သော ရွှေတူးဖော်သည့်နေရာတွင် အော်လီဂန်သေနတ်ဖြင့်လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး တစ်ဆက်တည်းမှပင် ဖုံးနှစ်လုံးပစ်ချခဲ့သည်။ ထိုလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုတွင် ရွာသားတစ်ဦးထိမှန်သေဆုံးပြီး တစ်ဦးဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ သေဆုံးသည့်ရွာသားသည် အသက် (၁၇)နှစ်ရှိပြီး နာမည်မှာ စောခလ--- ဖြစ်သည်။ ဒဏ်ရာရရှိသည့်ရွာသားသည် အသက်(၂၇)နှစ်ရှိပြီး နာမည်မှာ စောခဝ--- ဖြစ်သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့ မနက် (၉း၄၃)မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီဂျက်လေယာဉ်တစ်စီးသည် လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ လောမူပါကျေးရွာအုပ်စု၊ ရတ----ကျေးရွာတွင် ဖုံးကိုးလုံးကြဲခဲ့သည်။ ထိုကျေးရွာအနီးတွင် KNLA နှင့် PDF တပ် စခန်းတည်ရှိသောကြောင့် လာရောက်ဖုံးကြဲတိုက် ခိုက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဖုံးများသည် ရွာသားများ၏ လယ်ယာထဲတွင် ကျရောက်ခဲ့သည်။ ဖုံးခုနှစ်လုံးမှာ ပေါက်ကွဲသွားပြီး နှစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲဘဲရှိနေသည်။ ပေါက်ကွဲသွားသည့်ဖုံးအစအနများသည် ရွာသားများအား ထိမှန်၍ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများပိုင်ဆိုင်သည့် နွား(၁၃)ကောင်အား ထိမှန်ပြီး ငါးကောင်သေဆုံးသွားသည်။ မေလ ၂၉ ရက်နေ့တွင်လည်း စစ်ကောင်စီဒရုန်း တစ်စီးသည် လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ဝဟ---- ကျေးရွာရှိ စစ်ရှောင်တစ်နေရာတွင် ဖုံးများပစ်ချ၍ ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထိုပေါက်ကွဲမှုတွင် ရွာသားလေးဦးအား ထိမှန်ဒဏ်

ရာရရှိခဲ့ပြီး လူနေအိမ်များလည်း မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့သည်။

အလားတူစွာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၃၁ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ (၂း၀၅) မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီဂျက်လေယာဉ်တစ်စီးသည် ဆောထီးမြို့နယ်၊ စောသဲခီး ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရထ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးလေးလုံးပစ်ချခဲ့သည်။ ဗုံးနှစ်လုံးမှာ ကျေးရွာထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး လူနေအိမ်လေးလုံးထိမှန်ပျက်စီးသွားသည်။ ထိုအိမ်လေးလုံး၏ပိုင်ရှင်များမှာ ဆရာမခသ---၊ တီးခဟ---၊ နော်ခအ--- နှင့် စောဂက--- တို့ဖြစ်သည်။ ထိုဗုံးနှစ်လုံးထဲမှ တစ်လုံးသည် ဆရာမခသ--- ၏အိမ်ရှေ့တည့်တည့်ရှိ ရေကန်တစ်ခုတွင်ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး သူ၏အိမ်လည်း ပြိုကျပျက်စီးသွား၍ အိမ်သာတစ်လုံးလည်းပျက်စီးသွားသည်။ ထို့အပြင် ဆရာမခသ--- ၏ဝက်တစ်ကောင်၊ ကြက်တစ်ကောင်နှင့် နွားတစ်ကောင်ထိမှန်သေဆုံးသွားသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံရွာသားတစ်ဦးက ရှင်းပြသည်မှာ– **“မေလမှာ စစ်ကောင်စီက ဒရုန်းကိုအသုံးပြုလာကြပြီး ဗုံးတွေပစ်ချနေတယ်။ သူတို့က လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့ရှိတဲ့နေရာမှာ ဗုံးပစ်ချတဲ့အပြင် ရွာသားတွေရှိတဲ့နေရာမှာ၊ ရွာသားတွေလုပ်ကိုင်စိုက်ပျိုးတဲ့နေရာမှာလည်း ဗုံးတွေပစ်ချနေတယ်။ အဲဒါကြောင့် ရွာသားတွေကို ထိခိုက်သေဆုံး၊ ဒဏ်ရာရတာတွေရှိတယ်။ သူတို့က ဒရုန်းကိုအသုံးပြုပြီး ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်တဲ့အတွက် ရွာသားတွေလည်း ဗုံးခိုကျင်းထဲမှာ ဝင်ပုန်းနေပေမဲ့ လုံခြုံမှုအပြည့်အဝမရှိဘူး။”**

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင်လည်း ကျောက်တံခါးမြို့၊ အာရှလမ်းမနားတွင် အခြေစိုက်သော စစ်ကောင်စီ တပ်ရင်းအမှတ် (၃၀၇)သည် ဒရုန်းကိုအသုံးပြု၍ လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ အထူးဒေသ၊ လက--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးသုံးကြိမ်ကြဲခဲ့သည်။ စုစုပေါင်းဗုံးခုနှစ်လုံးပစ်ချခဲ့သည်။ အဆိုပါဒရုန်းတိုက်ခိုက်မှုတွင် ရွာသားနှစ်ဦးထိမှန်သေဆုံးပြီး လူနေအိမ်နှစ်လုံးပျက်စီးသွားသည်။

ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီသည် လေယာဉ်နှင့်ဒရုန်းကိုအသုံးပြု၍ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်ခဲ့သည့်လုပ်ရပ်များ များပြားလာပါသည်။ စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်အတွင်း ဗုံးအလုံး (၃၀)ထက်မနည်း ပစ်ချခဲ့ပြီး နှစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲဘဲရှိနေသည်။ စစ်ကောင်စီသည် လေကြောင်းဖြင့် ပစ်ခတ်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ကလေးနှစ်ဦးသေဆုံးပြီး ရွာသားခြောက်ဦးထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာရရှိသည့်ရွာသားခြောက်ဦးတွင် ကလေးသုံးဦးနှင့်သက်ကြီးရွယ်အိုတစ်ဦးပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် လူနေအိမ်ခြောက်လုံးနှင့် စာသင်ကျောင်းတစ်ကျောင်းလုံးဝပျက်စီးကြေမွသွားခဲ့သည်။ အခြားလူနေအိမ်အချို့လည်း အနည်းငယ်ပျက်စီးခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ မနက် (၁၀)နာရီနှင့် (၁၁)နာရီအကြားတွင် စစ်ကောင်စီ ဂျက်လေယာဉ်နှစ်စီးသည် ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်ဒိုစိုးမြို့နယ်၊ ကမုန်းသွေဒေသ၊ လခ--- ကျေးရွာတွင် တစ်ကြိမ်ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဗုံးပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ရွာသားတစ်ဦးထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိပြီး လူနေအိမ်သုံးလုံးပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ဤဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေသခံရွာသားတစ်ဦးက **“တိုက်ပွဲမဖြစ်ပွားဘဲနဲ့ စစ်ကောင်စီလေယာဉ်တွေက ရမ်းသမ်းပြီး ဗုံးကြဲပစ်ခတ်တဲ့အတွက်ကြောင့် ဂမုန်းသွေဒေသမှာ နေထိုင်ကြတဲ့ရွာသားတွေက စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့ နေရတယ်။ အဲဒါကြောင့် ရွာသားတွေက ရွာနဲ့နည်းနည်းဝေးတဲ့စိုက်ပျိုးခြံတွေမှာ သွားပုန်းရှောင်နေရတယ်။ ရွာထဲမှာပြန်လာနေလို့လဲ မရဲတော့ဘူး။ လေ ကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုအန္တရာယ်ကို ကြောက်လို့လေ။”** ဟု ပြောသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၅ ရက်နေ့မှ ၈ ရက်နေ့အတွင်း စစ်ကောင်စီလေယာဉ်တွေက ကစယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ကလဲမူထီဒေသ၊ ရဒ--- ကျေးရွာအနီးတစ် ဝိုက်တွင် လာရောက်ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ဤသို့လေကြောင်းဖြင့် တိုက်ခိုက်ရခြင်းသည် လဂ--- ကျေးရွာတွင်းရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင် လာရောက်နေထိုင်သော ခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ) အမှတ် (၄၀၃)၊ (၂၈၀)နှင့် သရက်ချောင်းတွင်အခြေစိုက်သော ခလရ(၄၀၃)နှင့် ကျောက်ဆည် ကျေးရွာတွင် အခြေစိုက်သော ပြည်သူ့စစ်တို့ကို KNLA တပ်မဟာ (၄)၊ တပ်ရင်း(၁၂)၊ (၂၇)နှင့် PDF ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့များက သွားရောက် ပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ဤနေရာတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုသည် သုံးရက်ကြာမြင့်ပြီးနောက် မနက် (၇)နာရီနှင့် (၈)နာရီအကြားတွင် စစ်ကောင်စီဂျက်လေယာဉ်တစ်စီးနှင့် ရဟတ်ယာဉ်တစ်စီးသည် ဗုံးတစ်လုံးကြဲချခဲ့၍ လက်နက်ငယ်များဆက်တိုက်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး ပစ်ခတ်မှုခဏရပ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် မနက် (၁၀)နာရီတွင် တဖန်ပစ်ခတ်ခဲ့ပြန်ပြီး ညနေ (၅)နာရီတွင် ရပ်တန့်ခဲ့သည်။ ဤလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သည့် မဂခ---(၃၆ နှစ်) ၏အိမ်တစ်လုံးထိမှန်ပျက်စီးခဲ့သည်။ မဂခ--- က သူ၏ခံစားချက်နှင့်ကြုံတွေ့ခဲ့ ရသည့်အကြောင်း ယခုလိုပြောသည်။ **“ကျွန်မရဲ့အမြင်မှာတော့ သူတို့က PDF ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့တွေကို လာရောက်ပစ်ခတ်တာမဟုတ်ဘူး။ ရွာသားတွေရဲ့နေအိမ်နဲ့စိုက်ပျိုးခြံတွေကို ရမ်းသမ်းပစ်ခတ်ကြတာ။ လေယာဉ်လာပစ်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မရယ်၊ ကျွန်မရဲ့အမေရယ်၊ ပြီးတော့ အသက် (၂)နှစ်သာရှိသေးတဲ့ကျွန်မရဲ့ကလေးရယ် အိမ်အောက်မှာရှိတဲ့ဗုံးခိုကျင်းထဲကို သွားဝင်ပုန်းလိုက်တယ်။ ပထမအကြိမ်လေယာဉ်လာပစ်တုန်းက ကျွန်မရဲ့အိမ်နောက်ဖေးက တံခါးတစ်ချပ်ပျက်စီးသွားပြီး အိမ်ထဲမှာလည်း ပျက်စီးကြေမွသွားတယ်။ လေယာဉ်လာပစ်ပြီး ကျွန်မလည်းအဝတ်အစားသွားယူဖို့ ချက်ချင်းပဲ ဗုံးခိုကျင်းထဲကနေထွက်လာခဲ့တယ်။ အခြားရွာသားတွေက ကျွန်မတို့အိမ်လှမ်းကြည့်တော့ မီးခိုးတွေပဲတွေ့ရတော့ သူတို့က ကျွန်မအတွက်စိတ်ပူခဲ့တယ်။ လေယာဉ်လာပစ် ပြီးတာနဲ့ ကျွန်မတို့က အိမ်နှစ်အိမ်၊ သုံးအိမ်စုပြီး ရွာကနေထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်လာခဲ့တယ်။ ကျွန်မအိမ်ဘေးမှာ လေယာဉ်လာပစ်တဲ့အတွက် ကျွန်မအိမ်ပျက်စီးသွားတာ အရမ်းခံစားရတယ်။ အခုတော့ သူများတွေ ကိုယ့်အိမ်ပြန်လာနေလို့ရနေပြီ။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်မတို့မှာ နေစရာအိမ်မရှိတော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျွန်မတို့အိမ်ပျက် စီးသွားပြီးလေ။ စစ်ကောင်စီလုပ်ရပ်တွေက စိတ်နာဖို့အရမ်းကောင်းတယ်။ လေယာဉ်လာပစ်တဲ့အချိန်မှာ ကျွန်မသမီးက ကြောက်လန့်ငိုယိုပြီး ကျွန်မကို ဒီလိုပြောတယ်။ 'အမေ ... သမီးတို့သေရတော့မယ်ထင်တယ်' တဲ့။ ကျွန်မ စိတ်မကောင်းဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဘာမှမတတ်နိုင်ဘူးလေ။ ဒီလိုလာပစ်ခတ်ကြတော့ ရွာသားတွေလည်း လွတ်လွတ်လပ်လပ်နေလို့မရတော့ဘူး။ ကျွန်မတို့တွေ ကိုယ့်ရွာထဲမှာ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ နေချင်ပါတယ်။”**

ထို့အပြင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၈ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် လအ--- ကျေးရွာတွင် လာရောက်ပစ်ခတ်ပြီး ကျေးရွာဘောလုံးကွင်းအနားတွင် ဗုံးကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ လေယာဉ်လာပစ်သည့်အချိန်တွင် ဘောလုံးကွင်းတွင် ကလေးများဘောလုံးကန်နေသည့်အချိန်ဖြစ်ပြီး ကလေးနှစ်ဦးအားထိမှန်၍ သေဆုံးခဲ့သည်။ ထိုကလေးနှစ်ဦး၏အမည်မှာ မောင်ဂဂ--- (၁၆ နှစ်) နှင့် မောင်ဂဃ--- (၁၆ နှစ်) တို့ဖြစ်သည်။ အခြားကလေးများလည်း ဗုံးအစအနများထိမှန်ပြီး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၇ ရက်နေ့ မနက်(၁၀)နာရီတွင် မြိတ်မြို့မှလာသည့် စစ်ကောင်စီဂျက်လေယာဉ်အမျိုးအစားဖြစ်သော K8W နှစ်စီးသည် တနေ့သရီမြို့နယ်၊ သကျက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ လဃ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ပြီး လူနေအိမ်တစ်လုံးထိမှန်ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ထိုဂျက်လေယာဉ်နှစ်စီးမှ တစ်စီးသည် မီကာဝေ့ကုမ္ပဏီတစ်ခုကို သွားရောက်ပစ်ခဲ့ပြီး ဆီအုန်းအလုပ်သမားနှစ်ဦးအား ထိမှန်၍ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏ အမည်မှာ မောင်ဂင--- (၂၀ နှစ်) နှင့် ဦးဂစ--- (၄၃ နှစ်)တို့ဖြစ်သည်။ ဦးဂစ---မှာ သူ၏ကျော ကုန်းတွင် ဗုံးအစထိမှန်ပြီး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်ကောင်စီပစ်ချလိုက်သည့်ဗုံးတစ်လုံးသည်လည်း မပေါက်ကွဲသေးဘဲရှိနေသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ (၁း၄၅)မိနစ်တွင် မြိတ်မြို့မှလာသည့် စစ်ကောင်စီဂျက်လေယာဉ်တစ်စီးသည် ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၊ တနေ့သရီမြို့နယ်၊ သကျက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ လဆ--- ကျေးရွာတွင်းရှိ KNU မြို့နယ်ရုံးများရှိသည့်နေရာတွင် ဗုံးခြောက်လုံးကြဲ၍ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုတွင် ရွာသားနှစ်ဦး ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ၎င်းတို့၏နာမည်မှာ စောဂဆ--- (၂၄ နှစ်) နှင့် စောဈ--- (၇၂)နှစ်တို့ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် ရွာသားတစ်ဦး၏နေအိမ်တစ်လုံးလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ စာသင်ကျောင်းနှင့် ကျေးရွာရှိ ဘောလုံးကွင်း (ကွင်းသစ်)တွင်လည်း ဗုံးများကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး စာသင်ကျောင်းနှင့် ဘောလုံးကွင်းလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ (၁း၃၃)မိနစ်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဘိတ်-ထားဝယ် ခရိုင်၊ တနေ့သရီမြို့နယ်၊ သကျက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝထ--- ကျေးရွာနှင့် လဆ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့ပြန်သည်။ စုစုပေါင်းဗုံးလေးလုံးပစ်ချခဲ့ပြီး သုံးလုံးမှာ ပေါက်ကွဲသွား၍ ကျန်ရှိသော ပေါင် (၅၀၀) ဗုံးတစ်လုံးသည် မပေါက်ကွဲဘဲရှိနေသည်။ ဤလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုတွင် သပ--- ကျေးရွာ၊ လစ---ကျေးရွာနှင့် သဘ--- အခြားရွာများရှိ ရွာသားများသည် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

မူတြော်ခရိုင်

စစ်ကောင်စီလေယာဉ်နှင့်ဒရုန်းများက မူတြော်ခရိုင်တွင်လည်း ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်သည့်ဖြစ်စဉ်များရှိသည်။ KHRG ရှာဖွေတွေ့ရှိချက်အရ ဖြစ်စဉ်အများစုသည် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့်အချိန်အတွင်း ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသည်။ မူတြော်ခရိုင်တွင် စစ်ကောင်စီမှ ဗုံး (၆၁)လုံးကြဲချခဲ့ပြီး ထိုအထဲမှ နှစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲဘဲရှိနေသည်။ လက်ခံရရှိသည့်သတင်းအရ မူတြော်ခရိုင်တွင် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ဘုန်းကြီးတစ်ပါး၊ ရှမ်းလူမျိုးအမျိုးသားတစ်ဦးနှင့် အမျိုးသမီးနှစ်ဦး ထိမှန်ဒဏ်ရာရခဲ့ပြီး KHRG မှ အသေးစိတ်မှတ်တမ်းမပြုစုနိုင်သည့် သေကြေ၊ ဒဏ်ရာရရှိသော အခြားရွာသားများလည်းရှိသည်။ ထို့အပြင် အနည်းဆုံး လူနေအိမ် (၃၁)လုံး၊ ဘုန်းကြီးကျောင်းတစ်လုံး၊ စပါးကျီနှင့် လယ်ယာစိုက်ပျိုးခင်းများလည်း ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၉ ရက်နေ့မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၅ ရက်နေ့အတွင်း စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် လဈ--- နှင့်လတ--- ကျေးရွာများတွင် နေ့တိုင်းဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ အဆိုပါရွာများသည် လူသောမြို့နယ်၊ ဘောသေထကျေးရွာအုပ်စုတွင် တည်ရှိသည်။ စစ်ကောင်စီမှ ထိုဒေသတွင် လေကြောင်းဖြင့်တိုက်ခိုက်ရခြင်းသည် KNLA စစ်သားများမှ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလောကျေးရွာအုပ်စုတွင် လှုပ်ရှားနေသော စစ်ကောင်စီတပ်ရင်း(၃၄၀)ကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းဟု သိရှိရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့ မနက် (၆း၁၅)မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလောကျေးရွာအုပ်စု၊ လထ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးခြောက်လုံးကြဲချတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဗုံးတစ်လုံးသည် လထ--- ကျေးရွာအတွင်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး ဗုံးအစအနသည် အသက် (၃၈) နှစ်အရွယ် အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား ထိမှန်ပြီး ၎င်း၏ဘယ်ဖက်တင်ပါးတွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့အတူ မွန်းလွဲ(၂း၂၅)မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်တစ်စီးသည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သမ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးခြောက်လုံး ကြဲချတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ထိုလေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုတွင် လူနေအိမ်ခြောက်လုံးနှင့်စပါးကျီတစ်လုံး ထိမှန်ပျက်စီးသွားခဲ့သည်။ ထိုတစ်နေ့အတွင်းမှာပင် ညနေ (၄း၃၀) မိနစ်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီလေယာဉ်တစီးသည် ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလောကျေးရွာအုပ်စု၊ လထ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးခြောက်လုံးကြဲချခဲ့ပြန်သည်။ ဗုံးနှစ်လုံးမှာ ကမ်းနီဘုန်းကြီး ကျောင်းဝင်းထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး အသက် (၄၃)နှစ်ရှိသော ဆရာတော်တစ်ပါးအား ထိမှန်၍ ၎င်း ၏ဦးခေါင်းအနောက်ဖက်ရှိ ဘယ်ဖက်ခြမ်းတွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထိုဆရာတော်၏ဘွဲ့အမည်မှာ ဦးဂတ---ဖြစ်ပြီး လူ့အမည်မှာ စောဂထ--- ဖြစ်သည်။ ဒေသခံအာဏာပိုင်များက အဆိုပါဆရာတော်အား ဆေးကုသမှုရရှိစေရန်အတွက် လန--- သို့သယ်ဆောင်ပြီး ထိုမှတဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံသို့ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့၊ နံနက် ၁၁း၅၅ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ ရဓ--- ကျေးရွာတွင် ဗုံးခြောက်လုံးကြဲချတိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဗုံးငါးလုံးသည် ကျေးရွာထဲတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး အသက် (၂၉) နှစ်အရွယ် လထ--- ရွာသားဖြစ်သူ စောဂဒ--- သည် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ စောဂဒ--- သည် ရှမ်းလူမျိုးတစ်ဦးဖြစ်သည်။ စောဂန--- ၏ စပါးကျီတစ်လုံးနှင့် အသက်(၃၅)နှစ်အရွယ် နော်ဂပ--- ၏ အိမ်တစ်လုံးလည်း ပျက်စီးခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၈ ရက်နေ့တွင် KNU ၏ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖြစ်သော KNLA စစ်သားများသည် စစ်ကောင်စီတပ်စခန်းကို ဒရုန်းဖြင့်တိုက်ခိုက်သောကြောင့် စစ်ကောင်စီသည် သဝ--- ကျေးရွာအနီးသို့ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံးများကြဲချခဲ့သည်။ ပေါက်ကွဲသောဗုံးအစများကြောင့် အသက်(၃၉)နှစ်အရွယ် သဝ--- ရွာသားဖြစ်သူ နော်ဂဖ--- သည် ဦးခေါင်း၌ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁ ရက်နေ့၊ ညနေ ၁း၃၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်

ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ထီးသဘလုထကျေးရွာအုပ်စု၊ လဖ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး(၂၈) လုံးကြဲချခဲ့သည်။ လဖ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး(၁၄)လုံး ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး ဘုန်းကြီးကျောင်း၊ ဘုန်းကြီးကျောင်း၏ စားဖိုဆောင် (၁) လုံး၊ သိမ် (၁) လုံး၊ ရွာသားအိမ် (၅) လုံးနှင့် အိမ်အတွင်းရှိပစ္စည်းများ ပျက်စီးကုန်သည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများ၏ ရေတွင်း (၁) လုံးနှင့် အိမ်သာ (၁) လုံးလည်း ပျက်စီးခဲ့သည်။ အခြားဗုံးများသည် လဖ--- ကျေးရွာရှိ လယ်ယာစိုက်ခင်းထဲသို့ ကျရောက်ခဲ့သည်။ ထို့နည်းတူ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့၊ နံနက် ၇း၃ဝ မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီသည် ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလောကျေးရွာအုပ်စု၊ လထ--- ကျေးရွာအတွင်း လေယာဉ်ဖြင့်ဗုံးကြဲခဲ့ပြီး ကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲသောကြောင့် ရွာသား၏အိမ် (၂) လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့၊ နံနက် ၉း၃ဝ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သမ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး (၆) လုံးကြဲချခဲ့သည့်အနက် (၄) လုံးမှာ ရသေ့ကျောင်းဝန်းထဲသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲသောကြောင့် ရသေ့ကျောင်း(၁)လုံးနှင့် ရွာသားအိမ်(၂)လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ရွာသားတို့၏ စိုက်ခင်းများကိုလည်း ထိခိုက်၍ ကွမ်းရွက်ပင်နှင့် တညင်းပင်တို့ ပျက်စီးကြသည်။ မပေါက်ကွဲသေးသော ဗုံးတစ်လုံးကျန်ရှိနေသေးသည်။ ထိုနည်းတူစွာပင် ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၄ ရက်နေ့၊ နံနက် ၁ဝ နာရီအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလောကျေးရွာအုပ်စု၊ လထ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံးများကြဲချခဲ့သည်။ ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး (၂) လုံးကျရောက်၍ တစ်လုံးမှာ မပေါက်ကွဲဘဲ ကျန်ရှိနေသေးသည်။ ပေါက်ကွဲသောဗုံးတစ်လုံးကြောင့် ရွာသား၏အိမ်တစ်လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။

၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၃ ရက်နေ့၊ နံနက် ၁ဝး၄၅ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သမ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး (၄) လုံးကြဲချခဲ့သောကြောင့် ရွာသား၏အိမ် (၅) လုံးထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၆ ရက်နေ့၊ နံနက် ၁ဝး၃ဝ မိနစ်အချိန်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီ လေယာဉ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သယ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံးကြဲခဲ့သောကြောင့် အသက် (၃၄) နှစ်အရွယ် စောဂဘ--- ၏ အိမ်နှင့် အိမ်အတွင်းရှိ ပစ္စည်းများပျက်စီးကုန်သည်။ စောဂဘ---၏ အိမ်သည် ပဋိပက္ခဖြစ်ပွားသည့်အချိန်မှစ၍ (၃) ကြိမ်ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။

၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့ ၈ နာရီအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သယ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံးကြဲခဲ့သောကြောင့် အသက် (၆၉) နှစ်အရွယ် စောဂမ--- ၏ အိမ်တစ်လုံး မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၈ ရက်နေ့၊ ၁၁ နာရီ ၃ဝ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သရ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး(၁)လုံး ကြဲချခဲ့ပြီး ရွာသား၏အိမ်(၃)လုံး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ အသက် (၄၆) နှစ်အရွယ်ရှိသော ဆရာစောဂယ--- က **“ဗမာစစ်တပ်လေယာဉ်တွေ ဗုံးလာကြဲတာ ကျွန်တော့်အိမ်ပေါ်ကိုကျတယ်။ ကျွန်တော့်အိမ်ပြင်းပြင်းထန်ထန် ပျက်စီးသွားတဲ့အတွက်ကြောင့် ကျွန်တော်စိတ်မကောင်းဘူး။ အိမ်တွေပြန်ဆောက်ဖို့လည်း ကျွန်တော်မတတ် နိုင်သေးဘူး။ အိမ်ပြန်ဆောက်ဖို့ကျွန်တော့်မှာ ပိုက်ဆံမရှိတော့ဘူး။”** ဟုသူ၏ခံစားချက်ကို ထုတ်ပြောခဲ့ပါသည်။

ဒူးပလာယာခရိုင်

ထိုနည်းတူစွာပင် ဒူးပလာယာခရိုင်အတွင်းတွင်လည်း ကော်တရိမြို့နယ်၊ ဝေါ်ရေမြို့နယ်၊ နို့တကောမြို့နယ်နှင့် ကရူတူးမြို့နယ်များအတွင်းသို့ စစ်ကောင်စီ၏ လေယာဉ်နှင့်ဒရုန်းများအသုံးပြု၍ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် အခင်းဖြစ်ပွားရာနေရာနှင့်နီးသော ကျေးရွာနှင့်အုပ်စုများတွင် မည်သူမျှမနေရဲကြတော့ဘဲ အခြားကျေးရွာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြသည်။ ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃ ရက်နေ့မှ ဧပြီလ ၈ ရက်နေ့အထိ တချို့အုပ်စုရှိ အခင်းပုံမှန်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိသော ကျေးရွာများနှင့် ကျေးရွာပတ်ဝန်းကျင်တွင် မည်သူမျှပြန်လာမနေရဲကြတော့ပါ။ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်များကြောင့် ရွာသူ၊ရွာသားများ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်း၊ သေဆုံးခြင်းနှင့် ရွာသူ၊ရွာသားများ၏အိမ်၊ လယ်ယာစိုက်ခင်းနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကိုလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးစေသည်။ သေဆုံးမှုနှင့်ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူများတွင် ကလေး၊ အမျိုးသမီးနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုတို့ပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် ရွာသူ၊ရွာသားများ၏ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များလည်း ထိခိုက်သေဆုံးကြသည်။

၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့၊ ညနေ ၃း၀၉ တွင် နို့ဆိုးနဲရှိ စစ်ကောင်စီတပ်စခန်းတွင် စစ်ကောင်စီနှင့် ကော်သူးလေပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့တို့ကြားတိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဝေါ်ရေ (ဝင်းရေး) မြို့နယ်၊ ဝေးကနကျေးရွာအုပ်စု၊ လဘ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံးများကြဲချသောကြောင့် အသက် (၁၈) နှစ်အရွယ် နော်ဂရ--- သေဆုံးခဲ့သည်။ ထို့အတူ ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့၊ ညနေ ၆း၄၅ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီသည် ကော်တရိမြို့နယ်၊ ကျော်ခီးကျေးရွာအုပ်စု၊ လမ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် လမ--- ကျေးရွာ၌ လာရောက်မှီခိုနေသော လင်မယားနှစ်ယောက် သေဆုံးခဲ့သည်။ ၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂ဝ ရက်နေ့၊ ညနေ ၅း၃ဝ မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော်တရိမြို့နယ်၊ နို့ဖိုးကျေးရွာအုပ်စု၊ လယ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ တိုက်ပွဲမရှိဘဲ လာရောက်ဗုံးကြဲခဲ့သည်။ ဗုံးပေါက်ကွဲမှုကြောင့် အသက် (၄၁) နှစ်အရွယ်ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ စောဂလ--- သေဆုံးခဲ့ပြီး၊ အခြားရွာသား (၃) ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရသူ (၃) ဦးတွင် အမျိုးသမီး(၂)ဦးပါဝင်သည်။ ရွာသူ၊ရွာသား၏အိမ်(၅)လုံး၊ မူလတန်းကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ အလယ်တန်းကျောင်း (၁) ကျောင်း၊ ရွာသား၏စပါးကျီ (၁) လုံး၊ မိရိုးဖလာ ဘုရားကျောင်း (၁) ကျောင်းနှင့် အိမ်သာ (၁) လုံးတို့လည်းပျက်စီးခဲ့သည်။

၂ဝ၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလတွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားသောကြောင့် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ကော်တရိမြို့နယ်၊ ဖားကြည်ကျေးရွာအုပ်စုရှိ ဝခ--- ကျေးရွာ၊ ကော်နွယ်ကျေးရွာအုပ်စုရှိ လရ--- ကျေးရွာ၊ လလ--- ကျေးရွာနှင့် လဝ--- ကျေးရွာများသို့ ဗုံးကြဲချခဲ့ပြီး ရွာသားတစ်ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။

ဧပြီလ ၅ ရက်နှင့် ၆ ရက်နေ့တွင် KNLA နှင့် PDF ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့တို့သည် သက်န်းညီနောင်မြို့ရှိ စစ်ကောင်စီ၏ စစ်ဗျူဟာကို ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ဧပြီလ ၆ ရက်နေ့၊ နေ့လယ် ၁၂ နာရီတွင် ဤစစ်ကောင်စီ၏ စစ်ဗျူဟာသည် ကျရှုံးခဲ့သည်။ သက်န်းညီနောင်မြို့သည် မြဝတီမြို့နှင့် ကော့ကရိတ်မြို့အကြား အာရှလမ်းမကြီးတွင်တည်ရှိ၍ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဘားအံခရိုင်အကြားတွင် တည်ရှိသည်။ စစ်ကောင်စီ၏ စစ်လေယာဉ်သည် ကင်းလှည့်နေစဉ် ပတ်ပတ်လည်တွင် ဗုံးများကြဲချသောကြောင့် သက်န်းညီနောင်မြို့မှာ ပြိုကျပျက်စီးခဲ့သည်။ အဆောက်အဦးများစွာလည်းပြိုကျပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်များသည် သက်န်းညီနောင်မြို့အနီးရှိ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဘားအံခရိုင်ကြားရှိ ကျေးရွာများသို့လည်း ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။

ဘားအံခရိုင်

ဘားအံခရိုင်တွင်လည်း ၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုပိုမိုများပြားလာသည်ကို တွေ့ရသည်။ KHRG သတင်းစုဆောင်းသူ၏ မှတ်တမ်းပြုစုထားသော အချက်အလက်များအရ စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် ဗုံးအများအပြား ကြဲချခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာအဆောက်အဦးများပျက်စီးပြီး မီးလောင်ပြိုကျမှု များလည်းရှိသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၃ ရက်နေ့၊ ညနေ ၃ နာရီတွင် စစ်ကောင်စီလေယာဉ်သည် တနေးချား(နဘူး)မြို့နယ်၊ ထီးဝဘလောကျေးရွာအုပ်စု၊ လသ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဗုံး (၇) လုံးခန့် ကြဲချခဲ့သည်။ ဗုံးများကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် အသက်(၃၇)နှစ်အရွယ် နော်ဂဝ--- နှင့် နော်ဂဗ--- အမေ၏အိမ်တို့ မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့သည်။ နော်ဂဝ--- ၏စပါးသိုလှောင်ရာနေရာ၊ ထော်လာဂျီနှင့် အိမ်တွင်းရှိပစ္စည်းများလည်း ပျက်စီးကုန်သည်။ စစ်ကောင်စီသည် ယခင်က တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားသည့်နေရာများကိုသာ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်လေ့ရှိသောကြောင့် ရွာသားများအနေဖြင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိသည့် ၎င်းတို့၏ကျေးရွာများအတွင်း စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မည်ကို သတိမပြုမိကြပါ။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၉ ရက်နေ့၊ ညနေ ၃:၁၀ မိနစ်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီသည် လေယာဉ်ဖြင့် (၈၁) မမ လက်နက်ကြီး (၁၀) လုံးခန့်ကို တနေးချား(နဘူး)မြို့နယ်၊ ထီးဝဘလောကျေးရွာအုပ်စု၊ လသ--- ကျေးရွာအနီးသို့ပစ်ခွဲခဲ့ပြီး ကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲကာ ရွာသူ၊ရွာသားများ၏အိမ် မီးလောင်ခဲ့သည်။ လသ--- ကျေးရွာ သူကြီး၏ တင်ပြချက်အရ **"ဗမာစစ်သားတွေ ဒီလိုလေယာဉ်နဲ့ ဗုံးလာကြဲတာ ရွာသူ၊ရွာသားတွေရဲ့ ပိုင်ဆိုင်မှုတော် တော်များများပျက်စီးသွားတယ်။... ပျက်စီးသွားတဲ့အရာတွေရဲ့ တန်ဖိုးကို တွက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ဘတ်ငွေသိန်းရာချီလောက်ရှိတယ်။"** ဟုဖော်ပြခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုပြီးနောက် ရွာသူ၊ရွာသားများကြောက်ရွံ့ကြပြီး ကျေးရွာထဲတွင် မနေရဲကြတော့သောကြောင့် ရန---နှင့် ရပ--- ကျေးရွာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြသည်။ ထို့အပြင် ဘားအံခရိုင်အတွင်းတွင် ရွာသူ၊ရွာသားများ ရက်စွဲအတိအကျ မမှတ်မိသော လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုဖြစ်စဉ်များလည်း ကျန်ရှိနေသေးသည်။

နိဂုံးချုပ်

စစ်ကောင်စီ၏လေယာဉ်နှင့်ဒရုန်းဖြင့် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများကြောင့် KHRG ၏မှတ်တမ်းများအရ KNU ထိန်းချုပ်နယ်မြေ ခရိုင် (၇) ခရိုင်အတွင်းရှိ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသော ရွာသူ၊ရွာသား အနည်းဆုံး (၃,၆၀၄) ယောက်ခန့်ရှိသည်။ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်သူများထဲတွင် ကလေးများ၊ အမျိုးသမီးများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုတို့ ပါဝင်သည်။ အချို့ရွာသူ၊ရွာသားများသည် မြစ်ဖျားချောင်းဖျားဒေသ၊ တောတောင်ဒေသ နှင့် မြို့ပြ ဒေသများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြပြီး အချို့မှာ အခင်းဖြစ်ပွားရာနေရာနှင့်ဝေးသော ကျေးရွာများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြသည်။ အချို့မှာလည်း ၎င်းတို့၏ ဆွေမျိုးသား ချင်းများရှိရာအရပ်ကို သွားရောက်တိမ်းရှောင်ကြ သည်။ တချို့ရွာသားများမှာ ၎င်းတို့၏မိသားစုဝင်များသေဆုံးခြင်းနှင့် အိုးအိမ်ပိုင်ဆိုင်မှုပျက် စီးသွားသောကြောင့် ၎င်းတို့၏အိမ်ကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန်ခက် ခဲပြီး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ထိခိုက်မှုများလည်းဖြစ်ပေါ်နေသည်။ တောတောင်ဒေသများသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသောရွာသူ၊ရွာသားများ အတွက် အရေးပေါ်လိုအပ်နေသော အရာသုံးခုမှာ(၁)အမိုးအကာတည်းခိုရာနေရာများတည်ဆောက်ရန် တာလပတ် (၂) အဓိကအစားအစာဖြစ်သော ဆန်နှင့် (၃) ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိချိန် (သို့မဟုတ်) ဖျားနာချိန်တွင်သုံးရန် ဆေးဝါးများလိုအပ်ပါသည်။

အသိပေးခြင်း

ဗမာစစ်သား

နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ(SAC)အား ကရင်ပြည်နယ်တွင်းရှိဒေသခံရွာသားများမှ ဗမာစစ်တပ် (သို့မဟုတ်) ဗမာစစ်သား၊ ဗမာစစ်အာဏာရှင် (သို့မဟုတ်) မြန်မာနိုင်ငံစစ်တပ် (သို့မဟုတ်) နိုင်ငံတော်စစ်အစိုးရဟု သိရှိခေါ်တွင်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီး မင်းအောင်လှိုင် ဦးဆောင်သော မြန်မာနိုင်ငံစစ်တပ်မှတိုင်းပြည်အာဏာသိမ်းပြီးသည့်အချိန်မှစ၍ နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ဟု ၎င်းတို့ကိုယ်ကိုခေါ်တွင်ခဲ့သည်ဖြစ်သောကြောင့် ယခုသတင်းလွှာရေးသားသည့်အခါတွင်လည်း နိုင်ငံတော်စီမံ အုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ဟု ရေးသားဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက် ညနေ ၄း၃၀ တွင် ခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ-၂၇၅) ၏ လက်နက်ကြီး ပစ်ခတ်မှုကြောင့် ဘားအံခရိုင်၊ တနေးဆာ(နဘူး)မြို့နယ်၊ ငွေ့ရှမ်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ငွေ့ရှမ်းကျေးရွာရှိ ထိုင်းလူမျိုး၊ စောစဆ--- အသက် (၄၅) နှစ်၏ နေအိမ်နှင့် ဆိုင်ခန်း ထိမှန်ပျက်စီးသွားသည့်ပုံဖြစ်သည်။
(ဓာတ်ပုံ – KHRG)

စစ်ကောင်စီ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှု

ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ (KHRG)သည် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ကျေးလက်ဒေသများအတွင်း စစ်ကောင်စီ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုများကို စဉ်ဆက်မပြတ် မှတ်တမ်းပြုစုလျက်ရှိသည်။ ထိုကျေးလက်ဒေသများသည် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး KNU အုပ်ချုပ်သည့်နယ်မြေများဖြစ်သည့် ဒူးသထူ (သထုံ) ခရိုင်၊ တောအူး (တောင်ငူ) ခရိုင်၊ ခလယ်လွိုထူ (ညောင်လေးပင်) ခရိုင်၊ ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၊ မူကြော် (ဖာပွန်)ခရိုင်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဘားအံခရိုင်များအတွင်းရှိ ဒေသများဖြစ်သည်။ KHRG သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူများသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း စစ်ကောင်စီ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုဖြစ်စဉ် ၇၀ အား မှတ်တမ်းတင်နိုင်ခဲ့ပြီး လက်နက်ကြီး ကျည် ၂၂၀ လုံးထက်မနည်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် အရပ်သား ၆၂ ဦးသေဆုံးပြီး ၁၂၃ ဦး ထိခိုက် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။ ထိုဖြစ်စဉ်များထဲမှ အရပ်သားသေဆုံးမှုနှင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိမှု အများဆုံး ဖြစ်စဉ်များကို ခရိုင်တစ်ခုချင်းအလိုက် ထုတ်နုတ်ဖော်ပြထားပါသည်။

ဒူးသထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ (၆) ရက်နေ့ နံနက် ၄း၅၂ မိနစ်တွင် သိမ်ဇရပ်မြို့၌ တပ်စွဲထားသော စစ်ကောင်စီ တပ်မ-၄၄ လက်အောက်ခံ အမတ-၃၁၀ (အမြောက်တပ်)သည် လက်နက်ကြီး(၁၂၀) မမ ဖြင့် ဒူးသထူခရိုင်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ဇီးပြောင်းကျေးနယ်၊ (၁) ရဖ--- ရွာအတွင်းသို့ နှစ်ကြိမ် လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပစ်ခတ်ခဲ့သော လက်နက်ကြီးကျည်သည် ရာဘာခြံအတွင်း၌ ရာဘာခြစ်နေသော အသက် (၄၅) နှစ်အရွယ် စောဂသ---၏အနီး ပေ ၂၀ အကွာတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲသောကြောင့် သူ၏ဘယ်ဖက်လက်ဖဝါး၊ ဘယ်ဖက်ခြေသလုံး၊ ခြေချင်းဝတ်နှင့် အူမကြီးအားတို့အား ထိမှန်ပြီး ပြတ်လုနီးပါး ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များမှ သူ့အား နီးစပ်ရာဆေးခန်း (ဒူးသထူခရိုင်၊ ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ယက---ကျေးနယ်တွင် ဖွင့်ထားသော ဒေါက်တာဂဟ---၏ဆေးခန်း)သို့ အလျင်အမြန် ပို့ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။ သို့သော် သွေးထွက်လွန်၍ သွေးသွင်းရန်အခက်အခဲရှိသဖြင့် ရာ--- ဆေးရုံသို့ လွှဲပြောင်းရန် ကျိုက်ထိုမြို့နယ်ရှိ KDHW နှင့် ချိတ်ဆက်ကာ မွန်းလွဲ (၂) နာရီကျော်တွင် ရာ---ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်နိုင်ခဲ့သည်။

၎င်းအနေဖြင့် အရေးပေါ်ဆေးကုသမှုကို ခံယူရရှိခဲ့သော်လည်းဒဏ်ရာများသည်လမ်းတွင် သွေးထွက်လွန်ခဲ့သောကြောင့် မေလ ၇ ရက်နေ့ နံနက် ၈း၀၅ မိနစ်အချိန်တွင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ၎င်းကို ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ပျဉ်ကတိုးကုန်းကျေးနယ်၊ ရခ---ကျေးရွာတွင် သင်္ဂြိုလ်ခဲ့ပါသည်။ စောဂသ---တွင် မိသားစုဝင် (၄) ဦး ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ ရွှေရောင်ပြကျေးရွာအုပ်စု၊ အဝန်းကြီးကျေးရွာ၊ တပယ်ကျိုးတံတားနားတွင် စစ်ကောင်စီနှင့် KNLA ပူးပေါင်းတပ်တို့ကြား တိုက်ပွဲ တစ်ညလုံး ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ နောက်နေ့ နံနက် မေလ ၁၁ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ တပ်စခန်းမှ စွန့်ခွာခဲ့သည်။ ထို့နောက် KNLA နှင့် PDF ပူးပေါင်းတပ်သည် သထုံခရိုင်တွင် စစ်ကောင်စီမှ စစ်ရေးအတွက်အသုံးပြုနေသော တံတားတစ်ခြမ်းပျက်ကို မိုင်းဖြင့်ဖောက်ခွဲဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် ရွှေရောင်ပြအုပ်စုတွင်ရှိသော စစ်ကောင်စီ ဇီးဝန်း (အမတ-၃၁၄) သည် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသည့် နေရာနှင့်နီးသော ကျေးရွာများသို့ လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် လက်နက်ကြီးကျည်များသည် ခလောက်အင်း၊ ရွှေရောင်ပြ၊ အဝန်းကြီး၊ မရမ်းကုန်း၊ ဇီးဝန်းနှင့် အခြားသောကျေးရွာများသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ဝန်းကြီးကျေးရွာတွင် ရွာသား (၂) ဦးသေ၊ (၉) ဦးဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး နေအိမ် ၁၆ လုံး ပျက်စီးခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သူများထဲမှ (၁) ဦးသည် ကိုယ်ဝန်ဆောင်ဖြစ်ပြီး သေဆုံးသူနှစ်ဦးမှာမူ ဇနီးမောင်နှံများဖြစ်သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့ ၁း၁၅ မိနစ်အချိန်ခန့်တွင် (အမတ-

၃၁၀)မှ အကြောင်းမဲ့ လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ အလုံး (၂၀) ဝန်းကျင်ကို ကျိုက်ထိုမြို့သို့ပစ်ခတ်ခဲ့ရာ လက်နက်ကြီးကျည် နှစ်လုံးသည် ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ မုက္ခမော် ကျေးရွာအုပ်စု၊ ရမ--- ရွာအနီးရှိ ရဂ--- (ဒေသအခေါ်အဝေါ်) ကိုဂအ---၏ အိမ်ခြံအတွင်းနှင့် အိမ်ဘေးတွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပါသည်။ လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက်ပေါက်ကွဲချိန်တွင် အိမ်တွင်နေရှိသော ကိုဂအ---၏ တူမ မဃက--- အသက် (၁၄) နှစ်၏ ဦးခေါင်းအနောက်ဖက်ကို လက်နက်ကြီးစ ဖောက်ဝင်ပြီး ညာ ဖက်မျက်လုံးမှ ပေါက်ထွက်သွားသောကြောင့် ၎င်းသည် နေရာတွင်ပင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့ပါသည်။ ထို့ပြင် နေအိမ်ဘေးတွင် ကျသော လက်နက်ကြီးကျည်သည် ကိုဂအ---၏သမီး အသက် (၁) နှစ်နှင့် (၅) လအရွယ် မဃခ---၏ ညာဖက်နားထင်၌ ကျည်စထိမှန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကလေးငယ်သည် ဆေးကုသမှုခံယူနေစဉ် ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောကြောင့် သေဆုံးသွားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်မှုကြောင့် ဆိတ်(၂)ကောင်လည်း သေဆုံးခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၅ ရက် ည ၈ နာရီခွဲဝန်းကျင်ခန့်တွင် စစ်ကောင်စီ တပ်မ-၄၄ လက်အောက်ခံ အမတ-၃၁၀ သည် လက်နက်ကြီး ၈၁မမ ဖြင့် ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ခရွဲကျေးနယ်၊ ရမ--- ရွာအတွင်းသို့ ၃ လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ လက်နက်ကြီးကျည် ပထမတစ်လုံးသည် ရမ---ရွာသား ကိုဃဂ---၏အိမ်ရှေ့ သစ်ပင်ပေါ်တွင် ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပြီး ကျည်စများသည် သူ့၏ညာဖက်ခြေမျက်စိကိုထိမှန်ခဲ့ပြီး နေအိမ်တစ်ခုလုံးအပေါ်လည်း ပြန့်ကျဲခဲ့သည်။ ဒုတိယကျည်တစ်လုံးမှာမူ သူ၏တူမ မဃဃ--- အသက် (၂၁) နှစ်နှင့် သူ၏သမီး မဃင--- အသက် (၁၁) နှစ် တို့အား ထိမှန်ခဲ့သည်။ မဃဃ---သည် လက်နက်ကြီးပစ်သံများကိုကြားသော်လည်း စိုးရိမ်စရာမရှိဟု ထင်မှတ်၍ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခြင်းမရှိဘဲ အိမ်အောက်ထပ်တွင် ဖုန်းသုံးနေစဉ် ကျည်စသည် သူ၏ ညာဖက်ရင်အုံကိုထိမှန်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ သူမမှ **“ယား (ဒေါ်ဒေါ်ရေး) သမီးကို ထိသွားပြီလား မသိဘူး။ သမီးရင်ဘက်ပူတာ မခံစားနိုင်တော့ဘူး”** ဟု နောက်ဆုံးငြီးတွားပြီး နေရာတွင် သေဆုံးသွားခဲ့သည်။ သမီးဖြစ်သူ မဃင---သည်လည်း မဃဃ---၏ အနားတွင် အတူရှိနေခဲ့ပြီး သူ၏ညာဖက်ပေါင်၊ ဒူးခေါင်းအနီးတွင် ပြင်းထန်သောဒဏ်ရာများ ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကိုဃဂ---နှင့် သမီးဖြစ်သူတို့အား နီးစပ်ရာဆေးခန်းသို့ အရေးပေါ်ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ ကိုဃဂ---၏ ခြေထောက်အနာကို ဆေးမှူးမှ ချုပ်ပေးနေစဉ် လက်နက်ကြီးများ ထပ် မံပစ်ခတ်သောကြောင့် တစ်ချက်သာချုပ်ခဲ့ရပြီး ရဃ---ကျေးရွာသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

> **“ ယား (ဒေါ်ဒေါ်ရေး) သမီးကို ထိသွားပြီလား မသိဘူး။ သမီးရင်ဘက်ပူတာ မခံစားနိုင်တော့ဘူး ”**

တောအူးခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်း တောင်ငူခရိုင်၊ ထန်းတပင်မြို့နယ်၊ ဇရပ်ကြီးမြို့၌ အခြေစိုက်သည့် (ခလရ-၇၃) သည် လက်နက်ကြီးဖြင့် ၈ ရက်နေ့တွင် တစ်ကြိမ်၊ ၁၅ ရက်နေ့တွင် တစ်ကြိမ်နှင့် ၁၆ ရက်နေ့တွင် တစ်ကြိမ် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ၈ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၁ နာရီတွင် ပစ်ခတ်ခဲ့သော လက်နက်ကြီးကျည်သည် ရယ---ကျေးရွာရှိ ဦးဃစ--- အသက် (၆၀) အား ထိမှန်၍ ဝမ်းဗိုက်ပွင့်သေဆုံးခဲ့သည်။ ၎င်း၏နေအိမ်ရှိ နွားနှစ်ကောင်လည်း ထိမှန်သေဆုံးခဲ့သည်။ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဇရပ်ကြီးတောင်ခြမ်းတွင် စခန်းထိုင်လှုပ်ရှားသော တပ်ရင်း(ခလရ-၇၃) တပ် ကြပ်ကြီး သက်ခိုင်၊ တပ်ကြပ်ကြီး မြင့်ထူးဇော်၊ ဇရပ်ကြီးရဲစခန်း ဒုနယ်ထိန်း အောင်ကိုဝင်းတို့သည် လက်နက်ကြီးဖြင့် ရရ---ကျေးရွာသို့ ပစ်ခတ်သောကြောင့် ရွာသားများသည် ဘေးလွတ်ရာသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြရသည်။ ထို့ပြင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၆ ရက်နေ့တွင်လည်း စကစ (တပ်ရင်း-၇၃) မှ လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်သောကြောင့် ရလ ---ရွာရှိ အရပ်သား (၉) ဦးသေဆုံးခဲ့ရသည်။ သေဆုံးသူ၏ အမည်များမှာ ဦးဃဆ---၊ ဦးဃဈ---၊ ဦးဃည---၊ ဦးဃတ---၊ ဦးဃထ---၊ ဒေါ်ဃဒ---၊ ဦးဃန---နှင့် ဦးဃပ---တို့ ဖြစ်သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၉ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီ (တပ်ရင်း-၇၃) မှ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် ရဝ---ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သော ဦးဃဖ--- အသက်(၆၇)နှစ်၏ ဘယ်ဖက်လက်မောင်းအား ကျည်စဖောက်ဝင်ထိမှန်သွားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၀ ရက်နေ့ ကျောက်ကြီးမြို့နယ် အတွင်းတွင်လည်း (တပ်ရင်း-၇၃) ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် လူ (၆) ဦးကို ထိမှန်ခဲ့သည်။ လက်နက်ကြီးကျည်စ သည် ဒေါ်ဃဘ---အသက် (၆၀) ၏ ခြေထောက်၊ ဦးဃမ---နှင့် ဦးဃယ---၏ လည်ပင်းနှင့် ရင်ဘတ်တစ်ချက်စီထိမှန်ကာ မဃရ--- အသက် (၃၀) ၏ လည်ပင်းနှင့် ဦးဃလ---၏ လက်ကိုထိမှန်ခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် (ခလရ-၇၃)သည် ကျေးရွာတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခြင်းမရှိဘဲ အကြောင်းမဲ့ လက်နက်ကြီးဖြင့် ၂ ချက် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ထိုပစ်ခတ်ခဲ့သည် လက်နက်ကြီးကျည် ၂ လုံးထဲမှ ဒုတိယအလုံးသည် ည ၁၀ နာရီဝန်းကျင်တွင် ရသ---ရွာအတွင်း ကျရောက်ပေါက်ကွဲကာ မိသားစုဝင်လေးဦး သေဆုံးခဲ့ပြီး တစ်ဦးဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပါသည်။ သေဆုံးသူလေးဦးမှာ ဦးဃဝ--- အသက် ၇၉ နှစ် (လက်နက်ကြီးကျည်စ သည် ၎င်း၏ညာဖက်မျက်လုံးမှဖောက်ဝင်၍ အ နောက်ဖက်မှ ပွင့်ထွက်သောဒဏ်ရာဖြင့်သေဆုံး)၊ ဦးဃဝ---၏ သမီးဖြစ်သူ ဒေါ်ဃသ--- အသက် ၅၄ နှစ် (ဦးခေါင်းအုပ်ဆက်ထိမှန်ပွင့်ထွက်ဒဏ်ရာဖြင့်သေဆုံး)၊ ဦးဃဝ---၏ သားဖြစ်သူ ဦးဃဟ--- (ညာဖက်ဝမ်းဗိုက်မှ ကျည်စထိမှန်ဝင်ရောက်ကာ ဘယ်ဖက်ရင်အုံပွင့်ထွက်ဒဏ်ရာနှင့် ညာဖက်ဒူးတွင် ကျည်စထိမှန်ပြီး ဆေးရုံအရောက်တွင် သေဆုံး)နှင့် ဒေါ်ဃသ---၏သမီး မဃအ--- (ညာဖက်တတောင်ဆစ်မှ ပြတ်ထွက်၊ ဘယ်ဖက်တင်ပါးဆုံတွင် ပွင့်ထွက်ဒဏ်ရာနှင့် နောက်စေ့ထိမှန်ပွင့်ထွက်ဒဏ်ရာဖြင့် သေဆုံး)တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ဒေါ်ဃသ---၏သား ငက--- အသက် ၁၅ နှစ်မှာလည်း ခြေဖနောင့်၌ သေးငယ်သော ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဦးဃဝ---၏မိသားစုတွင် သားမက်ဖြစ်သူ ဦးငခ---နှင့် မြေးဖြစ်သူ ငက---တို့သာ အသက်ရှင်ကျန်ရစ်ခဲ့

သည်။ ဒေါ်ဃသ--- ၏ ခင်ပွန်း ဦးငခ---သည် အခင်းဖြစ်ပွားပြီး နောက်ပိုင်း စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာထိခိုက်ပြီး စိတ်မတည်ငြိမ်မှုများ ခံစားနေရသည်။

ခလယ်လွိုထူခရိုင်

စစ်ကောင်စီသည် ခလယ်လွိုထူ(ညောင်လေးပင်)ခရိုင်အတွင်းသို့ လက်နက်ကြီး ၈၁ မမ၊ ၁၂၀မမ၊ ၁၅၅မမနှင့် ၁၂၂မမ တို့ဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်နေသဖြင့် ကျည်များသည် ကျေးရွာများအနီးနှင့် စိုက်ခင်း၊ တောင်ယာများအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲသောကြောင့် ဒေသခံများသည် ကြောက်ရွံ့ပြီး တောတောင်များထဲသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေကြရပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းများ မလုပ်ဆောင်နိုင်ကြပေ။ စစ်ကောင်စီ ပစ်ခတ်ခဲ့သော လက်နက်ကြီးကျည်အချို့မှာ မပေါက်ကွဲဘဲ ကျန်ရှိနေသည်။ ညောင်လေးပင်ခရိုင်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အဖြစ်အပျက်အချို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၆) ရက် ည ၈း၃၀ တွင် မြန်မာစစ်တပ်ခြေလျင်တပ်ရင်းအမှတ်–၂၆၄ သည် လယ်ဒိုစိုးမြို့နယ်၊ အထူးဒေသ၊ ရဟ---ကျေးရွာသို့ လက်နက်ကြီး ၁၂၀ မမ (၃) လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သဖြင့် အသက် ၃၂ နှစ်အရွယ်ရှိ စောငဂ---ကို ထိမှန်ခဲ့ပါသည်။ ၎င်းဒဏ်ရာရပြီးနောက် ရင---ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် ၎င်း၏ ဒဏ်ရာမှာ ပြင်းထန်သောကြောင့် ရင---ဆေးရုံ၌ အနာဆေးထည့်ပေးပြီး ခရိုင်ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့ပါသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၇ ရက်နေ့၊ ည ၉း၂၇–၉း၃၀ အချိန်တွင် မြန်မာစစ်တပ် ခြေလျင်တပ်ရင်းအမှတ်–၂၆၄ သည် လယ်ဒိုစိုးမြို့နယ်၊ ရေဒဲခေါင်းအုပ်စု၊ ရအ---ကျေးရွာသို့ ၁၅၅ မမ (၂)လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သဖြင့် ရွာသား(၁)ဦး ထိခိုက်သေဆုံး၊ (၂) ဦးဒဏ်ရာရပြီး မြင်း (၁) ကောင် သေဆုံးခဲ့ပါသည်။ ထိုနေ့တစ်ရက်ထဲမှာပင် နေ့လယ် ၁၂း၀၀ အချိန်တွင် နတ်သံကွင်းအခြေစိုက် မြန်မာစစ်သားသည် လယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ရတ---ကျေးရွာအုပ်စု၊ လော်မူပယ်ကျေးရွာ တောတွင်းထဲသို့ ၁၂၀ မမ (၂) လုံး ပစ်ခတ်သဖြင့် တောထဲတွင် ထင်းခုတ်နေသော စောငဃ--- အသက် ၁၃ နှစ်အား ထိမှန်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရစ---ဆေးရုံတွင် သွားရောက်ဆေးကုသမှုခံယူခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လိုင်လ ၁ ရက်နေ့၊ မွန်းလွဲ ၂း၃၀ အချိန်တွင် ယက---ရွာတွင်အခြေစိုက် စစ်ကောင်စီ ခြေမြန်တပ်ရင်းအမှတ်–၅၉၀ နှင့် ၅၉၉ သည် မုန်းမြို့နယ်၊ မုန်းအုပ်စုရှိ နောင်ချိုရွာသို့ လက်နက်ကြီး (၂) လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သဖြင့် ယခ---ရွာသားတစ်ဦး၏ အိမ်ကိုထိခိုက်ကာ လင်မယားနှစ်ဦး သေဆုံးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် နေအိမ်ထဲတွင် အတူရှိနေသော အသက်(၂)နှစ်အရွယ် သားမောင်ငင---၊ အသက် (၈) နှစ်အရွယ် သမီးဖြစ်သူ မငစ---၊ အသက်(၁၇)နှစ်အရွယ် သမီးမငဆ---နှင့် အသက် (၁၇) နှစ်အရွယ် တူလေးငဈ---တို့မှာလည်း ဒဏ်ရာပြင်းထန်စွာရရှိခဲ့သည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရပြီးတဲ့နောက်မှာ မငဆ---နှင့် မငစ---တို့သည် တောင်ငူဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှု သွားရောက်ခံယူခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၇ ရက်၊ ည ၇း၃၈ တွင် မြန်မာစစ်တပ် ခလရ–၂၆၄ သည် ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ ထူးဝါးရဲအုပ်စု၊ ယဂ---ရွာထဲသို့ ၁၅၅ မမ (၄) လုံး ပစ်ခတ်သောကြောင့် ဘုန်းကြီးကျောင်း (၁) ကျောင်းနှင့် အရပ်သားနေအိမ်(၂)လုံးထိမှန်ကာ အသက်(၁၁)နှစ်အရွယ်ရှိ ကျောင်းသူ နော်ငည--- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ ရှိခဲ့ပါသည်။

ထို့အပြင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၂) ရက် နံနက် ၉း၅၅ အချိန်တွင် တိုးတောအခြေစိုက် စစ်ကောင်စီ ခမရ–၅၉၉ သည် မုန်းမြို့နယ်၊ မို့တွေးအုပ်စု၊ ယဃ---ရွာထဲသို့ လက်နက်ကြီး ၈၁ မမ (၄) လုံးပစ်ခတ်ခဲ့ရာ ကျောင်းဝင်းထဲသို့ တစ်လုံးကျရောက် ပေါက်ကွဲ၍ ကျောင်းတက်ချိန်ဖြစ်သောကြောင့် အသက် (၁၁) နှစ်အရွယ်ရှိ ညတ---၊ မငထ--- (၁၁) နှစ်၊ ငဒ--- (၁၁) နှစ်နှင့် မငန--- (၁၃) နှစ်တို့ ၄ ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၃ ရက်နေ့၊ ညနေ ၅း၃၀ အချိန်တွင် တပ်မဟာ ၄ တပ်ရင်း–၂၀၃ တော်လှန်ရေးပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့များသည် လေညာရွာအနားရှိ စစ်ကော်စီမွေးမြူရေးကြက်ခြံဂိတ်အား ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့သောကြောင့် ညနက်အချိန်တွင် စစ်ကော်စီတပ်သည် ချောင်းမွန် ၅ ရွာဘက်သို့ လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့ ည ၁၁ နာရီတွင် သမိုင်းတောင်ကျေးရွာအခြေစိုက် စစ်ကောင်စီ ခြေလျင်တပ်ရင်း အမှတ်–၂၈၅ သည် လယ်မူလားမြို့နယ်၊ အော့ပူ့နယ်မြေ၊ အော့ပူ့ကျေးရွာ၌ လက်နက်ကြီး ၂ လုံး ပစ်ခတ်သဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲပြီး လက်နက်ကြီးအစသည် (၂၉) နှစ် အရွယ်ရှိ ငပ--- ပခုံးအား ထိမှန်၍ နေအိမ်နှင့် စိုက်ပျိုးခင်းများကိုလည်း ထိမှန်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ၎င်းမှာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိပြီးသည့်နောက် လယ်မူလားမြို့နယ်၊ ပလောနယ်မြေ၊ ရဆ---ရွာရှိ စစ်ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။

ထို့အပြင် ၂၀၂၄ နှစ်၊ မေလ (၅) ရက်နေ့တွင် KNLA နှင့် စစ်ကောင်စီတပ်ကြား တိုက်ပွဲဖြစ်ခဲ့သောကြောင့် ပုလောက် အခြေစိုက် ခလရ–၂၈၀ သည် ကစယ်ဒိုမြို့နယ်၊ ကလဲမူထိနယ်မြေ၊ ပယ်ကျေးရွာထဲသို့ လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့သောကြောင့် ရွာသားများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုများအချို့ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုရှိခဲ့သည်။

မူတြော်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၁) ရက်နေ့ နံနက် ၉း၃၀ တွင် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ထီးသဘျူထကျေးရွာအုပ်စု၊ တောင်သုံးလုံးစခန်းတွင်ရှိသော စစ်ကောင်စီသည်လက်နက်ကြီး ၁၂၀ မမ ဖြင့် ၃ လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့ရာ တစ်လုံးသည် ဖွေးထောရှူကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် နော်ငဖ---၏ အိမ်၊ အိမ်ခေါင်မိုး၊ အိမ်နံရံ၊ အိမ်တိုင်၊ သေတ္တာ၊ ဆန်ပုံး၊ စပါးကျီ၊ စပါးကြိတ်စက်နှင့် အခြားသော ပစ္စည်းများ ထိမှန်ပျက်စီးခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီတပ်များသည် တောင်သုံးလုံး၊ ထီးကဆောမဲနှင့် ကတိုင်တိလမ်းမကြီး အနီးနားတွင် စစ်ရေး လှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်သည့်အခါတိုင်း လမ်းမကြီးအနီးအနားရှိ ကျေးရွာများဖြစ်သည့် ကပယ်ခီးရွာ၊ ဖွေးထောရှူရွာ၊ ထီးသဘျူထရွာ၊ နို့ဝေါ်ရွာ၊ ထီးသဲလေးရွာ၊ ထီးကဆောမဲရွာ၊ နို့လားရွာနှင့် ပူမာဟဲရွာများသို့ အမြဲပစ်ခတ်လေ့ရှိသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၁၉) ရက် နေ့တွင် ဗျူဟာတပ်ရင်း (ခမရ-၃၄၈) သည် လက်နက်ကြီးလက်နက်ငယ်များဖြင့် မူတြော်ခရိုင်၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလော်အုပ်စု၊ ကုလားကိုင်းရွာအတွင်းသို့ ပစ်ခတ်ခဲ့သောကြောင့် ရွာသားနှစ်ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်သူများမှာ ဘော--- အသက် ၁၇ နှစ် (ဘယ်ဖက်ခြေဖမိုး) နှင့် ဒေါ်ငမ--- အသက် ၆၀ (ညာဖက်ခြေသလုံးကို ထိခိုက်ဒဏ်ရာရ) တို့ ဖြစ်ကြသည်။ စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီးဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ပစ်ခတ်ရခြင်းမှာ KNU မှ ၎င်းတို့အား ဒရုန်းဖြင့်တိုက်ခိုက်သောကြောင့် လက်တုံ့ပြန်သည့်အနေဖြင့် ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီးလက်နက်ငယ်များဖြင့် ကျေးရွာအတွင်းသို့ နေ့စဉ်ပစ်ခတ်သောကြောင့် ဒေသခံများသည် ဝေ့ကော်တော်၊ ရစု---တောင်သို့ တိမ်းရှောင်နေရသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက် (၁၀) နာရီဝန်းကျင်တွင် ခါတ်တော်ကုန်းစခန်းမှ စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီး လက်နက်ငယ်များဖြင့် မူတြော်ခရိုင်၊ ဖာပွန်မြို့၊ ဘူးသိုမြို့နယ်၊ မယ်ကလော်အုပ်စု၊ ရပ်ကွက်-၂ အတွင်းသို့ ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ လက်နက်ကြီးကြောင့် ငယ--- အသက် ၄၂ နှစ်၏ ညာဖက်ပေါင် ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဤသို့ စစ်ကောင်စီမှ ကျေးရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးလက်နက်ငယ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ရခြင်းမှာ KNLA စစ်တပ်များ ကျေးရွာအတွင်းသို့ဝင်မည်ဟု ရွာအတွင်းရှိဒလန်မှ သတင်းပို့ခဲ့သောကြောင့် ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီးလက်နက်ငယ်များဖြင့် ပစ်ခတ်ခြင်း သာမက စစ်လေယာဥ်နှင့် ပျံဝဲခြင်းများကို လည်းပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ဒူးပလာယာခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လအတွင်း စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီး ငါးလုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သောကြောင့် ရွာသားတစ်ဦး ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ပြီး စပါးကျီတစ်လုံး၊ အိမ်နှင့် ကားတစ်စီးထိမှန်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၁၀) ရက်နေ့၌ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ကမဲခိုရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးသုံးလုံး ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် အသက် (၅၁)နှစ်အရွယ် ငယ---၏ အိမ်နှင့် ကားတစ်စီး ထိခိုက်ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့ နောက် မတ်လ ၃၁ ရက်၌ နို့ဖိုးအုပ်စုတွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမှုမရှိသော် လည်း သဃ်န်းညီနောင်ဗျူဟာ (ခမရ-၂၇၅)၊ (ခမရ-၃၅၇) နှင့် (ခမရ-၃၅၆) တပ်ဖွဲ့များသည် လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ များကို နို့ဖိုးကျေးရွာအုပ်စု၊ မဲကနယ်ကျေးရွာ၊ နို့ဖိုးကျေးရွာ၊ ထီးမူးထကျေးရွာနှင့် အနီးဝန်းကျင်ဒေသများသို့ ပစ်ခတ်မှုများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ် လ ၇ ရက်နေ့တွင် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ နို့ဖိုးကျေး ရွာအုပ်စု၊ မဲကနယ်ကျေးရွာအတွင်းသို့ စစ်ကောင်စီ ခမရ-၂၇၅ သည် လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ ဖြင့် ပစ်ခတ်သဖြင့် နော်လလ---၏ ပေါင်နှင့် စပါးကျီကို ထိမှန်ခဲ့သည်။ ဤသို့ စစ်ကောင်စီသည် တိုက်ပွဲမရှိဘဲ ဒေသအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးများပစ်ခတ်ရခြင်းမှာ လွန်ခဲ့သော ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် KNLA နှင့် PDF ပူးပေါင်းတပ်သည် မြို့သစ်တွင်တည်ရှိသော စစ်ကောင်စီတပ်ကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူ၏ မှတ်တမ်းအရသိရသည်။ မတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင်လည်း အံဖကြီးကျေးရွာအတွင်းသို့ စစ်ကောင်စီမှ ဗုံးတစ်လုံးကြဲချခဲ့သော်လည် အရပ်သားများ ထိခိုက်မှုမရှိခဲ့ပေ။

ထို့အပြင် သဃ်န်းညီနောင်၌ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ဒုတိယအပတ်တွင်လည်း စစ်ကောင်စီသည် လက်နက်ကြီး ၃ လုံးကို ကော့ကရိတ်မြို့နယ်သို့ ပစ်ခတ်ခဲ့သောကြောင့် ယင---ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သည့် အသက် ၆၁ နှစ်အရွယ် ဦးငဝ---၏ နေအိမ်တစ်လုံး၊ ဆိုင်ကယ်တစ်စီးနှင့် အခြားရွာသူ၏နေအိမ်တစ်လုံး ပျက်စီးခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဒူးပ လာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ရွာသစ်ရွာသို့ ၁၀း၃၀ နာရီဝန်းကျင်တွင် လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ ကျရောက်ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ရွာသားတစ်ဦးသေဆုံးပြီး နှစ်ဦးဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ အသက် ၃၃ နှစ်ရှိ နော်သေ---သည် လက်နက်ကြီးကျည် ထိမှန်ဒဏ်ရာရပြီးနောက် သေဆုံးသွားသည်။ နော်ငဟ--- အသက် ၂၈ နှစ်သည် ပေါင်နှင့်ပခုံးတွင် ထိမှန်ခဲ့ပြီး စောအအ--- အသက် ၁၈ နှစ်မှာမူ ခြေထောက်တွင် ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာရရှိသူနှစ်ဦးကို ရွာသားများနှင့် ရွာလူကြီးက ရည---ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။သို့သော် နော်ငဟ---ကို ရည---ဆေးရုံမှတစ်ဆင့် ထိုင်းနိုင်ငံဆေးရုံတစ်ရုံသို့ လွှဲပြောင်းပို့ဆောင်ပေးခဲ့ရသည်။

ထို့အပြင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကော်နွဲ့အုပ်စု၊ မြို့ဟောင်းဒေသ ဘုန်းကြီးကျောင်းအတွင်း လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သောကြောင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းနှင့် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်းရှိ ဘုန်းကြီးနှစ်ပါး အသက် ၈၇ နှစ် နှင့် အသက် ၆၅ နှစ်၏ နံဘေးနှင့်ခြေတောက်တို့တွင် ထိမှန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် အောင်ဇေယျ (တပ်မ-၅၅)နှင့် (တပ်မ-၇၇)သည် နို့ဖိုးအုပ်စု၊ ထီးမူးထကျေး ရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီး ၆၀မမ နှစ်လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယအကြိမ် ပစ်သောလက်နက်ကြီးသည် နော်စက--- အသက် ၅၀ နှင့် နော်စခ--- အသက် ၂၉ တို့၏ နေအိမ်နှစ်လုံးအား ထိမှန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နော်စက---၏သမီး နော်စဂ--- ၃၀ နှစ်နှင့် သား စောစဃ--- ၅ နှစ်၊ နော်စခ---၏သား စောစင--- ၄ နှစ် နှင့် သမီး နော်စစ--- ၉ လကို ကျည်ထိမှန်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် နော်စစ---သည် ကျည်ထိမှန်ပြီး သေဆုံးခဲ့သည်။ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို လုံခြုံရေးစစ်ကြောင်းမှ နို့ဖိုး စစ်ဆေးခန်းသို့ ပို့ဆောင်ခဲ့သည်။

ဘားအံခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၈ ရက် ညနေ ၄း၃၀ တွင် ခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ-၂၇၅) သည် လက်နက်ကြီး ၁၂၀မမ နှစ်လုံး ပစ်လိုက်သည့်အနက် တစ်လုံးသည် ဘားအံခရိုင်၊ တနေးဆာ (နဘူး) မြို့နယ်၊ ဝေ့ရှမ်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝေ့ရှမ်း ကျေးရွာအတွင်းတွင် နေထိုင်သော ထိုင်းလူမျိုး၊ စောစဆ--- အသက် (၄၅) နှစ်၏ အိမ်ကို ထိမှန်သောကြောင့် သူ၏အိမ်နှင့် ဘတ်ငွေ ၁၀၀,၀၀၀ ခွဲဝန်းကျင်ရှိသော သူ့ဆိုင်ခန်းလည်း မီးလောင်ပျက်စီးခဲ့သည်။

မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ အာဆီယံနိုင်ငံများ၏လုပ်ဆောင်မှုများ

စစ်တပ်က ၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် အာဏာသိမ်းသည့် အချိန်မှစ၍ ဆိုးရွားလှသည့် လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ပို၍ကျူးလွန်လာခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အရပ်သားပြည်သူများ၊ အရပ်ဘက်နှင့် လူထုအခြေပြုအဖွဲ့အစည်းများမှ နိုင်ငံတကာအသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နိုင်ငံခြားအစိုးရများက စစ်ကောင်စီအား အသိအမှတ်မပြုရန်နှင့် ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုများမပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုချက်များအပါအဝင် ထိရောက်မှုရှိသည့် အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်းလာခဲ့ကြသည်။ သို့သော်လည်း စစ်ကောင်စီနှင့် ဆက်လက်လက်တွဲလုပ် ဆောင်နေသည့် နိုင်ငံခြားအစုအဖွဲ့များ၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အစိုးရတာဝန်ရှိသူများစွာ ရှိနေသေးပါသည်။ ထိုအထဲတွင် အာဆီယံလည်း ပါဝင်သည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့ အင်ဒိုနီးရှားနိုင်ငံ ဂျကာတာမြို့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် အစည်းအဝေးတွင် အာဆီယံနိုင်ငံများမှ မြန်မာပြည်အရေးနှင့်ပတ်သက်သည့် ဘုံသဘောတူညီချက် ၅ ချက်ကို အသိအမှတ်ပြုခဲ့သည်။ အဆိုပါသဘောတူညီချက် ၅ ချက်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖော် ပြထားသည်။

၁. အကြမ်းဖက်မှုအားလုံး ချက်ချင်းရပ်တန့်ရန်နှင့် သက်ဆိုင်သူအဘက်ဘက်မှ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းလုပ်ဆောင်ရန်။
၂. သက်ဆိုင်သူများမှ အပြုသဘောဆောင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ငြိမ်းချမ်းသည့်အဖြေရှာရန်။
၃. အာဆီယံအတွင်းရေးမှူးချုပ်၏ အကူအညီကိုရယူ၍ မြန်မာနိုင်ငံဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်မှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ညှိနှိုင်းပေးရန်။
၄. အာဆီယံ၏ လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီပေးရေး စင်တာမှတစ်ဆင့် အကူအညီများ ပေးရန်။
၅. အာဆီယံ၏ မြန်မာပြည်ဆိုင်ရာ အထူးကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှ မြန်မာပြည်သို့သွားရောက်ပြီး ပြည်တွင်းသက်ဆိုင်သူ ဘက်ပေါင်းစုံနှင့်တွေ့ဆုံရန်။

အာဆီယံခေါင်းဆောင်များနှင့် တာဝန်ရှိသူများမှ ဤဘုံသဘောတူညီချက် ၅ ချက်သည် မြန်မာပြည်၏ အကျပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ သို့သော်လည်း အာဆီယံမှ ထိုအချက်များကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သည့်အချိန်မှစ၍ မြန်မာပြည်အတွင်း တိုးတက်ပြောင်းလဲမှုမရှိသည့်အပြင် စစ်ကောင်စီဘက်မှ လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နေကာ ပြည်တွင်းအခြေအနေမှာလည်း ပိုမိုဆိုးရွားလာခဲ့ပါသည်။ မြန်မာပြည်ရှိ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူ့အခွင့်အရေးတက်ကြွလှုပ်ရှားသူများက ဘုံသဘောတူညီချက် ၅ ချက်သည် မြန်မာပြည်၏အခြေအနေနှင့် ကိုက်ညီမှုမရှိဘဲ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အကျပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်မဟုတ်ဟု သုံးသပ်ခဲ့ကြသည်။

လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီပေးရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အကူအညီများအား စစ်ကောင်စီမှတစ်ဆင့် မပေးရန် ထပ်မံတလဲလဲ တောင်းဆိုလာခဲ့ကြပါသည်။ စစ်ကောင်စီသည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကျပ်အတည်းများကိုဖြစ်စေသည့် အဓိကအဖွဲ့ဖြစ်သည့်အပြင် စစ်ကောင်စီမှ တစ်ဆင့်ခံပေးသည့် အကူအညီများသည် အမှန်တကယ်အကူအညီလိုအပ်သည့် ပြည်သူများထံ ရောက်ရှိမည်မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ ထို့အပြင် စစ်ကောင်စီသည် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှု အကူအညီများအား အရပ်သားပြည်သူများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် အကြမ်းဖက်မှုများပြုရန်အတွက် အသုံးချမည်သာဖြစ်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် အကူအညီများ လိုအပ်

သူများထံရောက်ရှိရန် ထိုအကူအညီများကို မြေပြင်တွင်လုပ်ရှားနေသည့် နယ်စပ်တွင်အခြေစိုက်သော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားအကူအညီပေးရေး အဖွဲ့အစည်းများမှတစ်ဆင့်ပေးရန် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ တောင်းဆိုလာခဲ့ပါသည်။

သို့သော်လည်း အာဆီယံမှ ဤတောင်းဆိုမှုများကို မျက်ကွယ်ပြုကာ စစ်ကောင်စီအား အစည်းအဝေးများတွင် ဖိတ်ကြားခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အကူအညီများအား စစ်ကောင်စီမှတစ်ဆင့် ပေးခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ ဆက်လက်လက်တွဲ လုပ်ဆောင်နေဆဲဖြစ်ပါသည်။ အနီးစပ်ဆုံး ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံမှ မြန်မာပြည်အတွက် အကူအညီပေးရေးအစီအစဉ်ကို ချပြခဲ့ပါသည်။ ထိုအစီအစဉ်ထဲတွင် ထိုင်းနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းနှင့် စစ်ကောင်စီလက်အောက်တွင်ရှိသည့် မြန်မာကြက်ခြေနီအသင်းများမှ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် ပါဝင်သည်။ ထိုင်းနိုင်ငံ၏ အကူအညီပေးရေးအစီအစဉ်သည် တက်ကြွလှုပ်ရှားသူများနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ဆန့်ကျင်ကန့်ကွက်ခဲ့သော်လည်း အာဆီယံနိုင်ငံများမှ ဇန်နဝါရီလ ၂၉ ရက်နေ့ လာအိုနိုင်ငံတွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အစည်းအဝေးတွင် သဘောတူလက်ခံခဲ့ပြီး ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန် သဘောတူခဲ့ကြသည်။

ထိုင်းနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးက ဤအစီအစဉ်ကိုတင်ပြခဲ့ပြီးနောက် အာဆီယံနိုင်ငံများက သဘောတူခဲ့ပြီး ထိုင်းနိုင်ငံမှ အကောင်အထည်ဖော်လုပ်ဆောင်မှုများကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လတွင် ပထမအကြိမ် လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဤအစီအစဉ်သည် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ စစ်ဘေးရှောင် ၂၀၀၀၀ အတွက် အကူအညီ ပေးသွားရန်ဖြစ်သည်။ အစီအစဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးအထောက်အကူပြုအဖွဲ့ (KPSN) မှ ဤကဲ့သို့ မှတ်တမ်းပြုစုခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ထိုင်းနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းမှ မြန်မာနိုင်ငံကြက်ခြေနီအသင်းအား အကူအညီ အထုပ် ၄,၀၀၀ ကို မဲဆောက်မြို့ မြောက်ဘက်တွင်ရှိသော ထိုင်း-မြန်မာချစ်ကြည်ရေးတံတား အမှတ် ၂ တွင် ပေးအပ်ခဲ့သည်။ အထုပ်တစ်ထုပ်သည် လူ ၄ ဦးမှ ၅ ဦးအတွက် လုံလောက်မည်ဖြစ်ပြီး အထုပ်ထဲတွင် ပုဝါ ၁ ထည်၊ ခေါင်းလျှော်ရည် ၁ ဗူး၊ ဆပ်ပြာ ၁ တုံး၊ သွားတိုက်တံ ၄ ချောင်း၊ ငါးသေတ္တာ ၁၂ ဗူး၊ ခေါက်ဆွဲခြောက် ၁ ဖာ၊ ကြက်ဥနှင့် ကြက်သား ၄ ဗူး၊ တစ်ကိုယ်ရေသန့်ရှင်းရေးပစ္စည်းများ ထည့်သည့် အိတ်တစ်အိတ်၊ ၅ ကီလို ဆန်အိတ် ၁ အိတ်၊ ၂၂၀ ဂရမ် ဆား ၂ ထုပ်၊ မိုင်လိုနို့မှုန့်၊ အမှိုက်အိတ် ၆ အိတ် နှင့် ထိုင်းနိုင်ငံကြက်ခြေနီ အမှတ်အသားရှိသည့် အိတ် ၁ လုံး တို့ပါဝင်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ဤအထုပ်များကို ဘားအံခရိုင်အတွင်းရှိ နေရာ ၃ နေရာတွင် သွားရောက် ဖြန့်ဝေခဲ့ပါသည်။ သွားရောက်ဖြန့်ဝေခဲ့သော နေရာများသည် ကော်ကျာကလိုးရွာ (တနေးချားမြို့နယ်)၊ ကဒယ်ကုန်းရွာ (တာကရယ်မြို့နယ်)နှင့် သာမည (ရွှေညောင်ပင်) (ဒူးယော်မြို့နယ်) များဖြစ်ပါသည်။

ဤအကူအညီပေးရေး လုပ်ဆောင်ပြီးနောက်တွင် စစ်ကောင်စီအောက်တွင်ရှိသော မြန်မာနိုင်ငံ ကြက်ခြေနီမှပါဝင်ခြင်း၊ ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိခြင်းနှင့် နယ်မြေအတွင်းရှိ အစုအဖွဲ့များအား ကြိုတင်အသိပေးမှုမရှိခြင်းအပေါ် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးနှင့် အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ ဝေဖန်မှုများရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့အပြင် ကကျာကလိုးရွာတွင် ကူညီမှုသွားပေးသည့်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များ လိုက်ပါသွားသောကြောင့် ရွာသားများသည် ကြောက်ရွံ့ပြီး ထွက်ပြေးခဲ့ကြသည်။ အကူအညီသွားပေးသည့်နေရာနှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်မှုများလည်း ရှိခဲ့သည်။ KPSN ၏ စစ်ဘေးရှောင်အစီရင်ခံစာအရ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အခြားသောခရိုင်များတွင် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုလိုအပ်ချက် အဆပေါင်းများစွာ ပိုများကြောင်း ဖော်ပြထားပါသည်။ တစ်ချိန်တည်းတွင် ပေးဝေသောအရာများသည် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသူများ လိုအပ်ချက်နှင့် ကိုက်ညီမှုရှိသော အစားအစာများဖြစ်ရမည်ဟူသော အကြံပြုချက်များလည်းရှိပါသည်။

အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အာဆီယံနိုင်ငံများ၊ နိုင်ငံခြားအကူအညီပေးသူများနှင့် အစိုးရများမှ အရပ်သားပြည်သူများ၏ တောင်းဆိုမှုများကို နားထောင်ကာ နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်အကူအညီများအား မြေပြင်တွင်လှုပ်ရှားနေသော အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တိုင်းရင်းသားအကူအညီပေးရေး အဖွဲ့များမှတဆင့်ပေးရန် မျှော်လင့်ကြပါသည်။ ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အခြေနေအရပ်ရပ် ပြန်လည်းကောင်းမွန်လာစေရန် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် နိုင်ငံခြားအစိုးရများမှ စစ်ကောင်စီအပေါ် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဖိအားပေးမှုများအပြင် အခြားနည်းလမ်းများရှာဖွေကာ တစိုက်မတ်မတ်လုပ်ဆောင်ရန် လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် သက်ဆိုင်ရာ အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများမှ အစဉ်မပြတ်တိုက်တွန်းလျက်ရှိသည်။

ပညာရေးနှင့်ကျန်းမာရေး

ကျန်းမာရေး

စစ်ကောင်စီမှ အာဏာသိမ်းယူပြီးသည့်နောက် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ပြည်သူများအနေဖြင့် အမျိုးမျိုးသော အခက်အခဲများဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ယင်းအခက်အခဲများအနက် KHRG အနေဖြင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လမှစ၍ ခရိုင် ၇ ခုအတွင်းရှိ ပြည်သူများရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော ပညာရေးအခက်အခဲတချို့ကို ကောက်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။ ယင်းခရိုင် ၇ ခုမှာ ဒူးသထူခရိုင်၊ တောအူးခရိုင်၊ ခလယ်လွီထူခရိုင်၊ ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်၊ မူတြော်ခရိုင်၊ ဒူးပလာယာခရိုင်နှင့် ဘားအံခရိုင်တို့ဖြစ်သည်။

ဒူးသထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်၌ သထုံခရိုင်၊ ဘီးလင်းမြို့နယ်၊ သစ---ကျေးရွာအုပ်စု၊ သစ---ကျေးရွာတွင် စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် စာသင်ကျောင်းဆောင်(၄)ဆောင်နှင့် ကျောင်းသုံးပရိဘောဂများ ပျက်စီးခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားများမှ ကျောင်းများ ပြန်လည်ဖွင့်လှစ်နိုင်ရန်အတွက် ဝါးများဖြင့် ကျောင်းဆောင်များ ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့ရသည်။ သို့သော် စစ်ကောင်စီသည် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု အစဉ်အမြဲ ပြုလုပ်နေသဖြင့် ကျောင်းသူကျောင်းသားများမှာ အတည်တကျ ပညာမသင်ယူနိုင်ကြပေ။ သစ---ကျောင်းအုပ်ကြီးပြောသည်မှာ **“ဗုံး ၃ လုံးကျောင်းဝင်းထဲ ကျလာတာကို တွေ့လိုက်တယ် ပြီးတော့ ကျောင်းဆောင် ၄ ဆောင်လုံး လေယာဉ်နဲ့ ပစ်ခံလိုက်ရတယ်။ အခုလို ကျောင်းပျက်စီးတာကိုတွေ့ရတာ အရမ်းစိတ်ထိခိုက်ပြီး ကလေးတွေ ကျောင်းမတက်ရတော့မှာကိုလည်း အရမ်းစိုးရိမ်မိတယ်။ အခု ကျွန်မ/တော် ဘာမှ မတတ်နိုင်တော့ဘူး။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ကျောင်းဆိုတာအရမ်း အရေးကြီးပြီး ကုန်ကျစရိတ်ကလည်း အရမ်းကြီးတယ်။ ဒီက ၈ တန်းအောင်တဲ့ ကလေးတွေဟာ အခြားမြို့ရွာမှာ ကျောင်းဆက်တက်ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ အမျိုးမျိုးသော အခက်အခဲတွေကြောင့် သူတို့အနေနဲ့ ကျောင်းရပ်နားလိုက်ရပြီး မိဘတွေရဲ့အလုပ်မှာ စားဝတ်နေရေးအဆင်ပြေဖို့ ကူညီပေးနေရတယ်”** ဟု ပြောပြသည်။

တောအူးခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၁၆ ရက်၌ တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖာခို့မြို့နယ်၊ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စုတွင် စစ်ကောင်စီစစ်သားများ၏ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် ကျောင်းသားမိဘများသည် ကျောင်းဝင်းနှင့်ကျေးရွာထဲသို့ လက်နက်ကြီးများ ကျလာမည်ကိုစိုးရိမ်ကြသဖြင့် ကလေးများအား ကျောင်းထားရန်အတွက် ပူပန်နေကြသောကြောင့် ကျေးရွာတွင်း၌ ကျောင်းဖွင့်သင့်၊ မသင့် တိုင်ပင်ခဲ့ကြသည်။ ကျောင်းဖွင့်ချိန်ရောက်သောအခါ ရွာရှိ KECD ကျောင်းသည် ချောချောမောမော ကျောင်းဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လအတွင်း၌ တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခို့မြို့နယ်၊ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာများဖြစ်ကြသော သည---အရှေ့၊ သည---အနောက် ၊ သတ--- ကျေးရွာများအတွင်း စစ်ကောင်စီ တပ်သားများဝင်ရောက်နေရာယူသဖြင့် ရွာသားများသည် ရွာထဲတွင် မနေရဲကြတော့ဘဲ တောတောင်များအတွင်းသို့ တိမ်းရှောင်နေထိုင်ရသည်။

ထို့ကြောင့် ယင်းကျေးရွာများရှိ ကလေးများသည် စာသင်ရန် အခွင့်အရေးမရှိကြတော့ပေ။ ကျေးရွာလူကြီးများနှင့် KNU အကြီးအကဲများသည် ပညာရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပြီး နောက်ဆုံး၌ ကလေးများဘေးကင်းစွာ ပညာသင်ယူနိုင်ရန် ရွာသားများ၏ နွားတင်းကုပ်၌ စာသင်ကျောင်းဆောင် အသေး ၃ ဆောင်ကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၆ရက် မှစ၍ ယနေ့အချိန်ထိ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စု၊

သထ---ကျေးရွာ၌ တည်ထားသော ကျောင်းရှိကလေးများသည် ပညာသင်ယူရန် အခက်အခဲများနှင့် ကြုံတွေ့နေရသည်။ ယခင်က မိဘအများစုသည် ရွာတွင်းရှိ မြန်မာအစိုးရ စာသင်ကျောင်း၌ ကလေးများအား ပညာသင်ယူစေခဲ့သည်။ သို့သော် ၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း ဒေသတွင်း တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခြင်းကြောင့် ယင်းကျောင်းသည် ပိတ်ပစ်လိုက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသူရွာသားများက ကရင်စာသင်ကျောင်းထူထောင်ရန်တိုင်ပင်ကြသည်။ သို့သော် အချို့မှာ စစ်ကောင်စီမှ ညှင်းပန်းနှိပ်စက်မည်ကို စိုးရိမ်သောကြောင့် ကရင်စာသင်ကျောင်းတည်ဆောက်ရန် မဝံ့ရဲကြချေ။ ကျောင်းဆရာ/မ အချို့မှာလည်း ယင်းစာသင်ကျောင်းတွင် သင်ကြားပေးရန် မဝံ့ရဲကြပေ။ အချို့သောရွာသားများသည် ၎င်းတို့၏သားသမီးများအား ထို့လ္ဂီဝါးစာသင်ကျောင်းတွင် အပ်နှံရန် ကြိုးစားကြသော်လည်း လမ်းခရီးအလွန်ဝေးသောကြောင့် ကျောင်းကြို၊ ကျောင်းပို့ရန် ငွေကြေးမတတ်နိုင်ကြချေ။ ကျောင်းလခ၊ စာအုပ်နှင့် စာရေးကိရိယာများသည် ဈေးနှုန်းမြင့်မားလွန်းသောကြောင့် ကျောင်းသူ/သားများအတွက် အခက်အခဲဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ရွာသားတစ်ဦးမှ သူ၏ သား/သမီးအား **“ငါနင်တို့ကို ကျောင်းမထားနိုင်ဘူး၊ ရွာထဲမှာ ကျောင်းရှိမှ ကျောင်းထားမယ်။ ရွာထဲမှာကျောင်းမရှိရင် ကျောင်းမတက်နဲ့ တကယ်လို့တက်ချင်ရင် နင်တို့ခြေကျင်နဲ့ပဲသွားကြတော့”** ဟု ပြောဆိုခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန် ၂၇ ရက်တွင် အဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သော စောကအ---ပြောပြသည်မှာ **“ကျွန်တော့သား စောခက---ဟာ ပြီးခဲ့တဲ့ Covid-19 ရောဂါကပ်ဘေးကြောင့် ကျောင်းမတက်ခဲ့ရဘူး။ အခုသူကျောင်းပြန်တက်ချင်တယ်။ သုံးတန်းအောင်ထားတယ်။ ကျောင်းထွက်လက်မှတ်ရပြီး ကျောက်တိုင်ကျောင်းမှာ လေးတန်းဆက်တက်နိုင်တဲ့အခွင့်အလမ်းရဖို့ ကျွန်တော်ကြိုးစားပေးတယ်၊ သူ့ကို ကျောက်တိုင်ကျောင်းမှာ သွားအပ်ဖို့ သွားတဲ့အခါ ကျောင်းအုပ်ကြီး ဒေါ်ခခ---က လွန်ခဲ့တဲ့သုံးနှစ်တုန်းက ကျောင်းမတက်ခဲ့တဲ့ကလေးတွေဟာ အခုကျောင်းတက်ခွင့်မရတော့ဘူး။ ပြီးတော့ အစိုးရကျောင်းနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဘယ်နေရာပဲဖြစ်ဖြစ် နင်သွားအပ်လည်း လက်ခံမှာမဟုတ်ဘူးလို့ ပြောတယ်”** ဟု ပြောသည်။

ခလယ်လွီထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ စစ်တမ်းအရ ခလယ်လွီထူခရိုင်တွင် အသစ်တိုးချဲ့တည်ဆောက်သော ကျောင်းစုစုပေါင်း (၁၃)ကျောင်းရှိပြီး ၂၀၂၄-၂၅ ပညာသင်နှစ်တွင် ခရိုင်အတွင်းရှိကျောင်းများသည် KECD သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အသုံးပြုသင်ကြားကြသည်။ သို့သော် ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၄ ရက်မှစ၍ ယနေ့အချိန်ထိ စစ်ကောင်စီတပ်များ၏ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုအရှိန်တိုးမြှင့်လာသောကြောင့် ကရင်စာသင်ကျောင်း(KECD)သာမက မြန်မာအစိုးရ စာသင်ကျောင်းများပါ ပိတ်လိုက်ရသည်။ မေလမှ ဇူလိုင်လအထိ ဖွင့်လှစ်နိုင်သော ကျောင်းများမှာမူ ရွာသူရွာသားများမှ စုပေါင်း၍ ကရင့်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ပညာရေးဌာန KECD နှင့် ချိတ်ဆက်ပေးရန် တောင်းဆိုသော ကျောင်းများဖြစ်သည်။ ကျောင်းအချို့မှာ ရွာအတွင်း၌တည်ရှိကြသည်။ အချို့မှာမူ နိုင်ငံရေးခြေနေများကြောင့် စစ်ဘေးရှောင်ဒေသများ၌ မူလတန်း၊ အလယ်တန်းကျောင်းများအဖြစ် ဖွင့်လှစ်ထားရသည်။ ယခုအချိန်တွင် နောက်ထပ် နောက်ဆက်တွဲပြဿနာအဖြစ် မိုးလွန်ကဲစွာရွာသွန်းပြီး ရေကြီးမှုကြောင့် ယင်းကျောင်းများကို ခတ္တရပ်နားထားလိုက်ရသည်။ မုန်းမြို့နယ်အတွင်းရှိ တာမလာပေါ်ညားကျောင်းသည် ကျေးရွာများနှင့် ဝေးလံသောကြောင့် ၎င်းတို့နှင့် အလှမ်းမဝေးမည့် ဆာမူယယ် အထက်တန်းကျောင်းသစ်ကို ထပ်မံဖွင့်လှစ်လိုက်သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက် နံနက် ၉း၁၅ အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ မှိုတွင်းကျေးရွာအုပ်စုရှိ သဒ---ကျေးရွာအတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးများပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ ယင်းပစ်ခတ်မှုကြောင့် လက်နက်ကြီးတစ်လုံးသည် ရွာစာသင်ကျောင်းအနီး ကျရောက်ပေါက်ကွဲခဲ့သည်။ စာသင်ချိန်ဖြစ်သောကြောင့် ကျောင်းသား/သူ (၄) ယောက် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျောင်းများပိတ်လိုက်ရသည်။ ကျောင်းဆရာတစ်ဦးက **“ဒါဟာ ကလေးတွေရဲ့ စာသင်ယူနိုင်မယ့် အခွင့်အရေးကို ထိခိုက်နစ်နာစေတာဖြစ်တယ်”** ဟု ရင်ဖွင့်ခဲ့သည်။

ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်

ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၊ တနင်္သာရီမြို့နယ်အတွင်း၌ ယခင်ကကျောင်းများသည် မြန်မာအစိုးရ၏ ဦးစီးဆောင်ရွက်မှုအောက်၌ရှိပြီး မြန်မာသင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို အသုံးပြုခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှစ၍ သကျက်ကျေးရွာအုပ်စု၊ မော်တောကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ပဝကျေးရွာအုပ်စုတွင်းရှိ ကျောင်းများသည် KECD သင်ရိုးညွှန်းတမ်းကို ပြန်လည်ချိတ်ဆက်အသုံးပြုကြသည်။ ယင်းကျောင်းများကို စတင်အသိအမှတ်ပြုသည့်အချိန်တွင် သွားရေးလာရေး၊ ကျောင်းသုံးကိရိယာများ သယ်ယူရေး၊ သင်ကြားရေးဆရာ/မ များ ခန့်ထားရေး အခက်အခဲများကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်။ ကျောင်းသားမိဘများက **“ကျောင်းတွေဖွင့်ပြီး ကလေးတွေ ကျောင်းပြန်တက်ရတော့ ဝမ်းသာတယ်။ ဒါပေမဲ့ KECD သင်ရိုးကို ပြောင်းသုံးတော့ ကလေးတွေအတွက်အခက်အခဲရှိတယ်၊ အရင်က သူတို့မြန်မာအစိုးရကျောင်းမှာနေခဲ့ပြီးမှ ရုတ်တရက် KECD သင်ရိုးနဲ့ ပြန်လေ့လာရတော့ သူတို့အတွက် အခက်အခဲအများကြီးရှိတယ်။ ပြီးတော့ ကလေးတွေ ကျောင်းစာမလိုက်နိုင်မှာလည်း စိုးရိမ်တယ်”** ဟု ပြောပြသည်။ စစ်ကောင်စီ၏ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှု အရှိန်မြှင့်လာသည့်အတွက် သန---ကျေးရွာတွင်နေသည့် မိဘများက ကလေးများပညာသင်ကြားရေးအတွက် စိတ်ပူနေကြသည်။ ကျောင်းသားမိဘများက **“ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တကယ်လို့ မြန်မာအစိုးရသင်ကြားရေးနည်းလမ်းနဲ့ KECD ကို ယှဉ်ကြည့်မယ်ဆိုရင်တော့ KECD ကျောင်းက မြန်မာကျောင်းထက် ပိုကောင်းပါတယ်”** ဟု ပြောသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်တွင် တကယ်ကျေးရွာအတွင်းသို့ စစ်ကောင်စီမှ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သောကြောင့် ၎င်း၏ အနီးအနားရှိကျေးရွာများဖြစ်သည့် သပ---ရွာ၊ သဖ---ရွာ နှင့် သဘ--- ရွာရှိကျောင်းများ ရပ်နားလိုက်ရပြီး ကလေးများမှာလည်း ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသဖြင့် သင်ကြားသင်ယူမှုများ ရပ်တန့်လိုက်ရသည်။ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်တွင် နေထိုင်သော မခဂ--- က **“ပြည်တွင်းနိုင်ငံရေးခြေနေတွေ ပြန်ကောင်းလာပြီး ကလေးတွေ ကျောင်းပြန်တက်ရတာ ကျွန်မတို့မြင်ချင်တယ်။ ဒ့ါအပြင် ကျောင်းသင်ကြားရေး နည်းလမ်းတွေလည်း နောက်ပိုင်းမှာ ပြောင်းလဲဖို့မျှော်လင့်တယ်။ ကလေးတွေ စာအလွတ်ကျက်မှတ်ရတယ်လို့ ကျွန်မတို့ကြားရတယ်။ ကျွန်မအနေနဲ့ဆိုရင် အခြားနိုင်ငံက ပညာရေးနည်းတူ ကလေးတွေကို ရနိုင်သလောက် သင်ကြားခွင့်ရစေချင်တယ်”** ဟု ပြောသည်။

ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း- ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၄ရက်၊ ဖာပွန်ခရိုင် ဘူးသိုမြို့နယ် ခေါပူကျေးရွာအုပ်စု သလ--- စစ်ဘေးရှောင်စခန်းဓာတ်ပုံအညွှန်း- ၂၀၂၄ ခုနှစ် မတ်လအတွင်း၌ KNLA နှင့် SAC တပ်များအကြားတိုက်ပွဲဖြစ်ပွားသောကြောင့် ဒေသခံများ သဝ---ကျေးရွာနှင့် သသ---ကျေးရွာ ဒေသခံများ တိမ်းရှောင်ကာ တောတွင်း၌ ကျောင်းများတည်ဆောက်၍ ဆက်လက်ပညာသင်ယူနေစဉ်။ *(ဓာတ်ပုံ- KHRG)*

မူတြော်ခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလနှင့် ဇွန်လအတွင်း ဖာပွန်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သမ---ရွာခြမ်းတွင် စစ်ကောင်စီမှ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲသောကြောင့် စာသင်ကျောင်းများ ပိတ်လိုက်ရသည်။ ယင်းအခြေအနေများကြောင့် ကျောင်းသား/သူများ တောထဲသို့ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေထိုင်ရပြီး သင်ယူမှုများ အဆက်ပြတ်မသွားစေရန် တောထဲ၌ပင်ဆက်လက်သင်ယူနေရသည်။ ယင်းသို့တောထဲ၌ သင်ယူရချိန်တွင် မိုးကြီးခြင်း၊ ဖြုတ်နှင့် ခြင်ကိုက်ခြင်းများ ကြုံတွေ့ရသည်။

တိမ်းရှောင်သည့်နေရာမတူသော ကျောင်းသား/သူများမှာလည်း ကျောင်းသို့ လာရာလမ်း၌ လမ်းချောသဖြင့် မိဘများမှာကြိုပို့ လုပ်ပေးရသည်။ ဤအခက်အခဲအမျိုးမျိုးကြောင့် မိဘများမှာ သားသမီးများအား ကျောင်းဆက်တက်ရန် အားမပေးကြတော့ပေ။ ယနေ့ထိ သယ---ရွာ၊ သမ---ရွာ၊ သရ---ရွာ ရှိကလေးများသည် ကျောင်းတက်ခွင့် မရကြသေးပေ။ အကြောင်းမှာ သင်ယူရန်အဆောင်များ မပြီးခြင်းနှင့် ဆရာ/မ အင်အားမှာလည်း မလုံလောက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ် မေလ ၁ ရက်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လအထိ ဘူးသိုမြို့နယ်တွင်းရှိ ကျောင်းများမှာ ကောင်းစွာလည်ပတ်နိုင်ခဲ့သည်။

သို့သော်လည်း ကျေးရွာအတွင်းရှိ ကျောင်းအချို့မှာ ပြန်လည်မဖွင့်လှစ်ရဲသေးပေ။ ထို့ကြောင့် ယခုအချိန်တွင် ဖာပွန်မြို့အနီးအနား ကျေးရွာများရှိ ကျောင်းများ စတင်မဖွင့်လှစ်နိုင်သေးသောကြောင့် ကလေးများကို ပညာသင်ယူခွင့်ရရှိစေရန် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသော မိဘများနှင့် ဒေသခံအကြီးအကဲများက တောထဲ၌အဆောင်များ ဆောက်လုပ်ပေးကြသည်။ ကလေးများသည်လည်း စစ်ကောင်စီတိုက်လေယာဉ်များ လာရောက်ပစ်ခတ်မည့် စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့မှုများကြားမှ ပညာသင်ယူနေရသည်။ ကျောင်းအချို့မှာ ရပ်မိရပ်ဖများ၏ အကူအညီဖြင့် ရပ်တည်နေကြရသည်။ အချို့မှာ သာသာရေးအသင်းအဖွဲ့များ၏ အထောက်အပံ့ဖြင့် ရပ်တည်ကြပြီး အချို့မှာ KECD ၏ဦးဆောင်မှုအောက်တွင် လည်ပတ်နေသည်။

ဓာတ်ပုံမှတ်တမ်း- ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၄ ရက် တွင် ရိုက်ကူးခဲ့သည်။ဓာတ်ပုံအညွှန်း - ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၃ ရက် တွင် စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် စာသင်ကျောင်း (၄) ဆောင် နှင့် ကျောင်းပရိဘောဂများပါ ပျက်စီးသွားစဉ်။ *(ဓာတ်ပုံ- KHRG)*

ဒူးပလာယာခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း ဒူးပလာယာခရိုင်တွင် မေလမှ ဩဂုတ်လအထိ၊ ဝင်းရေးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာများသည် မိုးများပြီး ရေကြီးခြင်းကြောင့် ကျောင်းအများစု ပိတ်လိုက်ရသည်။ ကျောင်းအချို့မှာ ရေတက်လွန်းသောကြောင့် လုံးဝနှစ်မြုပ်သွားခဲ့ရသည်။ ဒီအပြင် နေ့စဉ်ရက်ဆက်ရွာသွန်းသောမိုးကြောင့် ကလေးများနေမကောင်းဖြစ်ကာ ကျောင်းမတက်နိုင်ကြတော့ချေ။ ပိတ်ပစ်လိုက်ရသောကျောင်းများမှာ သဟ---နှင့်သအ--- ကျေးရွာရှိ ကျောင်းများဖြစ်သည်။ ကော့နွဲကျေးရွာအုပ်စု၌ကော့နွဲ ၊ တတန်ကူး၊ အောင်ကလာ၊ ရွာသစ်ကုန်း၊ မြို့ဟောင်း စသည့်ကျေးရွာများ၊ အံ့ဖကျေးရွာအုပ်စုရှိ အံ့ဖကြီးနှင့် အံ့ဖလေးကျေးရွာများနှင့် မောင်းမကျေးရွာအုပ်စု ကမိုင်ကုန်း၊ သာယာကုန်း၊ ဝက---ကုန်း စသည့်ကျေးရွာရှိ ကျောင်းများသည် အာရှလမ်းမကြီးနှင့်နီးပြီး ကော့ကရိတ်မြို့၌လည်း တိုက်ပွဲများ မကြာခဏဖြစ်ပွားနေသဖြင့် ကျောင်းများမှာ ဖွင့်ရန်မဝံ့ရဲတော့ပေ။ ကလေးအချို့မှာလည်း ကျောင်းမနေရသည် မှာ သုံးနှစ်နီးပါးကြာမြင့်နေပြီဖြစ်သည်။ ရွာသစ်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စုနှင့် ကျောင်းများသည် ဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်သာ စာသင်ကြားနေရပြီး ဝခ--- ကျေးရွာရှိ ကျောင်းသား/သူများမှာလည်း ထိုနေရာ၌ပင် လာရောက်ပညာသင်ယူနေရသည်။ ကော့ကရိတ်မြို့နှင့် အလှမ်းဝေးသော ကျေးရွာအချို့မှာ အခြေနေကြည့်၍ ကျောင်းဖွင့်ထားသော်လည်း လက်နက်ကြီးဖြင့် ပစ်ခတ်ခံရမည်ကို ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်နေကြသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁ ရက် မှစ၍ ဇွန်လ ရက် ၃၀ အထိကော့ကရိတ်မြို့နယ် တောနော်အရှေ့ဘက်ရှိ အပြင်ကွင်းကလေး၊ အတွင်းကွင်းကလေး၊ ဖားချောင်း၊ သင်္ကန်းညီနောင်၊ မြို့သစ်ကျောင်းများမှာ မဖွင့်လှစ်ရဲကြသေးပေ။

ဘားအံခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဘားအံခရိုင်၊ တနေးဆား (နဘူးမြို့နယ်)၊ ကွီးလေးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝဂ---ကျေးရွာ၌ ဆာတောနော် အထက်တန်းကျောင်းကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့သည်။ ယင်းကျောင်းကို စောတင်ဝင်းနှင့်ဇနီး ဒေါ်မြင့်မြင့်ဝင်းတို့မိသားစုမှ ပံ့ပိုးတည်ဆောက်ခဲ့ပြီး မူလတန်းမှ အထက်တန်းထိ သင်ကြားပေးသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၃ ရက်နေ့ ညနေ ၆း၂၀ တွင် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်၊ ပိန်းဇလုပ်မြို့ ၌ စစ်ကောင်စီ ခလရ-၂၆၄ ၏ ဒရုန်းဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ပျက်စီးသွားသော ဆေးရုံတစ်ရုံ၏ ပုံဖြစ်သည်။
(ဓာတ်ပုံ – KHRG)

ကျန်းမာရေး

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း ကရင်ပြည်နယ် ခရိုင် (၇)၌ မှီတင်းနေထိုင်ကြသော ဒေသခံပြည်သူများ ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသော ဒုက္ခအခက်အခဲများတွင် ကျန်းမာရေးအခက်အခဲသည်လည်း အပါဝင်သည်။ အားလုံးသိနှင့်ထားသည့်အတိုင်း မိုးများပြီး ဒေသတွင်း မတည်ငြိမ်၍ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်မှုများကြောင့် ရွာသူ/သားများသည် ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ဝမ်းရောဂါ၊ ကိုယ်ပူခြင်း၊ ကိုယ်လက်ကိုက်ခဲခြင်း၊ ခါးနာခြင်း စသည့်ဝေဒနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရသည်။ ခရိုင်အချို့တွင် ကျန်းမာရေး လုပ်သား/ဝန်ထမ်း အလုံအလောက်မရှိသောကြောင့် ရွာသူ/ရွာသားအချို့မှာ ဆေးကုသရန် ရပ်ဝေးဒေသများသို့သွားရောက်ရသည်။

ဒူးသထူခရိုင်

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ မေလအတွင်း စစ်ကောင်စီသည် သဈ---ကျေးရွာနှင့် ဝဃကျေးရွာတွင် လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုများပြုလုပ်ခဲ့သဖြင့် အမျိုးသမီးတစ်ဦး၏ လက်တစ်ဖက်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာမှာ မစိုးရိမ်ရသောကြောင့် ကျေးရွာတွင်းမှာပင် ဆေးကုသမှုခံယူခဲ့သည်။ သူနေထိုင်သည့် ကျေးရွာသည်လည်း ဆေးရုံဆေးခန်းနှင့် အလှမ်းဝေးသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၆ ရက် ညနေ ၄း ၅၂ မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီမှ လက်နက်ကြီး (ဟောင်ဝုစ်ဇာ)ဖြင့် ကျိုက်ထိုမြို့နယ်၊ ဝင---ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဝင---ကျေးရွာအတွင်းသို့ ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်သည်။ ထိုတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သော စောခဃ--- (၄၅)နှစ်မှာ ကျည်ထိမှန်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာရသည်နှင့်တစ်ပြိုင်နက် ဝင---ကျေးရွာအကြီးအကဲများသည် အနီးစပ်ဆုံး ဆေးပေးခန်းသို့ အမြန်ဆုံးပို့ဆောင်ပေးခဲ့သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် ပို့ဆောင်သည့်လမ်းတွင် သွေးထွက်လွန်သည့်ဝေဒနာကို ပြင်းထန်စွာ ခံစားခဲ့ရသည်။ ရွာအကြီးအကဲများက မြို့သို့ပို့ရန် စီစဉ်ရာတွင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများမက နံနက် (၆) နာရီမှ သွားခွင့်ပေးသည်။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့သည် ဒဏ်ရာရလူနာအား ဝဆ--- ဆေးရုံသို့ပို့ရန် KNU ထံသို့သွား၍ KDHW နှင့် ချိတ်ဆက်လိုက်သည်။ ဝဆ---ဆေးရုံသို့ နံနက် (၂) နာရီတွင် ရောက်ရှိပြီး အရေးပေါ်လိုအပ်ချက်ကြောင့် ဒဏ်ရာရလူနာအားခွဲစိတ်မှု ချက်ချင်းပြုလုပ်ခဲ့သည်။

သို့သော် ဆေးရုံမရောက်မီ လမ်းခရီးတွင် သွေးထွက်လွန်ခဲ့သောကြောင့် စောခဃ---သည် ဆေးရုံမှာပင် ကွယ်လွန်ခဲ့သည်။ ထို့နည်းတူ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၄ ရက် ည ၈း၃၀ မိနစ်တွင် စစ်ကောင်စီ လက်နက်ကြီးတပ်မှ ကျိုက်ထိုမြို့နယ် ဝည--ကျေးရွာအုပ်စု ဝဈ--- ရွာတွင်းသို့ လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်မှုကြောင့် ကိုခင---၊ မခစ--- နှင့် မခဆ--- တို့ ထိခိုက်ခဲ့သည်။ မခစ---မှာ နေရာတွင်ပင် သေဆုံးခဲ့သည်။ မခဆ---မှာ ကိုခင---၏ သမီးဖြစ်ပြီး ဒဏ်ရာရရှိပြီးနောက် ဒဏ်ရာကိုပြန်ချုပ်ရန် ဆေးပေးခန်းသို့ ပို့ဆောင်လိုက်သည်။ ထို့အတူ ကိုခင---ဒဏ်ရာကိုလည်း လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုမှ ကုသပေးခဲ့သည်။ ဒဏ်ရာအားချုပ်ပေးနေစဉ် လက်နက်ကြီးထပ်မံပစ်ခတ်မှုကြောင့် ၎င်းတို့သည် ဝည--- ကျေးရွာအုပ်စုရှိကျေးရွာသို့ ရွှေ့ပြောင်းတိမ်းရှောင်ပြီး ဒဏ်ရာကိုပြီးအောင်ချုပ်လိုက်ရသည်။

တောအူးခရိုင်

တောင်ငူခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်တွင် စစ်ကောင်စီမှ အာဏာသိမ်းပြီးနောက် မေလအထိ ဆေးဝါးဈေးနှုန်းများ ကြီးမြင့်လာသောကြောင့် ရွာသူ/သားများ သောက်သုံးရန်အတွက် ဆေးဝါးဝယ်ယူရန်အခက်ကြုံရသည်။ စစ်ကောင်စီဆေးရုံအနီးနေထိုင်သူများက စစ်ကောင်စီဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှုခံယူကြပြီး KNU မြို့နယ်ဆေးရုံးနှင့် နီးသောသူများက ထိုဆေးရုံများတွင် ဆေးကုသမှုခံယူကြသည်။ ဒေးလိုကျေးရွာအုပ်စုတွင်းရှိ ဒေသခံများသည် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိပြီး နေထိုင်မကောင်းဖြစ်လာပါက ဆေးကုသရာတွင် ဆေးရုံသို့သွားရန် အခက်အ ခဲများစွာကြုံရသည်။ ဇရပ်ကြီးကျေးရွာအုပ်စု၊ အထ---ကျေးရွာအတွင်းတွင် ဆေးပေးခန်းမရှိပေ။ ထို့အပြင် လူနာများအား ကျန်းမာရေးအ ခြေခံစောင့်ရှောက်ရန် ဆေးဝါးကျွမ်းကျင် ဆရာနှစ်ဦးရှိသော်လည်း ယင်းတို့မှာ ကျေးရွာတွင်အမြဲမရှိကြပေ။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင် ၇ ရက် ညနေ ၄ နာရီတွင် တောင်ငူခရိုင်တွင် နေထိုင်သော ဒေါ်ခည–––သည် အိမ်သို့ပြန်လာ သည့်အချိန်တွင် လမ်းခရီးတွင် စစ်ကောင်စီမှ ပစ်ခတ်လိုက်သော လက်နက်ကြီးကျည် ကျရောက်ထိမှန်ခဲ့သည်။ သူနေထိုင်သည့် ဒေသအနီးတွင် ဆေးရုံ/ဆေးခန်း လုံး၀ မရှိသောကြောင့် ဆေးကုသမှုခံယူရန် တောင်ငူဆေးရုံတွင် သွားရောက်ကုသမှု ခံယူခဲ့ရသည်။

ခလယ်လွီထူခရိုင်

ခလယ်လွီထူခရိုင်၊ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်အတွင်း ဇန်နဝါရီလ ၁၁ ရက်မှ ဧပြီ ၃၀ အထိ ကြုံတွေ့ရသော ကျန်းမာရေးအခက်အခဲများကို ထုတ်နှုတ်တင်ပြရလျှင် ယခင်က ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအုပ်ချုပ်နယ်မြေ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်အတွင်း၌ မလ–––အမည်ရှိ ဆေးရုံတစ်ရုံအား ကျောက်ကြီးမြို့ပေါ်တွင် စီစဉ်တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ဒေသတွင်းခြေနေများကြောင့် ဆေးရုံတွင်အလုပ်လုပ်ကိုင်နေကြသော ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်းများအား ဖာပွန်ခရိုင်တွင်တည်ရှိသော မ၀––– ဆေးရုံ သို့ ပို့လိုက်ရသည်။ ခွဲစိပ်လူနာများနှင့် နာမကျန်းလူနာများအား မြို့တွင်းသို့ ပို့ရန်အဆင်မပြေတော့ချေ။ ထို့ပြင် မ၀––– ဆေးရုံသို့ပို့ရန်လည်း လမ်းခရီးမှာ ကြမ်းလွန်းလှသည်။ ကြမ်းတမ်းလွန်းလှသော လမ်းကြောင့် မ၀–––ဆေးရုံသို့ ပို့သောလူနာများမှာ လမ်းခရီး၌ပင် အသက်ဆုံးပါးသွားရသည်များလည်း ရှိသည်။

ကျောက်ကြီးမြို့နယ်အတွင်း ဒေသခံပြည်သူ အများဆုံးကြုံတွေ့ရသည်မှာ အထက်လန်အောက်လျှော ရောဂါဖြစ်သည်။ ရောဂါကုသရာတွင်လည်း ဆေးဝါးမလုံလောက်သောကြောင့် မိရိုးဖလာအရ သုံးသည့်တိုင်းရင်းဆေးများဖြင့် ပြန်လည်သုံးစွဲကုသရသည်များလည်းရှိသည်။ ထို့အပြင် ရွာတွင်းရှိ ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့်ကယ်ဆယ်ရေးဌာန (KDHW) မှာလည်း စစ်ပွဲများကြောင့် စစ်ကောင်စီစစ်သားများမှ ခရီးသွားလာခွင့်ကို ပိတ်ပင်ထားသဖြင့် ဆေးဝါးမလုံလောက်မှုများကြုံတွေ့နေရသည်။ ပြည်သူများမှာ မြို့တွင်းရှိဆေးရုံသို့သွားရောက်ပြီး ဆေးကုသမှုခံယူရန် အခက်ကြုံနေရသည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်သူများမှာ KDHW ဆေးရုံတွင်သာ ဆေးကုသမှုခံယူနေရသည်။ ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိသကဲ့သို့ ဆေးဝါးဝယ်ရာတွင်လည်း စစ်ကောင်စီစစ်သားများမှ ခွင့်မပြုသဖြင့် လူနာများအတွက် ကြီးမားသော အခက်ကြုံတွေ့နေရသည်။ မူးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ဆေးရုံများမှာ ဆေးဝါးနှင့် ဆေးကုသရေးကိရိယာများ လိုအပ်နေသည်။ အထူးသဖြင့် မိုးရွာသီတင် တောတောင်များအတွင်း ခြင်၊ ဖြုတ်များ ပေါများသောကြောင့် တောတွင်းသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်နေရသူများအဖို့ ငှက်ဖျားရောဂါ ကာကွယ်ရန် ခြင်ထောင်များလိုအပ်လျက်ရှိသည်။

ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်

ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်၊ တနင်္သာရီမြို့နယ်အတွင်း ကျေးရွာဆေးရုံ/ဆေးခန်းအများစုမှာ ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးဌာန(KDHW) မှဖြစ်သည်။ ယင်းဆေးရုံများသည် ဆေးဝါးမလုံလောက်သောကြောင့် လူနာများအား ဆေးကုသပေးရာတွင်အခက်ကြုံနေရသည်။ စစ်ကောင်စီစစ်သားများမှ ဆေးဝါးဝယ်ယူရန် တားမြစ်ထားသဖြင့် မြို့သို့ဆေးဝါးသွားရောက်ဝယ်ယူရန် အခက်အခဲရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ဆေးများကိုထိုင်းဘက်ရှိ တရားမဝင်လမ်းကြောင်းမှတဆင့် ခိုးဝယ်ယူရသည်။ အရေးပေါ်ဆေးကုသရန်လိုအပ်သော ကျေးရွာများသည် သန–––ဆေးရုံသို့သွား၍ ဆေးကုသရသည်။ မသက်သာသော လူနာများမှာ စစ်အစိုးရလက်အောက်ရှိတနင်္သာရီဆေးရုံသို့သွားရသည်။ လမ်းခရီးမှာ ၂၄ နာရီခန့်ကြာမြင့်သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီမှ ၀ထ–––ကျေးရွာတွင်းသို့ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှု ပြုလုပ်သောကြောင့် ရွာသူ/သားများအခြားနေရာများသို့တိမ်းရှောင်ခိုလှုံရသည်။ ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်သူများတွင် သက်ကြီးရွယ်အိုများ ပါဝင်သောကြောင့် အစားအသောက်နှင့် ကုသရန်ဆေးဝါးများ လိုအပ်ချက်ရှိခဲ့သည်။ သန–––ဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှုခံယူနေသော လူနာတစ်ဦးမှ **“တနင်္သာရီဆေးရုံမှာ ဆေးကုသတဲ့သူတွေဟာ ငွေကြေးမလုံလောက်ရင် အခက်အခဲအများကြီးကြုံရတယ်။ သန–––ဆေးရုံမှာ မသက်သာရင် အခြားဆေးရုံကိုသွားရပြီးတချို့က ထိုင်းဆေးရုံကို သွားကြတယ်”** ဟုပြောသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မိုးရာသီအတောအတွင်း ရွာသူ/သားများ အများဆုံးကြုံတွေ့ရတဲ့ပြဿနာမှာ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော ရောဂါဖြစ်သည်။ ဝမ်းရောဂါသည် လျင်မြန်စွာပျံ့နှံ့သွားသည့်အတွက် ရွာသူ/ရွာသားများအဖို့ ဆေးဝါးမလောက်ငှတော့ပေ။ ယခုအချိန်တွင် မည်သည့် ရောဂါပင်ဖြစ်စေ သန––– ဆေးရုံသို့သွားရသည်။ ထို့အပြင် ကိုယ်ဝန်ဆောင်များမှာလည်း ယင်းဆေးရုံသို့ပင် သွား၍မီးဖွားရသည်။

မူတြော်ခရိုင်

ဧပြီလ ၉ ရက် နံနက် ၉း၃၀ အချိန်တွင် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုမြို့နယ်၊ မာထောကျေးရွာအုပ်စု၊ သမ–––ကျေးရွာ တွင် စစ်ကောင်စီ၏ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုကြောင့် ရွာသူ/သားများ တောတွင်းသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ခြင်၊ ယင်နှင့် ဖြုတ်ကိုက်သည့် အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁ ရက်မှစ၍ ဇူလိုင်လထိ တောထဲတွင် နေထိုင်ကြရသည့်အတွက် ကလေးများသည် ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ဝမ်းရောဂါ၊ ကိုယ်ပူ၊ ယားနာနှင့် လူကြီးများတွင် သွေးပေါင်ကျပြီး မူးဝေသည့်ရောဂါများ၊ ခြေဆစ်လက်ဆစ် ရောင်သည့်ရောဂါများခံစားရသည်။ ထို့ကြောင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်သည့် အဖွဲ့များက ရွာသားများအား ခြင်ထောင်များပေးဝေရသည်။ သို့သော် အချို့ရွာများ၌ ကျန်းမာရေးလုပ်သားများမရှိသောကြောင့် နီးစပ်ရာကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ကုသရသည်။

အချို့ရွာသားများ နေထိုင်သည့်ဒေသမှာ ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှုပေးသည့်နေရာနှင့် အလှမ်းဝေးသောကြောင့် ၎င်းတို့အတွက် အခက်အခဲများစွာဖြစ်ရသည်။ ဆေးဝါးဖြန့်ဝေပံ့ပိုးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ မည်သို့စီမံခန့်ခွဲသည်ကို အတိအကျ မသိရှိပေ။ ဆေးရုံတစ်ရုံနှင့်တစ်ရုံ ဆေးဝါးထောက်ပံ့မှုရရှိပုံခြင်း မတူညီသည့်အပြင် ရရှိသည့်ဆေးဝါးများမှာလည်း လိုအပ်သည့် လူနာအရေအတွက်နှင့် လုံလောက်မှုမရှိကြပေ။ ဆေးဝါးဖြန့်ဝေသည့် ဌာနမှာလည်း အခြေနေပေါ်မူတည်၍ လူနာများကိုဆေးဝါးပေးဝေရသည်။ ဆေးဝါးတစ်ကြိမ်ရရှိရန် သယ်ယူပို့ဆောင်ရာ၌လည်း မလွယ်ကူပေ။ အကြောင်းမှာ ထိုင်းနိုင်ငံမှ ဖြတ်သန်းသယ်ယူရခြင်းကြောင့် သေချာစွာ စစ်ဆေးမှုခံယူပြီးမှ ဘူးသို မြို့နယ်အတွင်းသို့ ပို့ဆောင်နိုင်သည်။

ဤဓာတ်ပုံသည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကော့ကရိတ်မြို့နယ် ဒူးပလာယာခရိုင် ဝပ---ကျေးရွာအုပ်စု ဝပ---ကျေးရွာတွင် KDHW မှ ၂၀၂၁ ခုနှစ် ကတည်း က စစ်ဘေးရှောင်ရသော ဒေသခံများအတွက် တည် ဆောက်ပေးသည့် ဆေးပေးခန်း၌ ရိုက်ကူးခဲ့ခြင်းဖြစ် သည်။ ဓာတ်ပုံတွင် စစ်ဘေးရှောင်များသည် KDHW ဆေးပေးခန်းမှ ဆေးဝါးများအား အခမဲ့လာရောက် ရယူနေပုံဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ – KHRG)*

ဒူးပလာယာခရိုင်

ဒူးပလာယာခရိုင်အတွင်း၌ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလမှစ၍ ဇူလိုင်လအထိ ဝင်းရေးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးရွာအုပ်စုအချို့သည် ကပ်ရောဂါခြေနေများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ ထို့အပြင် ကလေးများသည် နာမကျန်းမှုအဖြစ်များ၍ ကျောင်းများကိုပင် ရပ်တန့်လိုက်ရသည်။ မိုးများစွာ ရွာသွန်းခြင်းကြောင့် ကလေးများမှာ ဝမ်းလျှောရောဂါများ၊ ငှက်ဖျားရောဂါ၊ ကိုယ်ပူခြင်းများ ကြုံတွေ့ရပြီး သင်ကြားရေးတွင် နှောက်နှေးကြန့်ကြာမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။

ရွာသားများသည်လည်း ရောဂါများခံစားရသောကြောင့် အလုပ်များလုပ်ကိုင်ရ န်အခက်အခဲများဖြစ်နေရသည်။ အချို့သောရွာသားများမှာ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးအခက်အခဲများကြောင့် ဆေးရုံသို့အလွယ်တ ကူ မသွားရောက်နိုင်ကြပေ။ မိုးလွန်ကဲစွာရွာသွန်းခြင်း၊ ရေကြီးခြင်းကြောင့် ဆေးဝါးများ ဈေးနှုန်းအဆမတန်မြင့်တက်ကာ ဝယ်ယူရန်အတွက် ငွေကြေးအကျပ်အတည်းများဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရသည်။ ထို့ပြင် ရွာသူရွာသားများသည် အစားအသောက် မလုံလောက်သောကြောင့် ရောဂါဝေဒနာ ခံစားရသည်များလည်ရှိကြသည်။ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ အံဖကြီးကျေးရွာအုပ်စုအတွင်းရှိ ဝဒ---ရွာသစ်၊ ဝခ---၊ ဝန---ကျေးရွာများသည် ကျန်းမာရေးပြဿနာများနှင့် ရင်ဆိုင်ရသည်။ ဆေးရုံများမှာလည်း အလှမ်းဝေးသဖြင့် ဆေးကုသမှုခံယူရန် အခက်ကြုံနေကြသည်။

ဘားအံခရိုင်

ဘားအံခရိုင်အတွင်း ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်တွင် မဟ---ဆေးရုံ တွင် ခွဲစိတ်ကုသရေး အခက် အခဲရှိခြင်းကြောင့် နယ်လှည့်ကျောပိုးအိတ်အဖွဲ့ (BPHWT) သည် ပိုင်ကျုံမြို့နယ် ဘားအံခရိုင် ဝဖ---ကျေးရွာအုပ်စု ဝဖ---ရွာ တွင် ကရင်ကျန်းမာရေးနှင့်ကယ်ဆယ်ရေးဌာန (KDHW) ဖြင့်ပူးပေါင်းကာ အရေးပေါ် ခွဲစိတ်မှုနှင့် ကုသစောင့်ရှောက်ရေးစင်တာ ကို ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်လိုက်ပြီး အထူးသဖြင့် ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များအတွက် အရေးပေါ် ခွဲစိတ်ကုသရေးကို စီစဉ်ပေးခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီလက်အောက်ခံ ပြည်သူ့စစ်တပ်ဖွဲ့၏ ဖမ်းဆီးနှိပ်စက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည့် ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်ကဆောမြို့နယ်၊ မနိုးရုံးဒေသ၊ ယမ---ကျေးရွာသားတစ်ဦး၏ ပုံဖြစ်သည်။ *(ဓာတ်ပုံ – KHRG)*

စစ်ကောင်စီနှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ အရပ်သားများအား အဓမ္မဖမ်းဆီး ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့်လက်စဖျောက်ခြင်း

တည်ငြိမ်မှုမရှိသည့် မြန်မာပြည်၏ နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့် နောက်ဆက်တွဲအနေဖြင့် မြန်မာပြည်အရှေ့ တောင်ပိုင်းဒေသများတွင် စစ်မီးများတောက်လောင်စေကာ လူသားမျိုးနွယ်များအလိုမရှိသည့် စက်ဆုပ်ဖွယ်အနိဋ္ဌာရုံများကိုလည်း ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ အဆိုးဆုံးမှာ လက်နက်ကိုင်တပ်များကြား တင်းမာမှု၏ ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို အရပ်သားများအနေဖြင့် မဆီမဆိုင် ခါးစည်းခံကြရသည်။ အထူးသဖြင့် စစ်ကောင်စီနှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ အရပ်သားများအပေါ် အဓမ္မဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ညှဉ်းပန်းနှိပ်စက်ခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်းနှင့် လက်စဖျောက်မှုဖြစ်ရပ်များ ကျူးလွန်လျက်ရှိသည်။ ထို့အကြောင်းရာများကို ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့၏ သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူများ၏ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း ပေးပို့လာသော အချက်အလက်များထဲမှ ထုတ်နုတ်တင်ပြလိုပါသည်။

မတရားဖမ်းဆီးခြင်းထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခြင်နှင့် လက်စဖျောက်ခြင်း

အတင်းအဓမ္မဖမ်းဆီးခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ဒေးလိုမူနူအထက်ဒေသမှ အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား စစ်ကောင်စီမှ အတင်းအဓမ္မဖမ်းဆီးခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအား ရှေးဦးစွာ ဖေါ်ပြလိုပါသည်။ ဖြစ်စဉ် မှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့ ညနေအချိန်တွင် (နာရီအတိအကျမသိရ) စစ်ကောင်စီ တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့သည် သံတောင်ကြီးမြို့၊ ဟာစျ--- ရပ်ကွက် တွင်နေထိုင်သော နော်ကဆ--- အသက် (၂၄) နှစ်အား ဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးမှု ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ သူမအား စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့မှ ဖမ်းဆီးရခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဒေသခံများ၏ ပြောပြချက်အရ နော်ကဆ--- သည် စစ်အာဏာရှင်တိုက်ဖျက်ရေး သောသီခိုကမ်းပိန်းအတွက် ကံစမ်းမဲလက်မှတ်များနှင့် တီးရှပ်အင်္ကျီများ လိုက်လံရောင်းချခြင်းကြောင့် ဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရှိရသည်။ သူမဖမ်းဆီးခံရပြီးနောက် မည်သည့်နေရာသို့ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားကြကြောင်းနှင့် မည်သည့်နေရာတွင် ထိန်းသိမ်းထားကြောင်း သူမ၏မိခင်နှင့် ရွာသားများ မသိရှိခဲ့ကြပေ။ နောက်ပိုင်း ဒေသခံခေါင်းဆောင်တစ်ဦးထံမှ ရရှိသည့်သတင်းအရ သူမအား စစ်ကောင်စီတပ်ရင်း ၁၂၄ သို့ ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်သွားပြီး ထိန်းသိမ်းထားကြောင်း သိရှိရသည်။ သို့သော် သူမ၏မိဘများ၊ ရွာသားများနှင့် ဆရာ/ဆရာမများသည် သူမအား သွားရောက်တွေ့ဆုံခွင့်မရှိသကဲ့သို့ မည်သူမျှ သတင်းသွားရောက် မမေးမြန်းရဲကြကြောင်း သိရှိရသည်။

ထို့ပြင် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၃၁ ရက်နေ့တွင်လည်း ခလယ်လွိုထူခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ ဝေ့စွဲကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟာန--- ကျေးရွာနေ ဦးကထ--- သည် ဖြူးမြို့မှ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများဝယ်ယူပြီး မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ပြန်လာစဉ် ဖြူးမြို့၊ ညောင်ပင်သာရဲစခန်းရှိ စစ်ကောင်စီရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များက ဦးကထ--- သည် ၎င်းနေထိုင်ရာဒေသရှိ လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအတွက် ထိုပစ္စည်းများ ဝယ်ယူပေးသည်ဟုစွပ်စွဲပြီး အချုပ်ထဲ ၃ ရက်နှင့် ၃ ညထည့်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ကောင်စီရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် ၎င်းထံမှ မြန်မာငွေ သိန်း ၄၀ ကျပ်တောင်းယူခဲ့ပြီးနောက် ပြန်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များအနေဖြင့် ထိုကဲ့သို့

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီ၏ ဖမ်းဆီးခြင်းကို ခံခဲ့ရသည့် တောင်ငူခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ဒေးလိုမူနူအထက်ဒေသမှ နော်ကဆ---၏ ပုံဖြစ်သည်။

လုပ်ဆောင်ခြင်းကြောင့် ရွာသားများအနေဖြင့် ခရီးသွားလာခြင်း၊ အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ဝယ်ယူခြင်းနှင့် ရောင်းချခြင်းများပြုလုပ်ရန် စိတ်အနှောက်အယှက်ဖြစ်စေသည်။ ထို့ပြင် စစ်ကောင်စီ ရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်များ၏ ခေါင်းပုံဖြတ် ငွေကြေးတောင်းခံမှုနှင့် ဖမ်းဆီးခြင်းခံခဲ့ဖူးသည့် အချို့သောရွာသားများသည် ခရီးသွားလာခြင်းများ ထပ်မံမပြုလုပ်လိုကြတော့ပေ။

ထို့နည်းတူ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့ ညနေ ၂း၀၀ နာရီကျော်အချိန်တွင် ထီးကဆောမဲစခန်းနှင့် ကတိုင်တိစခန်းတွင်အခြေစိုက်သော စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် ဖာပွန်-ကမမောင်းကားလမ်းမကြီးတွင် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများပြုလုပ်စဉ် တောထဲတွင် ဝါးလာရောက်ခုတ်ယူမည့် ဟယ--- ရွာသား စောကန--- အသက် ၃၂ နှစ်အား ဟယ--- ရွာ သုသာန်နေရာတွင် ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့ဝင်များသည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တိကျေးရွာအုပ်စု၊ ထီးကဆောမဲစခန်းနှင့် ကတိုင်တိစခန်းတွင် အခြေစိုက်သောတပ်ဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သည်။ စောကန--- သည် မူတြော်ခရိုင်၊ ဒွယ်လိုးမြို့နယ်၊ ကတိုင်တိကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟသ--- ရွာသားဖြစ်သည်။ စောကန---အား စစ်ကောင်စီစစ်သားများမှ ဖမ်းဆီးစဉ်တွင် ၎င်းအား ကန်ကြောက်ခြိမ်းခြောက်ခြင်းများ ပြုလုပ်ပြီးနောက် သစ်ပင်တွင် လက်နောက်ပြန်ကြိုးတုပ်ထားခဲ့သည်။ ၎င်းဖမ်းဆီးခံရပြီးနောက် စစ်ကောင်စီတပ်သားများမှ ၎င်းအား ညှင်းပန်းနှိပ်စက်သတ်ဖြတ်မည်စိုးသဖြင့် ညနေ ၅း၀၀ နာရီကျော်အချိန် အိမ်သာသွားစဉ် ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်နိုင်ခဲ့သည်။ ယခုအချိန်တွင် စောကန--- သည် ၎င်း၏ကျေးရွာတွင် ပြန်လည်နေထိုင်ပြီး ဒေသတာဝန်ရှိသူများအား ၎င်းတွေ့ကြုံရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်များကို ပြောပြခဲ့သည်။ ကတိုင်တိနှင့် ထီးကဆောမဲစခန်းရှိ စစ်ကောင်စီတပ်များသည် ဖာပွန်-ကမမောင်းလမ်း၏ နေရာများတွင် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်စဉ် အရပ်သားများအား တွေ့ရှိပါက၊ ရိုက်နက်ခြင်းနှင့် သတ်ဖြတ်ခြင်းများပြုလုပ်သဖြင့် အရပ်သားများ ခရီးသွားလာသည့်အခါ၊ လယ်ယာဥယျာဥ်ခြံနှင့် တောင်ယာများတွင် သွားရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်သည့်အခါများတွင် အမြဲတစေ စိုးရိမ်ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့နေကြရသည်။ ထို့ကြောင့် ဖာပွန်အနီးနှင့် ကမမောင်းကြားရှိ လမ်းမကြီးဘေးတွင် တောင်ယာ၊ လယ်ယာလုပ်ကိုင်ကြသော အရပ်သားများသည် စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများကိုမလုပ်နိုင်ပဲ ပစ်ထားရသည်မှာ သုံးနှစ်ရှိပြီဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ လယ်ယာလုပ်ကိုင်သည့်သူ နည်းလာခြင်း၊ စပါးများပိုးကျခြင်းနှင့် ရေမြုပ်ခြင်းများဖြစ်ပေါ်မှုကြောင့် အရပ်သားများ သည် စားနပ်ရိက္ခာများ မလုံလောက်မှုများအတွက် စိုးရိမ်နေကြရသည်။ တစ်ဘက်တွင်လည်း ကုန်ဈေးနှုန်းများမြင့်တက်လာမှုကြောင့် ရွာသားအချို့မှာ ဝယ်ယူရန် မတတ်နိုင်ကြတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဒေသတွင်းမတည်ငြိမ်မှုနှင့် နိုင်ငံရေးမတည်ငြိမ်မှုများသည် အရပ်သားများအတွက် ကြီးမားသည့်အခက်အခဲကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

သတ်ဖြတ်ခြင်း

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလအတွင်း တောအူး (တောင်ငူ)ခရိုင်၊ ထောတတထူ (ထန်းတပင်)မြို့နယ်တွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သော အရပ်သားပြည်သူများ သတ်ဖြတ်ခံရခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်လက်ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ) အမှတ် (၃၉)မှ စစ်သားများသည် ၎င်းတို့၏ တပ်စခန်းအရှေ့တွင်ရှိသောလမ်းမပေါ်တွင် ဆိုင်ကယ်ဖြင့် ခရီးသွားလာနေသည့် ရွာသားနှစ်ဦးကို ပစ်ခတ်မှု ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ခလရ (၃၉) တပ်စခန်းသည် ထောတတထူမြို့နယ်၊ ဟရ--- ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟလ---ကျေးရွာတွင် တည်ရှိသည်။ အဆိုပါရွာသားနှစ်ဦးသည် ညမထွက်ရအမိန့်ထုတ်ပြန်ထားသည့်အချိန်အတွင်း ခရီးသွားလာနေစဉ် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများမှ ၎င်းတို့အား ပစ်ခတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ အပစ်ခတ်ခံရသည့်ရွာသားတစ်ဦးမှာ အသက်(၁၇)နှစ်သာရှိသေးပြီး ထိုလူငယ်မှာ သေနတ်ကျည်ဆံထိမှန်ပြီး ထိုနေရာတွင် သေဆုံးခဲ့သည်။ ကျန်ရှိသောအခြားရွာသားတစ်ဦးကိုမူ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများက အဓမ္မဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်၍ ညှဥ်းပမ်းနှိပ်စက်ခဲ့ကြသည်။ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် အဆိုပါရွာသားကို ခလရ (၃၉) တပ်စခန်းတွင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ထားပြီး ၎င်းအား ထိုးနက်ခဲ့ပြီး ဆေးလိပ်မီးဖြင့်လည်းတို့ခဲ့သည်။ ထိုရွာသားအနေဖြင့် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံထားသည့်အချိန်အတွင်း သောက်သုံးရေ၊ စားစရာများနှင့် ဆေးဝါးကုသမှုများ မရရှိခဲ့ပါ။ နောက်တစ်နေ့တွင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများမှ ထိုရွာသားအား လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ ဤအခင်းဖြစ်ပွားသည့် အချိန်မှစ၍ ထိုရွာသားသည် အိမ်အပြင်သို့ထွက်ရန် ကြောက်ရွံ့နေခဲ့ပြီး အလုပ်သွားမလုပ်နိုင်ခဲ့ပေ။ ထိုရွာသားနှင့် ၎င်း၏မိသားစုဝင်များအနေဖြင့် ဤဖြစ်စဉ်ကို ပြောပြရန် ကြောက်ရွံ့ခဲ့သည်။ အကြောင်းမှာ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများ သိရှိသွားပါက ၎င်းတို့အား တစ်ခုခုထပ်မံပြုလုပ်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဖြစ်စဉ်အပြည့်အစုံမှာ ကိုကပ--- သည် တောအူး(တောင်ငူ)ခရိုင်၊

ထောတထူ(ထန်းတပင်)မြို့နယ်၊ ဟရ---ကျေးရွာအုပ် စု၊ ဟလ--- ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သော ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သည်။ သူသည် ဆိုင်ခန်း တစ်ခန်းကိုငှားပြီး ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်ဖွင့်၍ အသက်ဝမ်းကျောင်းပြုနေသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဤဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်သည် ဟရ--- ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟလ--- ကျေးရွာတွင် တည်ရှိသည်။ ဤဆိုင်ခန်းသည် ဟလ--- ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ ကဖ--- ၏ဆိုင်ခန်းဖြစ်ပြီး ၎င်း၏နေအိမ်ကပ်ရပ်တွင် တည်ရှိသည်။ ကိုကပ---သည် မနက်ပိုင်းတွင် ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်သို့အလုပ်သွားလုပ်ကာ ညနေပိုင်းတွင် အလုပ်သိမ်းပြီး အိမ်ပြန်လာလေ့ရှိသည်။ ကိုကပ---၏အိမ်သည် ၎င်း၏ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်နှင့် မိုင်ဝက်ခန့် ကွာဝေးသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် မောင်ကဘ---သည် ၎င်း၏ဆိုင်ကယ်ကိုပြုပြင်ရန် ကိုကပ---၏ဆိုင်ကယ်ပြင်ဆိုင်သို့ သွားခဲ့သည်။ မောင်ကဘ---သည် အသက် (၁၇) နှစ်ရှိပြီး ကိုကပ---နှင့် သူငယ်ချင်းများဖြစ်ကြသည်။ မောင်ကဘ---သည် ဟရ---ကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟသ---ကျေးရွာ၊ ဟဟ---ရပ်ကွက်တွင် နေထိုင်သည်။ မောင်ကဘ---သည် ဆိုင်ကယ်ပြုပြင်ပြီးနောက် ကိုကပ---သည် ညနေပိုင်းတွင် အိမ်အတူတူပြန်ကြမည်ဆိုပြီး မောင်ကဘ---အား စောင့်ခိုင်းရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ ညနေရောက်သောအခါ ကိုကပ---နှင့် မောင်ကဘ---သည် ဆိုင်ကယ်တစ်ယောက်တစ်စီးဖြင့် အိမ်အတူတူ ပြန်လာခဲ့ကြသည်။

ညနေ(၇)နာရီခန့်၌ အိမ်သို့ပြန်လာသည့်လမ်းတွင် ကိုကပ---နှင့်မောင်ကဘ---သည် (ဟသ---ကျေးရွာအတွင်းရှိ) နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီ (SAC) ခြေလျင်တပ်ရင်း (ခလရ)အမှတ် (၃၉)တပ်စခန်း၏အရှေ့သို့ ဖြတ်မောင်းသွားသည့်အချိန်တွင် ခလရ(၃၉)မှ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ၎င်းတို့နှစ်ဦးအား သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ (ကို ကပ---နှင့်မောင်ကဘ---သည် တပ်စခန်းဂိတ်ကိုကျော်၍မောင်းနေသည့်အချိန်တွင် SAC စစ်သားသည် အနောက်မှနေ ၍ ၎င်းတို့အား ပစ်ခတ်ခဲ့သည်။) သေနတ်ကျည်ဆံတစ်တောင့်သည် မောင်ဃ---၏နောက်ကျောအား ထိမှန်၍ ဆိုင်ကယ်ပေါ်မှ ပြုတ်ကျသွားခဲ့သည်။ ဆိုင်ကယ်ပေါ်မှပြုတ်ကျသည့်နေရာသည် ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်အရှေ့ရှိ ကတ္တရာလမ်းမပေါ်တွင်ဖြစ်သည်။ ဆံပင်ညှပ်ဆိုင်၏နာမည်သည် "ဟအ---ဆိုင်" ဖြစ်ပြီး ခလရ (၃၉)တပ်စခန်းကပ်လျက်တွင် တည်ရှိသည်။ မောင်ကဘ---သည် ကျည်ဆံထိမှန်၍ ပြုတ်ကျသွားပြီး ထိုနေရာတွင် သေ ဆုံးခဲ့သည်။ (ဟလ---ကျေးရွာမှ ရွာသားများသည် သေနတ်ပစ်ခတ်သံအချက်ပေါင်းများစွာ ကြားခဲ့ရသည်ဟု သိရှိရသည်။ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် သေဆုံးနေသော မောင်ကဘ---အား တစ်နေရာသို့သယ်ဆောင်သွားသည်ကို တပ်စခန်းအနီးအနားတွင် နေထိုင်သော ရွာသားများက မြင်တွေ့ခဲ့သည်။)

ဟဝ---ကျေးရွာရှိ SAC စစ်ဆေးရေးဂိတ်အနားတွင် ည(၆)နာရီမှ မနက်(၆)နာရီအတွင်း မည်သူမျှ အပြင်မသွား ရဟုဆိုသည့် မာရယ်လော ထုတ်ပြန်ချက် ရေးသားထားကြောင်းလည်း သိရှိရသည်။ အဆိုပါ ရွာသားနှစ်ဦးသည် ခလရ (၃၉)တပ်စခန်းအရှေ့သို့ရောက်သောအခါ SAC စစ်သားများမှ ၎င်းတို့နှစ်ဦးကို ရပ်ခိုင်းခဲ့ပြီး မရပ်ခဲ့သည့်အတွက် ကြောင့် ၎င်းတို့အား ပစ်ခတ်ခဲ့သည်ဟုဆို၍ ကောလဟာလသတင်းများ လည်း ထွက်ပေါ်နေပါသည်။ (ယခင်က ရွာသားများသည် ညမထွက်ရ ကန့်သတ်ထားသည့်အချိန်ကိုကျော်၍ အပြင်သို့သွားလာနေကြပြီး ဘာမှမဖြစ်သည့်အတွက် ၎င်းတို့နှစ်ဦးလည်း ဘာမှဖြစ်မှာမဟုတ်ဟုယူဆ၍ ညအချိန်တွင် သွားလာခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကိုကပ---၏သူငယ်ချင်းတစ်ဦးက KHRG အား ရှင်းပြခဲ့သည်။ ထိုတပ်စခန်းအနီးအနားတွင် စစ်ဆေးရေးဂိတ်မရှိပါ။)

မောင်ကဘ---အား သေနတ်ကျည့်ဆံထိမှန်သည့်အချိန်တွင် ကိုကပ---သည် ဆိုင်ကယ်မမောင်းတော့ပဲ ရပ်တန့်ခဲ့ သည်။ ထို့နောက် SAC စစ်သားများသည် ကိုကပ---ကို ဖမ်းဆီးခဲ့ပြီး (SAC) ခလရ (၃၉) တပ်စခန်းတွင် တစ်ည တာချုပ်နှောင်ခဲ့သည်။ နောက်တစ်နေ့တွင် ကိုကပ---အား (ဘာမှမရှင်းပြပဲ) ပြန်လည်လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်မှုကြောင့် သူ၏မျက်နှာမှာ ဒဏ်ရာများဖြင့် ဖုရောင်ညိုမဲနေသည်ကို (ဟလ--- ကျေးရွာမှ) ရွာသားများက မြင်တွေ့ခဲ့သည်။

စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ကိုကပ---အား လမ်းမပေါ်တွင် ဖမ်းဆီးသည့်အချိန်တွင် ၎င်းတို့မှ ကိုကပ---အား **"မင်းရဲ့ ဆိုင်ကယ်မှာ ဓာတ်ဆီရှိလား"** လို့မေးမြန်းခဲ့သည်။ ကိုကပ---မှ ဓာတ်ဆီရှိသည်ဟု ပြန်ဖြေခဲ့သည်။ ထို့နောက် SAC စစ်သားများသည် ကိုကပ---၏ဆိုင်ကယ်ထဲမှ ဓာတ်ဆီကိုထုတ်ပြီး ကိုကပ---၏ခြေထောက်ပေါ်သို့ လောင်းချ၍ မီးရှို့ခဲ့သည်။ ကိုကပ---၏ခြေထောက်သည် မီးလောင်၍အရေခွံများ ကွာကျလာသည်။ ကိုပ---အား တပ်စခန်းထဲတွင် ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်နေစဉ်အတွင်း စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ၎င်းအား ညှဉ်းပမ်းနှိပ်စက်ခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ကိုပ---အား ဆေးလိပ်ကမ်းပေးခဲ့သည်။ ကိုပ---မှ ဆေးလိပ်ယူသည့်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများက သူ့မျက်နှာကို ဆေးလိပ်မီးနှင့်တို့ပြီး ထိုးနှက်ခဲ့သည်။ ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ခံရစဉ်အတွင်း ကိုကပ---အနေဖြင့် စားစရာ၊ သောက်ရေ သို့မဟုတ် ဆေးဝါးကုသမှုများ မရရှိခဲ့ပါ။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက်နေ့မနက်တွင် မောင်ကဘ---၏မိဘသည် ခလရ (၃၉)တပ်စခန်းသို့သွား၍ ၎င်းတို့၏သား ဖြစ်သူရုပ်အလောင်းအား ပြန်လည်ရရှိရန် တောင်းဆိုခဲ့သည်။ (မောင်ကဘ---၏ရုပ်အလောင်းကို တောင်ငူဆေးရုံတွင် ထားရှိသည်။) သို့သော်လည်း စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် သားဖြစ်သူ၏ရုပ်အလောင်းကို မိဘဖြစ်သူအား ပြန်မပေးခဲ့ပေ။ (မောင်ကဘ---၏ရုပ်အလောင်းအား ပြန်မပေးရသည့်အကြောင်းကို စစ်ကောင်စီ စစ်သားများမှ မိဘဖြစ်သူအား ဘာမျှမရှင်းပြခဲ့ပေ။) ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် မောင်ကဘ---၏မိဘများ၊ ဟရ---ကျေးရွာအုပ်စုမှ ဒေသခံဘုန်းကြီးများနှင့် ရပ်မိရပ်ဖများသည် စုဖွဲ့၍ မောင်ကဘ---၏ရုပ်အလောင်းကို ပြန်လည်ရရှိရန် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများထံသို့သွားရောက်တောင်းဆိုခဲ့ပြန်သည်။ ဤတစ်ကြိမ်တွင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများအနေဖြင့် ၎င်းတို့အားလုံးမှ ခံဝန်လက်မှတ်ထိုးပြီးမှသာ ရုပ်အလောင်းကို ပြန်ပေးမည်ဟု ပြောခဲ့သည်။ (ဤသေဆုံးမှုနှင့်ပတ်သက်၍ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများမှ တာဝန်မရှိကြောင်း ခံဝန်လက်မှတ်ရေးထိုးခိုင်းခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆရသည်။) အားလုံးမှ ခံဝန်လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးသည့်နောက်တွင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ၎င်းတို့အား မောင်ကဘ---၏ ရုပ်အလောင်းကို ပြန်ပေးခဲ့သည်။

စာမျက်နှာ ၃၁ သို့ ▶▶ ▶▶

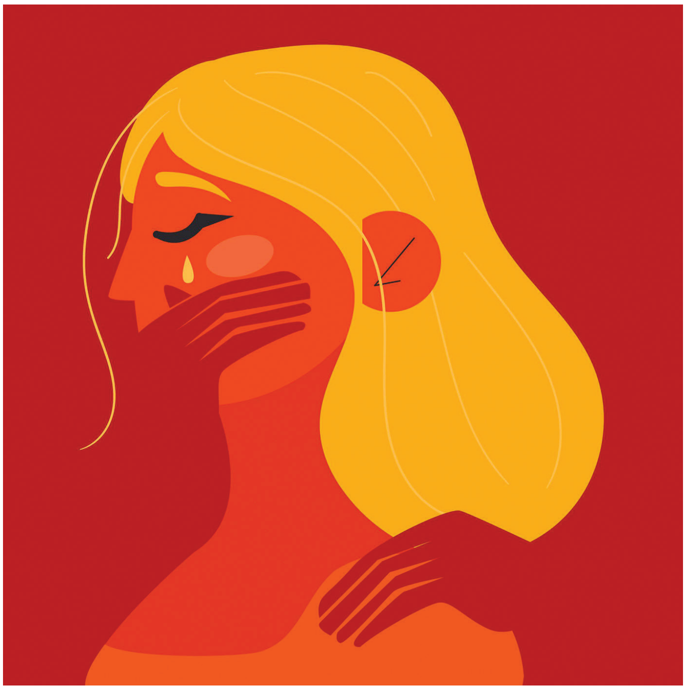

လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း KHRG သည် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းတွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သော လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုဖြစ်စဉ်များကို တောအူး (တောင်ငူ) ခရိုင်မှ(၂) ခုနှင့် ဒူးပလာယာခရိုင်မှ (၃)ခုကို လက်ခံရရှိခဲ့သည်။ တောအူးခရိုင်မှရရှိထားသော အကြောင်းအရာ (၂)ခုမှာ အဓမ္မပြုကျင့်ရန်ကြိုးပမ်းခြင်းနှင့် ဒူးပလာယာ ခရိုင်မှရရှိထားသော အကြောင်းအရာ (၃)ခုမှာ အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း ဖြစ်စဉ်များဖြစ်ကြသည်။

ဤလိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှု ခံစားရသူများတွင် အသက်မပြည့်သေးသည့် မိန်းကလေးငယ်များ၊ မသန်စွမ်းသူများနှင့် သက်ကြီးရွယ်အိုတို့ ပါဝင်သည်။ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူများမှာ အိမ်နီးချင်း ရွာသားအချင်းချင်း၊ စစ်သားများနှင့် ကျူးလွန်ခံရသူ၏ ဖခင်ကိုယ်တိုင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။

အဓမ္မပြုကျင့်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်း

တောအူးခရိုင်မှ ရရှိခဲ့သော အဓမ္မပြုကျင့်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်း ပထမဖြစ်စဉ်မှာ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ရေတာရှည်မြို့နယ်၊ ပိတောက်ကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟဂ--- ကျေးရွာအနီး၌ စစ်ကောင်စီစစ်သားများနှင့် ဒေသခံတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့များကြား ပစ်ခတ်မှုဖြစ်ပွားပြီးနောက် စစ်ကောင်စီစစ်သားများက ဟဂ--- ကျေးရွာထဲသို့ ဝင်ရောက်ပြီး ရွာသားများ၏အိမ်များကို မီးရှို့ခဲ့ကြသည်။

ထိုအချိန်တွင် စစ်ကောင်စီစစ်သားတစ်ဦးမှ အသက် (၉၀) နှစ်အရွယ်ရှိသော အဖွားဒေါ်ဝ--- အား လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သည်။ အဖွားအိုသည် ၎င်း၏ အိမ်အောက်လှေကားထစ်၌ ထိုင်နေချိန်တွင် ထိုစစ်ကောင်စီစစ်သားမှ အိမ်အပေါ်ထပ်သို့ ဆွဲခေါ်သွားခဲ့ပြီး အဖွား၏ အင်္ကျီများကိုချွတ်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ ထို့နောက်အဖွားအိုမှ **"ဟဲ့ ငါက နင့်အမေအရွယ်လောက်ရှိတယ်။ ငါ့ကို အဲ့ဒီလိုမလုပ်နဲ့"** ဟု ပြောပြီးနောက် ထိုစစ်သားက အဖွားအို၏လည်ပင်းကို ဓားဖြင့်ထောက်ထားခဲ့သည်။

ထို့အပြင် အဖွား၏ ခြေသလုံးကိုလည်း သံတုတ်ဖြင့် ရိုက်နှက်ခဲ့ပြီး အဖွား၏ ရင်သားကို ကိုင်ညစ်ခဲ့သည်။ အဖွားအိုအား အဓမ္မပြုကျင့်ရန် ကြိုးပမ်းနေချိန်တွင် ထိုစစ်သားသည် လိမ်းဆေးတစ်ခုကို သူ၏ယောက်ျားအင်္ဂါနှင့် ဒေါ်ဝ--- ၏ မိန်းမအင်္ဂါကို သုတ်လိမ်းခဲ့သည်။ ထို့နောက် ထိုစစ်သားမှ စိတ်မပါတော့သောကြောင့် အဖွားအို၏ အဝတ်အစားများကို ပြန်ပေးခဲ့သည်။ အဖွားက **"ကြောက်နေတာပဲ။ တွေးကြည့်ပြီးတော့ အဲ့ဒါကိုပဲ ကြောက်နေတယ်။ [...] အဲ့ဒါကိုပဲ မျက်စိထဲမှာ မြင်နေတယ်။ သူ့ရုပ်ကို၊ အဲ့ဒီကောင်ကို အခုထိမြင်တယ်။ [...] သူက ကုလား။ သူ့အသားက မည်းတယ်။ [...] အဖွားလည်ချောင်းနာတာ အခုထိမပျောက်သေးဘူး။ အော်တဲ့အချိန်မှာ အဖွားရဲ့လည်ပင်းကို ဒီလိုညစ်ထားတယ်"** ဟု ၎င်း၏ခံစားချက်ကို ဖွင့်ပြောသည်။

ဒုတိယဖြစ်စဉ်တွင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၅) ရက်နေ့ ညနေပိုင်းအချိန်တွင် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ဒေးလိုမူနူလာနယ်မြေ၊ ဟဃ--- ကျေးရွာနေ အသက် (၄၀) ကျော်ရှိသော အိမ်ထောင်ရှင် စောသ---သည် စကားမပီ၍ ခြေထောက်မသန်သူ အသက်(၁၅)နှစ် အရွယ်ရှိသော နော်ဟ--- ၏ ရင်သားကို ကိုင်ညစ်ခဲ့သည်။ နော်ဟ--- အိမ်တွင် ကလေးထိန်းထမင်းချက်နေစဉ် အိမ်ပေါ်သို့ တက်လာပြီး ကိုင်ညစ်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ရင်သားများ နာကျင်သောကြောင့် အိမ်ပေါ်မှဆင်းပြီး အခြားရွာသားတစ်ဦး၏ အိမ်တွင် သွားရောက်၍ ငိုခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။ နော်ဟ--- သည် အဖွားနှင့်နေထိုင်ပြီး လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှု ကြုံရချိန်တွင် ရွာသားများခြံထဲသွားချိန်ဖြစ်၍ ၎င်း၏အဖွားသည်လည်း တောထဲသို့သွား၍ အလုပ်လုပ်နေသည့်အချိန်ဖြစ်သည်။ အဖွားဖြစ်သူပြန်လာချိန်တွင် အကြောင်းအရာကို ပြန်ပြောပြခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့တွင် ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကျေးရွာလူကြီးများထံတိုင်ကြားပြီး ကျေးရွာလူကြီးများမှ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူကို အစည်းအဝေးခေါ်တွေ့ခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း ပြစ်မှုကျူးလွန်သူ စောသ--- သည် လာရောက် တွေ့ဆုံခဲ့ခြင်းမရှိပါ။ ထိုအဖြစ်အပျက်ဖြစ်ပွားပြီးနောက် နော်ဟ--- သည် မိဘထံ ပြန်နေခဲ့သည်။ ဤအမှုကို ကျေးရွာအဆင့်တွင် မဖြေရှင်းနိုင်သောကြောင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင် ကျေးရွာလူကြီးများမှ တိုင်ကြားစာတစ်စောင်ကို နယ်မြေမှူးထံ တင်ပြထားသည်။

အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း

ဒူးပလာယာခရိုင်မှ ရရှိခဲ့သော ပထမဖြစ်စဉ်မှာ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး/ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ (KNLA-PC) တပ်ရင်းအမှတ် – ၇၇၆ ၏ စစ်သားတစ်ဦးဖြစ်သော စောအ--- မှ အသက် (၁၆) နှစ်အရွယ်ရှိသော မိန်းကလေးငယ် (၂) ဦးကို ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကရုတူးမြို့နယ်၊ မယ်သဲ့ကျေးရွာအုပ်စု၊

ဟာင--- ကျေးရွာတွင် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။

စောအ--- သည် နော်ကက--- ကို ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၉ ရက်နေ့၊ ည ၁၂ နာရီခန့်အချိန်တွင် အဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့သည်။ နော်ကက--- သည် လွတ်မြောက်အောင် ရုန်းကန်ခဲ့သော်လည်း မလွတ်မြောက်ခဲ့ပါ။ အဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့သော နေရာတွင် မည်သူမျှမရှိသောကြောင့် မည်သူမျှ မသိခဲ့ပါ။ စောအ--- သည် နော်ကက--- ကို အဓမ္မပြုကျင့်မီ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့၊ ည ၁၁ နာရီခန့်တွင် နော်ကက--- ၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူ နော်ကခ--- ကို အဓမ္မပြုကျင့်ရန် ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း စောအ--- သည် နော်ကခ--- ကိုနမ်း၍ ရင်သားကို ကိုင်ပြီးနောက် အဓမ္မမပြုကျင့်နိုင်ခဲ့ပါ။ နော်ကခ--- သည် ကြောက်ရွံ့၍ ဤအကြောင်းအရာအား မည်သူ့ကိုမှ ပြန်မပြောခဲ့ပါ။ ချိုးဖောက်မှုဖြစ်ပွားပြီးနောက် နော်ကက--- သည် (KNLA-PC) တပ်ရင်းမှူးတစ်ဦးဖြစ်သူ ဇာတိမာထံ တိုင်ကြားရန် သွားရောက်ခဲ့သောကြောင့် မိန်ကလေးငယ်နှစ်ဦး လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာ အကြမ်းဖက်မှုခံရသည့်အကြောင်း ပေါ်လွင်သွားခဲ့သည်။ နော်ကက--- သည် တပ်ရင်းမှူး ဇာထိမာထံသွားခဲ့သော်လည်း တပ်ရင်းမှူးဇာတိမာ မရှိသောကြောင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ထိုမိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦးသည် ကရုတူးမြို့နယ်ရဲစခန်းသို့သွားရောက်၍ အမှုတိုင်ကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ကရုတူးမြို့နယ် ကရင်အမျိုးသမီးအဖွဲ့အစည်း (KWO)အတွင်းရေးမှူးမှ ထိုမိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦး၏ လုံခြုံရေးအတွက် အိမ်တွင်ခေါ်ယူစောင့်ရှောက်ခဲ့သည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အကြောင်းအရာများ ပေါ်လာပါက စောအ--- မှ ထိုမိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦးကို သတ်ပစ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ထားသောကြောင့် ထိုမိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦးမှာ အိမ်သို့ မပြန်ရဲကြတော့ပါ။ နော်ကခ--- သည် (KWO) အတွင်းရေးမှူး ၏အိမ်တွင် သုံးလနေ၍ နော်ကက--- သည် နှစ်လခွဲခန့် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ၎င်းတို့၏ မိဘများထံ အသီးသီး ပြန်သွားခဲ့ကြသည်။ စောအ--- သည် (KNLA-PC) တပ်ဖွဲ့ဝင်ဖြစ်သောကြောင့် ကရုတူးမြို့နယ်ရဲများမှ မဖမ်းဆီးရဲကြပါ။ ဤအကြောင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ ထို(KWO) အတွင်းရေးမှူးမှ **“ပထမဦးဆုံး ရဲတွေစောအ--- ကို သွားဖမ်းတဲ့အချိန်မှာ သူ့တပ်ရင်းမှူး ဇာတိမာက သူ့လူလို့ပြောတယ်။ အဲ့ဒါကြောင့်ရဲတွေက ပြန်လာရတယ်။ ပြီးတော့ ကျွန်မတို့က စောင့်ပြီးနားထောင်နေတယ်။ ဒါပေမဲ့သူဘာမှ မပြောဘူး။ သူ့ကိုသွားမေးလည်း သူမပြောဘူး။ နောက်တော့ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ပျောက်သွားတယ်။ လိုက်မေးကြည့်တော့ ပြစ်မှုကျူးလွန်သူက ထိုင်းဘက်ကို ပြေးသွားတယ်လို့ပြောတယ်”** ဟု ပြောပြခဲ့ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤအဖြစ်အပျက်အား မှတ်တမ်းအနေဖြင့်သာ မှတ်သားထား၍ မည်သည့်အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်းမှ မရှိသေးပါ။ ထို့အပြင် ထိုမိန်းကလေးငယ်နှစ်ဦးသည် အစားအစာနှင့် တရားရုံးသို့သွားရောက်စစ်ဆေးရန် (သို့မဟုတ်) စုံစမ်းစစ်ဆေးရန်အတွက် သွားလာရန် လိုအပ်သောအချိန်တွင် ငွေကြေးထောက်ပံ့မှုများ လိုအပ်ကြောင်း (KWO) အတွင်းရေးမှူးက တင်ပြခဲ့ပါသည်။

နောက်ထပ် လိင်ပိုင်းဆိုင်ရာအကြမ်းဖက်မှုတစ်ခုမှာ ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလနှင့် နိုဝင်ဘာလအတွင်း ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ဝေါ်ရေမြို့နယ်၊ လွတ်ရှမ်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟာစ--- ကျေးရွာတွင် အသက် (၄၈) နှစ်အရွယ်ရှိသော ဦးကဂ--- သည် အသက် (၁၃) နှစ်အရွယ်ရှိသော နော်ကဃ--- အား (၂) ကြိမ် အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်းဖြစ်သည်။ နော်ကဃ--- သည် စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာ မသန်စွမ်းသူတစ်ဦးဖြစ်သည်။ နော်ကဃ--- ၏ မိဘများသည် ဝါးခုတ်ရန် ထွက်သွားသည့်အချိန်တွင် နော်ကဃ--- သည် တဲထဲတွင် ကျန်နေခဲ့လေ့ရှိပြီး ၎င်းတို့၏ အနီးအနားတွင်ရှိသော ဦးကဂ--- သည် နော်ကဃ--- အား မုန့်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ အချိုရည်ဖြင့်သော်လည်းကောင်း ဆွဲဆောင်ပြီး ခေါ်ယူလေ့ရှိသည်။ ထို့နောက် အောက်တိုဘာလနှင့်နိုဝင်ဘာလ အတွင်း နော်ကဃ--- အား (၂) ကြိမ် အဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့သည်။ နော်ကဃ--- ၏အဖေသည် ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌအိမ်တွင် အလုပ်လုပ်ခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌသည် နော်ကဃ--- အား သမီးအရင်းကဲ့သို့ ဆက်ဆံပြီး ရင်းနှီးကြသည်။ ထို့ကြောင့်နော်ကဃ--- သည် ဤအကြောင်းအရာများအား မိဘများကို မပြောပြရဲသောကြောင့် ၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ကျေးရွာဥက္ကဋ္ဌထံ တိုင်ကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် (KWO)မှ ဆရာမတစ်ဦးအပါအဝင် ကျေးရွာခေါင်းဆောင်များ တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြပြီး ကျေးရွာလုံခြုံရေးနှင့် ရဲများက ဦးကဂ--- ကို ဖမ်းဆီးကာ ခရိုင်ရုံးသို့ပို့ဆောင်လိုက်သည်။ တစ်လကြာပြီးနောက် ဦးကဂ--- အား တစ်သက်တစ်ကျွန်းထောင်ချ၍ နောကဃ--- မှာမူ လျော်ကြေး (၁၅) သိန်း ရရှိခဲ့သည်။

ဒူးပလာယာခရိုင်မှရရှိခဲ့သော နောက်ဆုံးအကြောင်းအရာမှာ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကျုံဒိုးမြို့နယ်၊ ကမ်းမရိုက်ကြီး အုပ်စု၊ ဟဆ--- ကျေးရွာနေ အသက် (၄၇) နှစ်အရွယ် ဦးကင--- မှ ၎င်း၏ အသက် (၁၄) နှစ်အရွယ် သမီးအရင်းဖြစ်သူ မကစ--- အား အဓမ္မပြုကျင့်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဦးကင--- သည် မိသားစုအပေါ်အိမ်တွင်း အကြမ်းဖက်မှုများကျူးလွန်ခြင်း၊ မြင်းဆေးကဲ့သို့သော မူးယစ်ဆေးဝါးများသုံးစွဲခြင်းသာမကဘဲ ၎င်း၏ သမီးအရင်းဖြစ်သူကို ၂၀၂၃ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၄ ခုနှစ်အတွင်း အကြိမ်ပေါင်းများစွာ အဓမ္မပြုကျင့်ခဲ့ပါသည်။ ဦးကင--- သည် ၎င်း၏ ဇနီးနှင့် သားသမီးများကို အလုပ်အကြွေးမပြုသည့်အပြင် ဇနီးဖြစ်သူအား တုတ်၊ ဓားများဖြင့် ရိုက်နှက်ခြင်းနှင့် တစ်ခါတရံ ဇနီးထံမှရရှိသော ငွေကြေးများဖြင့် လောင်းကစားလုပ်လေ့ရှိသည်။ ဇနီးဖြစ်သူသည် ယောကျာ်း ဖြစ်သူအား ကြောက်ရွံ့သောကြောင့် သားသမီးများနှင့်သာ ရာဘာခြစ်၍ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုရပါသည်။ ဦးကင--- သည် သမီးဖြစ်သူအား နောက်ဆုံးအကြိမ် အဓမ္မပြုကျင့်သည့်အချိန်တွင် ဓားဖြင့်ထောက်ကာ အော်လျှင် (သို့မဟုတ်) ဤအကြောင်းအရာကိုထုတ်ပြောလျှင် သတ်ပစ်မည်ဟု ခြိမ်းခြောက်ခဲ့သည်။ အဓမ္မပြုကျင့်မှုများကြောင့် သမီးဖြစ်သူ၏ သားအိမ်တွင် ဒဏ်ရာများရရှိခဲ့ပြီး ကျုံဒိုးမြို့နယ်၊ ဝင်းကဆေးခန်း၌ ကုသမှုခံယူခဲ့ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဇနီးဖြစ်သူမှ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ကာ အဆင့်ဆင့်တိုင်ကြားသောကြောင့် မြို့နယ်အဆင့်သို့ရောက်လာပြီး ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ တွင်ရရှိထားသော မှတ်တမ်းများအရ ကျူးလွန်သူအားခရိုင်ရုံးသို့ ပို့ဆောင်ရန်ပြင်ဆင်လျက်ရှိသည်။

ဤဓာတ်ပုံကို တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ထီးဒေးဒေသ၊ အဘ--- ကျေးရွာတွင် ရိုက်ယူခဲ့ပါသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့၌ ည (၇)နာရီဝန်းကျင်တွင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ထီးဒေးဒေသ၊ အဘ--- ကျေးရွာ အတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး ရွာသားများ၏နေအိမ် (၂)လုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ *(ဓာတ်ပုံ – KHRG)*

စစ်ဖက်ဆိုင်ရာလှုပ်ရှားမှု

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီသည် ကေအဲန်ယူအုပ်ချုပ်နယ်မြေအတွင်း စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများ ဆက်လက်တိုးချဲ့လုပ်ဆောင်နေလျက်ရှိသည်။ စစ်လှုပ်ရှားမှုများလုပ်ဆောင်ရာတွင် ပြည်သူလူထုများ၏ လူ့အခွင့်အရေးများအား ချိုးဖောက်သောလုပ်ရပ်များလည်း ကျူးလွန်ခဲ့သည်။ အဆိုပါလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများတွင် ကျေးရွာများနှင့်ရွာသားများအပေါ် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ခရီးသွားလာမှုအား ပိတ်ပင်တားဆီး ခြင်း၊ အရပ်သားအိုးအိမ်များနှင့် ပိုင်ဆိုင်မှုများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် လုယက်ခိုးယူခြင်း စသည့်လုပ်ရပ်များပါဝင်သည်။ ထို့အပြင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ရပ်ရွာဒေသအတွင်း သွားလာလှုပ်ရှားရာတွင် ရွာသူ၊ရွာသားများ အားဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်သည့်လုပ်ရပ်လည်း ကျူးလွန်ခဲ့သည်။

စစ်ကောင်စီမှ အရပ်သားအိုးအိမ်များနှင့်ပိုင်ဆိုင်မှုများကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်းနှင့် လုယက်ခိုးယူခြင်း

စစ်ကောင်စီစစ်သားများအနေဖြင့် ကေအဲန်ယူအုပ်ချုပ်နယ်မြေအတွင်း စစ်ကြောင်းထိုးလာသည့်အခါ ၎င်းတို့သည် ကျေးရွာအတွင်းသို့ဝင်ရောက်လေ့ရှိပြီး ရွာသားများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများကို လုယက်ခိုးယူကြသည်။ ထို့အပြင် ရွာသားများ၏နေအိမ်များကိုလည်း မီးရှို့ဖျက်ဆီးကြသည်။

ခြေလျင်တပ်ရင်းအမှတ် (၇၃)မှ စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် ခလယ်လွိထူခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ သပြေညွန့်ကျေးရွာအုပ်စုရှိ သပြေညွန့်တပ်စခန်းသို့ စားနပ်ရိက္ခာများသယ်ယူပို့ဆောင်သည့်အချိန်တွင် လက်နက်ကြီးများပစ်ခတ်ခဲ့သည်။ လက်နက်ကြီးများသည် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ကျရောက်ပေါက်ကွဲသောကြောင့် ရွာသူ၊ရွာသားများ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။ ထို့နောက် စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး ရွာသားများ၏ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများကို လုယက်ခိုးယူခဲ့သည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ ၂၈ ရက်နေ့၌ ည (၇)နာရီဝန်းကျင်တွင် စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ထီးဒေးဒေသ၊ အဘ--- ကျေးရွာအတွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာပြီး ရွာသားများ၏နေအိမ် (၂) လုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ အခင်းဖြစ်ပွားပြီးနောက် ဒေသခံတော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့သည် မီးရှို့ဖျက်ဆီးခံရသည့်အိမ် (၂)လုံး၏ ပိုင်ရှင်များနှင့် မိသားစုဝင်များကို ဆန်နှင့်စားစရာအချို့ ကူညီထောက်ပံ့ခဲ့သည်။ အခုချိန်တွင် ထိုအိမ်ပိုင်ရှင်များသည် ပျက်စီးသွားသည့်အိမ်နှင့် ၎င်းတို့ဘဝကို ပြန်လည်တည်ဆောက်ရန်အတွက် ကူညီထောက်ပံ့မှုများ မရရှိတော့ပါ။ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခံရသည့်အိမ် (၂)လုံး၏ပိုင်ရှင်များနှင့်မိသားစုဝင်များသည် စားဝတ်နေရေးအတွက် ရုန်းကန်နေရပါသည်။

ဤဓာတ်ပုံအား ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် ခလယ်လွိထူခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ အင်းနယ်ကျေးရွာအုပ်စု၊ အယ--- ကျေးရွာ၌ ရိုက်ယူခဲ့သည်။ ပုံတွင် တပ်မ (၇၇) မှ စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် အယ--- ကျေးရွာထဲသို့ ဝင်လာပြီးနောက် ရွာသားများ၏အိမ်ထဲတွင် ဝင်ရောက်၍ ပစ္စည်းများကိုသိမ်းယူပြီး မွှေနှောက်ထားသောအခြေအနေကို ဖော်ပြထားသည်။ *(ဓာတ်ပုံ – KHRG)*

အလားတူဖြစ်စဉ်မျိုးလည်း ခလယ်လွိထူခရိုင်တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း တပ်မ (၇၇)မှ စစ်ကောင်စီစစ်သား များသည် ခလယ်လွိထူခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ မူးအထူးဒေသ၊ အမ--- ကျေး ရွာမှ ထွက်ခွာလာပြီး လယ်ဒိုမြို့နယ်သို့ စစ်ကြောင်းထိုးလာရောက်ခဲ့ သည်။ လယ်ဒိုမြို့နယ်သို့ စစ်ကြောင်းထိုးနေစဉ်အတွင်း အဆိုပါစစ် ကောင်စီစစ်သားများသည် အင--- ကျေးရွာအအတွင်းသို့ ဝင်ရောက် လာပြီး လူနေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။ ထို့အပြင် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် ခလယ်လွိထူခရိုင်၊ မူးမြို့နယ်၊ အင်းနယ်ကျေးရွာ အုပ်စု၊ အယ--- ကျေးရွာသို့ ဝင်လာပြီး ရွာသားများ၏နေအိမ်များကို ဝင်ရောက်မွှေနှောက်၍ ပိုက်ဆံနှင့် ၎င်းတို့အလိုရှိသည့်ပစ္စည်းများကို သိမ်းယူခဲ့သည်။

စစ်ကောင်စီမှ ရွာသားများအား မတရားသတ်ဖြတ်ခြင်း

ပထမဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ခြေလျင် တပ်ရင်းအမှတ် (၇၃) မှ စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် တောအူးခရိုင်၊ ထေ၁တထူမြို့နယ်၊ ဇရပ်ကြီးတောင်ခြမ်းအုပ်စု၊ အရ--- ကျေးရွာတွင်း သို့ စစ်ကြောင်းထိုးလာခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီစစ်သားများ ရွာထဲဝင် ရောက်လာသည့်အတွက် ရွာသားများသည် ရွာအပြင်သို့ထွက်ပြေး တိမ်းရှောင်ခဲ့သည်။ သို့သော် အသက် (၆၈)နှစ်အရွယ်ရှိသော ဦးဖ--- သည် အသက်ကြီးပြီး ကျန်းမာရေးမကောင်းသောကြောင့် မပြေးနိုင် ဘဲ ရွာထဲတွင်ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် ဦးဖ--- အား တွေ့ရှိသွား၍ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးချုပ်နှောင်ပြီး မီးရှို့သတ်ဖြတ်ခဲ့ သည်။

ဒုတိယဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၁၅ရက်နေ့တွင် တောအူး ခရိုင်၊ ထေ၁တထူမြို့နယ်၊ ဇရပ်ကြီးတောင်ခြမ်းအုပ်စု၊ အလ--- ကျေး ရွာနေ ရွာသားတစ်ဦးဖြစ်သူ အသက်(၃၂)နှစ်အရွယ်ရှိသော မောင် ဘ--- သည် အဝ--- ကျေးရွာသို့ အရက်သွားဝယ်ယူနေသည့်အချိန် တွင် သပြေညွန့်တပ်စခန်းတွင်အခြေစိုက်သော စစ်ကောင်စီစစ်သား များမှ ၎င်းအား ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။ စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် မောင် ဘ--- အား အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုခုနှင့်ဆက်နွယ် ပတ်သက်မှုရှိလားဟု စစ်ဆေးမေးမြန်းခဲ့သည်။ မောင်ဘ--- သည် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်း နှင့်မျှ ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှုမရှိဟု ဖြေကြားခဲ့သည်။ သို့သော်လည်း စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် မောင်ဘ--- အား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့ အစည်းနှင့်ဆက်နွယ်ပတ်သက်မှုရှိသည်ဟု စွပ်စွဲ၍ သတ်ဖြတ်ခဲ့သည်။

အလားတူဖြစ်စဉ်တစ်ခုမှာ ဒူးပလာယာခရိုင်တွင် စစ်ကော်စီစစ်သား များမှ ခရီးသွားလာနေသည့်ရွာသားများကို ပစ် သတ်ခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ ခု နှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၆ ရက်နေ့ မနက် (၅) နာရီတွင် ဦးမ--- နှင့်သူ့ မိန်းမဖြစ်သူ ဒေါ်ယ--- သည် အအ--- ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သော မိန်းမဖြစ်သူ၏အဒေါ်ဆီကို သွားရောက်လည်ပတ်ရန် အိမ်မှ ထွက်လာ ခဲ့သည်။ လမ်းမှာသွားနေစဉ် ဦးမ--- နှင့်သူ့မိန်းမသည် လမ်းကင်း ယူထားသော စစ်ကောင်စီ တပ်ဖွဲ့အား မြင်တွေ့ခဲ့သည်။ စစ် ကောင်စီ တပ်ဖွဲ့အား မြင်တွေ့ပြီးနောက် ဦးမ--- နှင့်သူ့မိန်းမသည် အလွန် ကြောက်ရွံ့၍ ဆိုင်ကယ်အား နောက်ပြန် လှည့်၍ ပြန်လာခဲ့သည်။ နောက်သို့ပြန်လှည့်သည့်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့မှ သူတို့အား သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ် ခဲ့ပြီး ကျည်ဆံသည် ဒေါ်ယ--- ၏ဦးခေါင်းကိုထိ မှန်၍ သူမ၏မျက်စိပွင့်ထွက်သွားကာ ဆိုင်ကယ်ပေါ်မှပြုတ်ကျပြီး သေဆုံးခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် ဦးမ--- သည် ဆိုင်ကယ်အမြန်မောင်း၍ ထွက်ပြေးသွားခဲ့သည်။ အခင်းဖြစ်ပွားပြီး နောက် မနက် (၈) နာရီအချိန် တွင် ဒေသခံရွာသားများသည် စုရုံး၍ ဒေါ်ယ--- ၏ရုပ်အလောင်းကို သွားကောက်ယူ ခဲ့သည်။ အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေရာအနီး တစ်ဝိုက်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်စခန်းများမရှိပါ။ သို့သော်လည်း အဆိုပါစစ် ကောင်စီ တပ်သားများသည် လမ်းတွင် နေရာယူ၍ ကင်းလှည့်နေကြသည်။ လမ်းပေါ်တွင် စစ်ကောင်စီစစ်သားများ ကင်းလှည့်နေသည့်အတွက် ကြောင့် ရွာသူ၊ ရွာသားများသည် ခရီးသွားလာရန်ကြောက်ရွံ့နေကြ သည်။

ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်တွင်လည်း အလားတူဖြစ်စဉ်မျိုးဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ၂၀၂၄ခုနှစ်၊ မေလ ၂ရက်နေ့တွင် ခြေလျင်တပ်ရင်းအမှတ် (၄၀၃)နှင့် ခြေမြန်တပ်ရင်းအမှတ် (၄၀၃)တို့မှ စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် ရွာသား (၂)ဦးကို ဖမ်းဆီး ခဲ့သည်။ ဖမ်းဆီးခံရသည့်ရွာသားနှစ်ဦးမှာ ဒေါ်ရ--- (၃၃နှစ်)နှင့် ဦးလ--- (၄၀နှစ်) ဖြစ်သည်။ အဖမ်းဆီးခံရပြီး နောက် မကြာမီအတွင်း ဒေါ်ရ--- အား လွှတ်ပေးခဲ့သည်။ သို့သော် ဦးလ--- အား မလွှတ်ပေးခဲ့ပေ။ ဦးလ--- အား ဖမ်းဆီးပြီးနှစ်ရက်၊ သုံး ရက်ကြာပြီးနောက် ဒေသခံလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့သည် ဦးလ--- ၏ရုပ်အလောင်းကို တွေ့ရှိခဲ့ပြီး ၎င်း၏မိသားစုထံသို့ အလောင်းကို ပြန်အပ်နှံခဲ့သည်။ ဦးလ--- သည် ပန်းများစိုက်၍ပန်း ရောင်းသည့်လုပ်ငန်းဖြင့် အသက်မွေး၍ မိသားစုအား ထောက်ပံ့နေသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ပန်းသွားရောင်းသည့်အချိန်တွင် စစ်ကောင်စီမှ ၎င်း အားဖမ်းဆီးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးလ--- ၏မိသားစုတို့သည် စစ်ကောင်စီ မှ သူ့အား မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် ဖမ်းဆီးသတ်ဖြတ်ခဲ့သည်ကို မသိရှိရပေ။ ဦးလ---သေဆုံးမှုသည် ၎င်း၏မိသားစုအတွက် ဆုံး ရှုံးမှု ကြီးတစ်ခုဖြစ်သည်။

ရွာသားများ၏သွားလာလှုပ်ရှားမှုကို ပိတ်ပင်တားဆီးခြင်း

ကေအဲန်ယူအုပ်ချုပ်သော ခရိုင် (၇)ခုအတွင်းရှိ ဒေသအများစုတွင်နေ ထိုင်ကြသော ရွာသားများသည် ခရီးသွားလာရာတွင် အခက်အခဲစိန် ခေါ်မှုများရှိနေပါသည်။ စစ်ကောင်စီသည်လည်း ညမထွက်ရအမိန့်အပါ အဝင် ဥပဒေအမျိုးမျိုး ထုတ်ပြန်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် စစ်ကောင်စီ စစ်သားများသည် စစ်ဆေးရေးဂိတ်များ ပို၍ထားရှိလာပြီး ခရီးသွား လာသည့်ပြည်သူများအား စစ်ဆေးမေးမြန်းခြင်းများ ပိုမိုလုပ်ဆောင် လာသည့်အတွက် ရွာသူ၊ ရွာသားများသည် စစ်ကောင်စီစစ်ဆေးရေး ဂိတ်များကို ဖြတ်သန်းသွားလာရသည့်အခါတွင် စိုးရိမ်ကြောက်ရွံ့မှု များ ရှိနေသည်။ ထို့အပြင် စစ်ကောင်စီအပါအဝင် တော်လှန်ရေးတပ်ဖွဲ့ များသည် မိမိကိုယ်ကိုကာကွယ်သည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် လမ်းနှင့်တံ တားများကို ဖျက်ဆီးနေကြသည်။ ထိုအတွက်ကြောင့် ရွာသားများ သည် အလွန်ဝေးသော တစ်ခြားလမ်းကိုရွေးပြီး ခရီးသွားလာရသည့် အတွက်ကြောင့် ခရီးသွားလာရာတွင် အခက်အခဲများရှိနေပါသည်။

ဒူးသထူခရိုင်၊ သထုံမြို့နယ်၊ ကော်လန့်ကျေးရွာအုပ်စုတွင် နေထိုင်သော ရွာသားများသည် ၎င်းတို့ခရီးသွားလာရာတွင် တိုက်ပွဲများဖြစ်ပွားခြင်း နှင့် စစ်ကောင်စီအနေဖြင့် ည (၆)နာရီမှ မနက် (၆)နာရီအထိ ခရီးသွား လာခြင်းများ ပိတ်ပင်ကန့်သတ်ထားသောကြောင့် ကြုံတွေ့ရသည့်

အခက်အခဲစိန်ခေါ်မှုများကို KHRG အား တင်ပြခဲ့သည်။

ဒူးပလာယာခရိုင်တွင်လည်း အထူးသဖြင့် နို့တကောမြို့နယ်၊ နို့တကော ကျေးရွာအုပ်စုတွင် စစ်ကောင်စီမှ ညမထွက်ရအမိန့်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့ သည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားများသည် စားဝတ်နေရေးအတွက်ခရီးသွား လာရာတွင် အခက်အခဲများရှိနေသည်။ ကြာအင်းမြို့တွင် နေထိုင်သော ပြည်သူတစ်ဦးမှ KHRG အား ယခုလိုပြောကြားခဲ့သည်။ **"ဆိပ်ကြီးမြို့ မှာနေတဲ့ပြည်သူတွေ အပြင်ကိုမထွက်ရဲကြဘူး။ ကြာအင်းမှာဆိုရင် နည်းနည်းသွားလာရဲ သေးတယ်။ ဆိုတော့ (၆)နာရီထိုးတော့မယ်ဆို တာနဲ့ ကားတွေကိုအမြန်မောင်းပြီးအိမ်ပြန်လာကြတယ်လေ။ ကြာ အင်းမှာ ပြန်လာပြီးအိပ်ကြရတယ်။ ဂိတ်ကိုဖြတ်ဖို့ မိနစ်အနည်းငယ် ပဲကျန်တော့မယ်ဆိုရင် ပြန်လာလို့မရတော့ဘူး။ ဒါကြောင့် ခရီးသွား လာမယ်ဆိုရင် ဒီလိုအခက်အခဲလေးတွေရှိတာပေါ့။ အရင်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ စောစောသွားရတယ်။ မနက်သွားရင် ညနေကျရင်အ ရောက်ပြန်လာရမယ်။ အခုတော့ မရတော့ဘူး။ (၆)နာရီထိုး မှပဲ သူတို့ ကဂိတ်ဖွင့်တယ်လေ။ သူတို့က ဂိတ်မဖွင့်ပေးရင် ကျွန်တော်တို့ဖြတ် သွားလို့လဲမရဲဘူး။ သူတို့ပစ်မှာ ကြောက်တယ်။ ညဖက်ဆိုရင် လည်း သူတို့က သေနတ်ပစ်ဖောက်ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့် ပြည်သူတွေ ခရီးသွားမယ်ဆိုရင် အရမ်းအခက်အခဲဖြစ် တယ်။"**

တိုက်ပွဲ၏ဆိုးကျိုးသက်ရောက်မှုများ

တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားမည်ဆိုလျှင် အမြဲတမ်းထိခိုက်သေကြေရသူမှာ ရွာသား များပင်ဖြစ်သည်။ ဘိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်ကဆောမြို့နယ်၊ ဟက--- ကျေးရွာတွင် လာရောက်နေထိုင်ကြသည့်စစ်ကောင်စီ စစ်သားများ သည် ခရီးသွားလာနေသည့်ရွာသားများကို စစ်ဆေးမေးမြန်းလေ့ရှိ သည်။ ထို့ကြောင့် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၂ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေး ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့များသည် ဟက--- ကျေးရွာတွင် အခြေစိုက်သည့်စစ် ကောင်စီစစ်သားများကို လာရောက်ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်ခဲ့ပြီး တိုက်ပွဲဖြစ် ပွားခဲ့သည်။ တိုက်ပွဲအတွင်းတွင် အသက် (၂) နှစ်အရွယ်ရှိသော ကလေး တစ်ဦးနှင့် သူ၏မိခင်အား သေနတ်ကျည်ဆံထိမှန်ခဲ့သည်။ ထိုကလေး သည် အပြင်ဘက်တွင် ဆော့ကစားနေပြီး သူ၏မိခင်မှ သူမသားကို သွားရောက်ခေါ်ယူသည့်အချိန်တွင် တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး ၎င်းတို့နှစ်ဦး အား သေနတ်ကျည်ဆံထိမှန်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်သည်။ ကလေးသည် ပွဲချင်းပြီး သေဆုံးသွားခဲ့သည်။ မိခင်ဖြစ်သူမှာ လက်တွင် ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး လက်နက်ကြီးပစ်ခတ်ခြင်းကြောင့် အနီးအနားတွင် နေထိုင်ကြသော ရွာသားများသည် တောထဲတွင် ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင် ခဲ့ရပြီး တစ်ချို့လည်း အခြားရွာသို့တိမ်းရှောင်ခဲ့ရသည်။

ထို့အပြင် ရွာသားများအနေဖြင့် စားဝတ်နေရေးအတွက် ခရီးသွားလာ ရာတွင် အခက်အခဲများဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သထုံခရိုင်၊ သထုံမြို့နယ်၊ ကော့လိုင်းလေးကျေးရွာအုပ်စု၊ ဟခ--- ကျေးရွာတွင်နေထိုင်သော ရွာသားများသည် ရပ်ရွာအတွက်တံတားတစ်စင်း တည်ဆောက်ရန် ဆန္ဒရှိသော်လည်း စစ်ကောင်စီစစ် သားများက ၎င်းတို့အား ခွင့်ပြုချက် မပေးခဲ့ပေ။ ဟခ--- ကျေး ရွာသည် ရေချောင်းများပတ်ပတ်လည်တွင် တည်ရှိနေသည်။ ထို့ကြောင့် ရွာသားများသည် အခြားရွာသို့ ခရီးသွား လာရာတွင် လွယ်ကူစေရန်အတွက် ဝါးဖြင့်တံတားတစ်ခုကိုတည် ဆောက်ခဲ့သည်။ အဆိုပါတံတားဆောက်လုပ်သည့်အချိန်တွင် စစ် ကောင်စီအမြောက်တပ် (၄၀၂)သည် တံတားတည်ဆောက်သည့်နေရာ သို့ လက်နက်ကြီး(၆)လုံး ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး ရွာသားများထွက်ပြေးတိမ်း ရှောင်ခဲ့ရကာ တံတားအား ပြန်လည်ဆောက်လုပ်ရန် ကြောက်ရွံ့ခဲ့ သည်။ ဤသို့အခြေအနေကြောင့် ရွာသားများ သည် လှေများကိုသာ အသုံးပြု၍ အခြားရွာသို့ခရီးသွားလာနေကြရပြီး ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းသို့ သွားလာရန်နှင့် စားဝတ်နေရေးအတွက်သွားလာရာတွင် အခက်အခဲ များရှိနေသည်။

အထက်ပါဖော်ပြသည့်အကြောင်းအရာများဖြစ်သော စစ်ကောင်စီမှ ရွာသားအိုးအိမ်များ မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း၊ ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများအား လုယက်ခြင်း၊ ခရီးသွားလာမှုအား ပိတ်ပင်ကန့်သတ်ခြင်းနှင့် ရွာသား များအား မတရား သတ်ဖြတ်ခြင်း စသည်တို့သည် KHRG မှ မှတ်တမ်း ပြုစုခဲ့သည်ဖြစ်ပြီး မှတ်တမ်းမပြုစုနိုင်သောအခြေအနေလည်း ရှိပါ သည်။

မြေမြှုပ်မိုင်း

နှင့်လက်နက်ကြီးကျည်အကြွင်းအကျန်များကြောင့်အရပ်သားထိခိုက်သေဆုံးမှုများ

မြန်မာပြည်၏ ပြည်တွင်းစစ်မီးများကြား အသက်ရှင်ရပ်တည်နေထိုင်နေကြသည့် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ ဒေသခံအရပ်သားများသည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများမှ အသုံးပြုထားသည့် မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် မပေါက်ကွဲသေးဘဲ ကျန်ရှိနေသည့် လက်နက်ကြီးကျည်များကြောင့် သေဆုံးခြင်း၊ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်းများ ကြုံတွေ့နေရကြောင်း ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့ သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူများ၏ မှတ်တမ်းများက ဖော်ပြနေသည်။ ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့အနေဖြင့် အရပ်သားထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခြင်းနှင့်ပတ်သက်သည့် အချက်အလက်များကို ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လမှ ဩဂုတ်လအတွင်း သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူများပေးပို့လာသည့် မှတ်တမ်းများနှင့် ယင်းမတိုင်မီ ရရှိခဲ့သော အချက်အလက်များထဲမှ ထုတ်နုတ်တင်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

မပေါက်ကွဲသေးသည့် လက်နက်ကြီးကျည် အကြွင်းအကျန်ဆော့ကစားမိရာမှ ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားပြီး တောင်ငူခရိုင်တွင် ကလေးငယ်နှစ်ဦး သေဆုံးခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုကို ဖော်ပြလိုပါသည်။ ဤဖြစ်စဉ်သည် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၀ ရက်နေ့၌ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး တောအူးခရိုင်၊ ဒေါ်ဖားခိုမြို့နယ်၊ ထီးဒေးဒေသ၊ အက--- ကျေးရွာတွင် စစ်ကောင်စီတပ်နှင့် ဒေသကာကွယ်ရေးတပ်တို့ကြား ထိတွေ့တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားရာမှ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ ထိတွေ့တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီးနောက် စစ်ကောင်စီတပ်များသည် အက--- ကျေးရွာရှိ ဒေသခံများ၏ နေအိမ် ၆၄ လုံးကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခဲ့သည်။

ထို့နောက် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၁ ရက်နေ့ တိုက်ပွဲဖြစ်ပွားပြီး တစ်လကျော်အကြာ အက--- ကျေးရွာမှ ကလေး ငယ်နှစ်ဦးဖြစ်သည့် အသက် ၅ နှစ်အရွယ်မောင်က---နှင့် အသက် ၈ နှစ်အရွယ် မောင်ခ--- တို့သည် ကျေးရွာအ တွင်း မပေါက်ကွဲသေးသည့် လက်နက်ကြီးကျည်တစ်လုံးကိုတွေ့ရှိကာ ဆော့ကစားခဲ့ကြသည်။ ၎င်းတို့ ဆော့က စားပြီးမကြာမီတွင် ထိုကျည်မှာပေါက်ကွဲပြီး မောင်က--- မှာ အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေရာတွင်ပင် ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးခဲ့သည်။ မောင်ခ---မှာမူ ဒဏ်ရာအပြင်းအထန်ရရှိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာတာဝန်ရှိသူများနှင့် ၎င်း၏မိဘများသည် မောင်ခ---အား ဆေးကုသမှုပြုလုပ်ရန် ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ပို့ဆောင်ခဲ့ကြသည်။ သို့သော် မောင်ခ---သည် ဆေးရုံသို့ သွားရောက်ရာလမ်းခရီးတွင်ပင် အသက်သေဆုံးခဲ့ကြောင်း ထိုကလေးငယ်နှစ်ဦး၏ ရွာပနတွင် ကူညီလုပ်ကိုင်နေသူ အက--- ရွာသားတစ်ဦးက ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့၏ သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူကို ပြောသည်။

၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၉ ရက်နေ့ နံနက် ၈း၃၀ တွင် အဂ--- ကျေးရွာ၌နေထိုင်သော မင--- နှင့် သူ၏မိခင်တို့သည် ၎င်းတို့ခုတ်ဖြတ်ထားသော သစ်ကိုင်းများအား စာသင်ကျောင်းအနီးသို့ သွားရောက်စွန့်ပစ်ရာ လမ်းခရီး၌ မင---သည် စစ်ကောင်စီမှထောင်ထားသည့် M–14 မိုင်းတစ်လုံးအား တက်နင်းမိခဲ့သည်။ ယင်းသို့ ပေါက်ကွဲမှုကြောင့် သူ၏ ခြေထောက်နှစ်ဖက်လုံး ပြင်းထန်စွာထိမှန်ခဲ့ပြီး ညာဘက်ခြေမှာမူ ပြတ်ထွက်သွားခဲ့သည်။ ထိုပေါက်ကွဲမှုဖြစ်ပွားချိန်တွင် ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် KNLA တပ်ဖွဲ့များသည် ကျေးရွာအတွင်းရှိနေချိန်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် မိုင်းထိမှန်ခဲ့သူ မင--- ကို KNLA တပ်ဖွဲ့များ၏ အကူအညီဖြင့် သူ၏မိဘများနှင့် ဦးလေး တော်စပ်သူတို့က ပလီထကျေးရွာအုပ်စုရှိ ကေအဲန်ယူ၏ဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက် သူ၏ ညာဘက်ခြေထောက်ကို ဆေးရုံတွင် ဖြတ်တောက်ပေးခဲ့သည်။

ယင်းမြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှု မဖြစ်ပွားမီ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလအတွင်း၌ နတ်သံကွင်းတွင် အခြေစိုက်သော စစ်ကောင်စီ ခြေမြန်တပ်ရင်းအမှတ် ၄၃၉ နှင့် ၃၀၇ ပူးပေါင်းတပ်ဖွဲ့သည် ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာအချို့သို့ ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ၎င်းတို့သည် နေအိမ်များကို မီးရှို့ဖျက်ဆီးခြင်း၊ လက်နက်ကြီးများ ပစ်ခတ်ခြင်းနှင့် မြေမြှုပ်မိုင်းထောင်ခြင်းများ လုပ်ဆောင်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဒေသခံများသည် ကြောက်လန့်ပြီး ဘေးလွတ်ရာသို့ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ခဲ့ကြရသည်။ စစ်ကောင်စီတပ်များ ပြန်လည်ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် ဒေသခံများသည် ကျေးရွာအတွင်းသို့ ပြန်လည်နေထိုင်ကြသည့်အခါ ၎င်းတို့ထောင်ထားသည့် မြေမြှုပ်မိုင်းများကြောင့် ဒေသခံအချို့ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရှိခဲ့ကြကြောင်း သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူ၏ ပေးပို့ချက်အရသိရှိရသည်။ မင--- ထိမှန်ခဲ့သော မြေမြှုပ်မိုင်းသည်လည်း စစ်ကောင်စီ ခြေမြန်တပ်ရင်းအမှတ် ၄၃၉ နှင့် ၃၀၇ ပူးပေါင်းတပ်က ထောင်ထားခဲ့သော မိုင်းပင်ဖြစ်သည်။

စစ်ကောင်စီတပ်ဖွဲ့များသည် ၎င်းတို့စစ်ကြောင်းထိုးရာ အဂ--- ကျေးရွာဒေသတစ်ဝိုက်အတွင်း ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းများထောင်ထားခဲ့ကြသဖြင့် ဒေသခံများအနေဖြင့် စစ်ကောင်စီထောင်ထားသည့် မြေမြှုပ်မိုင်းနေရာများကို မသိရှိကြ၍ ခရီးသွားလာရန်နှင့် လုပ်ငန်းခွင်ဝင်ရန် ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။ ထို့အပြင် မင--- မြေမြှုပ်မိုင်းထိခိုက်မှုဖြစ်စဉ်ကြောင့် ဒေသခံများသည် ၎င်းတို့ခရီးသွားလာသည့်အခါ လုံခြုံမှုလုံးဝမရှိတော့သည့်အခြေအနေကို ခံစားနေရသည်။

ဆက်လက်ပြီး ဘိတ်–ထားဝယ်ခရိုင်အတွင်း မြေမြှုပ်မိုင်းကြောင့် အရပ်သားပြည်သူများ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသည့် အခြေနေများလည်း ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။ ဒေသခံရွာသားများ၏ ပြောပြချက်အရ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ပထမအပတ်တွင် ဘိတ်ထားဝယ်ခရိုင်၊ လယ်ကဆောမြို့နယ်၊ အစ––– ကျေးရွာရှိ အသက် ၁၂ နှစ် အရွယ် မိန်းကလေးငယ် တစ်ဦးသည် မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ ဖြစ်စဉ်မှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၃ ရက်နေ့ မွန်းလွဲ ၁ နာရီဝန်းကျင်တွင် လေညာရွာခံ အသက် ၁၂ အရွယ် မိန်းကလေး ငယ်တစ်ဦးသည် တညင်ရွက်ခူးရန်သွားရောက်စဉ်တွင် ခမရ–၅၆၀ အနောက်ဘက်တွင်ရှိသော ရာဘာခြံထဲတွင် မြေမြှုပ်မိုင်းတစ်လုံး တက်နင်းမိခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲပြီး သူ၏ဘယ်ဖက်ခြေဖဝါးတစ်ခုလုံး အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေရာတွင်တွင် ပြတ်သွားခဲ့ပြီး သူ၏ခန္ဓာကိုယ်အနှံ့တွင်လည်း မိုင်းစများထိမှန်၍ ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ၎င်း၏ သူငယ်ချင်းဖြစ်သူပြောပြချက်အရ ထိုမိန်းကလေးငယ်သည် စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေသဖြင့် နေ့စဉ် တညင်ရွက်များသွားရောက်ခူးယူ၍ ကျေးရွာအတွင်း လိုက်လံရောင်းချကာ ရရှိသည့်ငွေဖြင့် စားစရာများအား ဝယ်ယူနေရသူဖြစ်သည်။ ၎င်းအနေဖြင့် နေ့စဉ် တညင်ရွက်များ သွားရောက်ရှာဖွေခူးယူတတ်သူဖြစ်သဖြင့် သူ၏သူငယ်ချင်းသည် သူသွားရောက်ခူးယူမည့်နေရာကို မမေးမိခဲ့ပေ။ မြေမြှုပ်မိုင်းထိမှန်ခဲ့သူ မိန်းကလေးငယ်၏ သူငယ်ချင်းဖြစ် သူတစ်ဦးက **"မနေ့က သူငယ်ချင်းနှစ်ယောက်နဲ့ သူတညင်ရွက်သွားခူးတာ တွေ့မိသေးတယ်။ သူတို့သွားပြီး ၁ နာရီလောက်အကြာမှာ ဗုံးပေါက်သွားတယ်။ ဗုံးပေါက်သံကြားတော့ ကျနော်တို့လန့်သွားတယ်။ တိုက်ပွဲများဖြစ်သလားပေါ့။ ကျနော်တို့လဲ ဆက်ပြီးနားထောင်ကြည့်တယ်။ အသံထပ်မကြားတော့ နွားများ မိုင်းနင်းမိတယ်လို့ပဲထင်တာ။ နောက်ထပ် မိနစ် ၂၀ ကြာမှ သူနဲ့လိုက်သွားတဲ့ သူငယ်ချင်းတစ်ဦးက သူမိုင်းထိတယ်လို့ ပြန်လာပြောတယ်။ အဲ့ဒီကြမှ ကျနော်တို့လဲ လူနာတင်ကားခေါ်ပြီး လိုက်သွားတယ်။ နောက်ပြီး သူ့ကို ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ဆေးရုံကြီးဆီ ပို့ပေးတယ်။ ဆေးရုံကြီးက ဆေးဝါးလုံလောက်မှုမရှိတော့ သူ့ကို ဘုတ်ပြင်းမြို့နယ် တပ်ဆေးခန်းကို ညနေ ၃ နာရီလောက်မှာ သွားပို့ပေးတယ်"** ဟု ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြောပြသည်။

ဆက်လက်၍ မုတြော်ခရိုင်၊ လူသောမြို့နယ်၊ ကော်လူဒဲကျေးရွာအုပ်စုတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်တစ်ခုအား ဖော်ပြရမည်ဆိုလျှင် ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ ၁၄ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းအချိန်တွင် အသက် ၁၇ နှစ်အရွယ် စောည––– နှင့် အသက် ၁၆ နှစ်အရွယ် စောတ––– တို့နှစ်ဦးသည် သန်လွင်မြစ်အတွင်း၌ ငါးသွားဖမ်းရန် အစျ––– ရွာဟောင်း ကားလမ်းမှ သွားရောက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ ၎င်းတို့နှစ်ဦးသွားရောက်ကြစဉ်အစျ–––– ရွာဟောင်း ကားလမ်းဘေး တစ်နေရာတွင် မပေါက်ကွဲသေးသည့် လက်နက်ကြီးကျည်တစ်လုံးအား တွေ့ရှိခဲ့ကြသည်။ အစျ––– ရွာဟောင်းသည် မုတြော်ခရိုင်၊ လူသောမြို့နယ်၊ ကော်လူဒဲကျေးရွာအုပ်စုတွင်တည်ရှိပြီး စစ်ကောင်စီတပ်စခန်းအဟောင်းနှင့် နီးသကဲ့သို့ အည––– ကျေးရွာနှင့်လည်း သိပ်မဝေးပေ။

ထိုလူငယ်နှစ်ဦးသည် ၎င်းတို့မိသားစု ဘဝရပ်တည်ရှင်သန်ရေးအတွက် အည––– ကျေးရွာတွင် ရရာအလုပ်များကို လာရောက်ရှာဖွေလုပ်ကိုင်နေသူများဖြစ်သည်။ ၎င်းတို့သည် ငယ်ရွယ်သူများဖြစ်သည့်အလျောက် လက်နက်ကြီးကျည်များကို တစ်ခါမျှမြင်တွေ့ဖူးခြင်းမရှိပေ။ ထို့ကြောင့် လက်နက်ကြီးကျည်၏ အန္တရာယ်များကို သတိမမူဘဲ သွားရောက်ကောက်ယူကာ ထုခွဲမိသောကြောင့် လက်နက်ကြီးကျည်မှာ ပေါက်ကွဲသွားပြီး ကျည်စများသည် ၎င်းတို့နှစ်ဦးစလုံးအား ထိမှန်ကာ တစ်ဦးမှာ နေရာတွင်ပင် ပွဲချင်းပြီးသေဆုံးပြီး ကျန်တစ်ဦးမှာမူ အပြင်းအထန်ဒဏ်ရာရရှိခဲ့သည်။ ထို့နောက် အည––– ကျေးရွာသားများသည် ပေါက်ကွဲသံကိုကြားကာ အခင်းဖြစ်ပွားသည့်နေရာသို့ သွားရောက်ကြည့်ရှုကြသည်။

မျက်မြင်သက်သေတစ်ဦး၏ ပြောကြားချက်အရ **"စောည––– ကတော့ နေရာမှာပွဲချင်းပြီး သေသွားတယ်။ စောတ ––– ကတော့ သူ့ဘယ်ဖက်လက်တစ်ဖက် ကြေမွကုန်ပြီး သူ့ညာဖက်လက်လဲ ပြတ်ထွက်သွားတယ်။ နောက်ပြီး သူ့နဖူး၊ ပါး၊ နှာခေါင်း၊ ပါးစပ်ဘေးရှိ နေရာများ၊ ရင်ဘတ်၊ ပေါင်နှင့် ခြေထောက်တို့မှာလဲ ထိမှန်ဒဏ်ရာရသွားတယ်"** ဟု ရှင်းပြသည်။

ထိုဒေသ၌ ဆေးရုံဆေးခန်းနှင့် ကျန်းမာရေးလုပ်သားများမရှိခြင်းကြောင့် စောတ––– သည် ၎င်း၏ဒဏ်ရာများအတွက် ကနဦးတွင် လုံလောက်သည့် ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုများ မရရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ရွာသားများသည် အိတုထဆေးရုံသို့ ၎င်းအား အမြန်ဆုံး ပို့ဆောင်ပေးခဲ့ကြပြီး အိတုထဆေးရုံ၌ တစ်ညတာ ဆေးကုသမှုခံယူခဲ့သည်။ ထို့မှတစ်ဆင့် စောတ––– သည် ထိုင်းနိုင်ငံရှိ ဆေးရုံတစ်ရုံတွင် ဆေးကုသ မှုခံယူခွင့်ရရှိခဲ့ပြီး သူ၏မိခင်ဖြစ်သူမှ လိုက်ပါပြုစုစောင့်ရှောက်ပေးနေသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် ဖြစ်စဉ်များကဲ့သို့ မြေမြှုပ်မိုင်းပေါက်ကွဲမှုကြောင့် ခြေတစ်ဖက်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့် ဖြစ် စဉ်အချို့လည်း တောင်ငူခရိုင်၊ ညောင်လေးပင်ခရိုင်နှင့် မူတြော်ခရိုင်တို့တွင်ဖြစ်ပွားခဲ့သေးသည်။ ထို့ကြောင့် အထက်ပါ ဖြစ်စဉ်များကို သုံးသပ်ရမည်ဆိုလျှင် မြေမြှုပ်မိုင်းနှင့် လက်နက်ကြီးကျည် အကျန်ပေါက်ကွဲမှုဖြစ်စဉ်များကြောင့် အရပ်သားထိခိုက်သေဆုံးမှုများ လျော့ချနိုင်ရန် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်း ကျေးလက်ဒေသများတွင် အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုမြှင့်တင်လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်နေသေးသည်။ ထို့အပြင် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များအနေဖြင့်လည်း အရပ်သားထိခိုက်မှုများ မဖြစ်ပေါ်စေရန် ကြိုတင်အသိပေးခြင်းနှင့် အရပ်သားများ အသုံးပြုသည့်နေရာများအား ရှောင်ရှားကြရန် လိုအပ်သည်။ အရပ်သားများ အနေဖြင့်လည်း အသိသတိအမြဲရှိကာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအသိပေးခြင်းနှင့် ထူးခြားသည့် အမှတ်အသားများရှိသည့်နေရာများအား သတိထားရှောင်ရှားသွားလာရန် လိုအပ်သည်။ သို့မှသာ အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော အဖြစ်ဆိုးများမှ ကျော်လွှားနိုင်မည်ဖြစ်ပြီး ဘေးကင်းလုံခြုံသည့် လူနေမှုဘဝကို အရပ်သားများအနေဖြင့် ရရှိနိုင်မည်ဖြစ်သည်။

စာမျက်နှာ ၂၃ မှ အဆက်

မောင်ကဘ---၏သေဆုံးမှုအကြောင်းကို ကိုကပ---၏သူငယ်ချင်း တစ်ဦးမှ ပြောပြချက်အရ မောင်ကဘ---၏ခန္ဓာကိုယ် တွင် မြင်တွေ့ ရသည့်ကျည်ဆံအပေါက်ကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် သေနတ်ကျည်ဆံသည် သူ၏နောက်ကျောကို ထိမှန်၍ ရင်ဘတ်သို့ဖြတ်ပြီး ပေါက်ထွက်သွားကြောင်းဖြစ်ရမည်ဖြစ်သည်။ ဤအကြောင်းကို တောင်ငူဆေးရုံသို့ သွား၍ မောင်ကဘ---၏ရုပ်အလောင်းကို ပြန်လာသယ်ယူသည့် ရွာသားတစ်ဦးမှ ကိုကပ---၏သူငယ်ချင်းဖြစ်သူကို ပြောပြခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဆက်လက်၍ ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ထောဝလော ကျေးရွာအုပ်စု၊ သဆ---ကျေးရွာတွင်လည်း အမျိုးသမီးတစ်ဦးအား စစ်ကောင်စီတပ်သားများမှ သက်ဖြတ်ခဲ့ကြောင်း သိရှိရသည်။ မှုခင်း အကြောင်းအရာအ ပြည့်အစုံမှာ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် အသက် ၃၆ နှစ်အရွယ် သဆ--- ရွာသူ နော်ကသ--- သည် သူမ၏ ကိုယ်ဝန်အတွက် ကျန်းမာရေးစစ်ဆေးမှုခံယူပြီးပြန်လာစဉ် ဖိုးချီမူတွင် စခန်းချနေသော စစ်ကောင်စီစစ်သားများနှင့် ထိပ်တိုက်တိုးခဲ့ကာ စစ်ကောင်စီစစ်သားများမှ သူမအား ပစ်သတ်ခဲ့သည်။ သိရှိရသောအချက်အလက်များအရ နော်ကသ--- သည် ကိုယ်ဝန် ၅ လလွယ်ထားရသော ကိုယ်ဝန်ဆောင်တစ်ဦးဖြစ်သည်။ ဖိုးချီမူတွင် ဦးဆောင်နေသော စစ်ကောင်စီအရာရှိ၏အမည်မှာ မျိုးမြင့်သူဖြစ်သည်။ စစ်ကောင်စီစစ်သားများသည် နော်ကသ---နှင့်ထိပ်တိုက်တိုးသည်နှင့် သူမအား ပစ်သတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ သူမအပစ်သတ်ခံရသောအချိန်တွင် သူမ၏ခင်ပွန်းဖြစ်သူ စောကဟ--- အသက် ၃၄ နှစ်သည် ထိုလွီဝါးဆေးရုံတွင် ဆေးကုသမှုခံယူနေသည့် အချိန်ဖြစ်သည်။ စစ်ကောင်စီ၏ ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ခြင်းကို ခံခဲ့ရသည့် နော်ကသ--- တွင် ခင်ပွန်းဖြစ်သူနှင့် ကလေး ၃ ဦးကျန်ရစ်ခဲ့ ကြောင်းသိရှိရသည်။

အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သော ဖြစ်စဉ်များအပြင် စစ်ကောင်စီနှင့် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့များမှ အရပ်သားများအပေါ် ကျူးလွန်သည့် ဖြစ်စဉ်များအား ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့၏ သတင်းမှတ်တမ်းပြုစုသူများမှ မှတ်တမ်းပြုစုထားသည်။ အထူးသဖြင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်တွင် စစ်ကောင်စီတပ်မှ စစ်မှုထမ်းဆောင်စေရန် အရပ်သားတစ်ဦးအား အဓမ္မဖမ်းဆီးပစ်ခတ်ခြင်းနှင့် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများပြုလုပ်စဉ် အရပ်သားတစ်ဦးအား သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်း၊ တောင်ငူခရိုင်တွင် အရပ်သားနှစ်ဦးအား ဖမ်းဆီးကာ ၎င်းတို့တပ်စခန်းသို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်သွားခြင်း၊ မြိတ်-ထားဝယ်ခရိုင်တွင် အရပ်သား ၂၄ ဦးအား ဖမ်းဆီးကာ လူသားဒိုင်းလမ်းပြအဖြစ်နှင့် ၎င်းတို့၏ရိက္ခာများကို သယ်ဆောင်ခိုင်းခြင်း၊ ဒူးပလာယာခရိုင်တွင် အရပ်သား ၂ ဦးအား သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်ခြင်း၊ မူတြော်ခရိုင်တွင် အရပ်သားများအား ဖမ်းဆီးလက်စဖျောက်ခြင်းနှင့် တောင်ငူခရိုင်တွင် လက်နက်ကိုင်တပ်ဖွဲ့တစ်ဖွဲ့မှ အရပ်သား ၂ ဦးအား သတ်ဖြတ်ခဲ့ခြင်း စသည့် အကြောင်းအရာများပါဝင်သည်။

ထို့ကြောင့် အထက်ပါလူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုဖြစ်စဉ်များအား ဖတ်ရှုလေ့လာခြင်းအားဖြင့် စာဖတ်သူများအနေဖြင့် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းရှိ အရပ်သားများ၏ စစ်ရေးနိုင်ငံရေးပဋိပက္ခများကြား ရှင်သန်နေရသည့် ဘဝများအား ပိုမိုသိရှိလာနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။ ထို့အပြင် မြန်မာပြည်အရှေ့တောင်ပိုင်းဒေသအတွင်း ရှင်သန်နေထိုင် နေကြသည့် စာဖတ်သူများအနေဖြင့်လည်း အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့် မှုခင်းများအားဖတ်ရှုခြင်းအားဖြင့် မြန်မာပြည်၏ စစ်ရေးနိုင်ငံရေးပဋိပက္ခများကြား ဘေးရန်များမှ ရှောင်ရှားနိုင်ကြပြီး လုံခြုံသည့် လူနေမှုဘဝများကို ပိုင်ဆိုင်နိုင်ကြစေရန် ဤသတင်းလွှာလေးအား ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့မှ စုစည်းတင်ပြလိုက်ရပါသည်။

အရှေ့မျက်နှာဖုံးဓာတ်ပုံ

၂၀၂၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၂၃ ရက် ည ၁၂း၀၀ တွင် စစ်ကောင်စီသည် ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ တောနော်အရှေ့ဘက်၊ မောခီးကျေးရွာအုပ်စု၊ ပန္နဲ့ဖိုးကလိုးကျေးရွာသို့ လေယာဉ်ဖြင့် ဗုံးကြဲတိုက်ခိုက်မှုပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာရှိ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအား ထိမှန်ခဲ့ပြီး ပျက်စီးသွားသည့်ပုံကို ဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။

KHRG ကရင်လူ့အခွင့်အရေးအဖွဲ့
ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏အသံများကိုမှတ်တမ်းပြုစုခြင်း

ဤမှတ်တမ်းပြုစုခြင်းလမ်းညွှန်သည် ပြည်သူတစ်ဦးချင်းစီအနေဖြင့် မိမိပတ်ဝန်းကျင်တွင် ဖြစ်ပျက်နေသော လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများကို ကနဦးမှတ်တမ်းပြုစုနိုင်ရန် ရည်ရွယ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

လူ့အခွင့်အရေးချိုးဖောက်မှုများအား အသိပေးတင်ပြလိုပါက အောက်ပါလိပ်စာများသို့ ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

အီးမေးလ် – info@khrg.org

ဖုန်းနံပါတ် – +66 (0) 85–268–5519
+66 (0) 81–924–1032